

TÜRKİYE'DE MESLEKİ TEKNİK EĞİTİMİN SORUNLARI

SEMİNER

AÇIŞ - TEBLİĞ - PANEL

İSTANBUL, 2004

İ bu kitap, 3 Temmuz 2004 Cumartesi günü, Kadir Has Üniversitesi, Cibali Merkez Kampüsü Salonu'nda gerçekleştirilen Seminerin açılış konuşmaları, panel konuşmaları ve tartışmalarının Y. Temel ENDEROĞLU tarafından derlenmesidir.

Her hakkı İktisadi Araştırmalar Vakfı'na ait olup, adı geçen Vakıf'tan yazılı izin alınmadıkça, aynen veya kısmen iktibas edilemez. Kitap, Vakıf merkezinden temin edilebilir.

İKTİSADİ ARAŞTIRMALAR VAKFI

19 Mayıs Cad. No: 1 Golden Plaza Kat: 8

34360 Beşiktaş / İSTANBUL

TEL : (0212) 233 21 07 (Pbx)

FAX : (0212) 233 21 96

TELEGRAM : FOUNDATION - ISTANBUL

E-mail : info@iktisadiarastirmalar.org

Web : www.iktisadiarastirmalar.org

İÇİNDEKİLER

Seminerin Takdimi.....	5
------------------------	---

AÇIŞ OTURUMU

K.H.Ü. Rektörü Prof. Dr. Yücel YILMAZ	9
İ.A.V Ba kanı Prof. Dr. M. Orhan DİKMEN	13
İstanbul Meslek Odaları Konf. Ba kanı Suat YALKIN.....	19
Milli Eğitim Bakanı Müste ar Yrd Salih ÇELİK	25

ÇALIŞMA OTURUMU

Ba kan	: Av. Kısmet ERKİNER İ.A.V. Yön. Kurulu Üyesi İ.Ü. ve M.Ü. Öğretim Görevlisi
Tebliğci	: Prof. Dr. Selâhattin GÜLTEKİN Doğu Üniversitesi Öğretim Üyesi
Tebliğ	: Dünya'da ve Türkiye'de Mesleki Teknik Eğitim35

PANEL

Mesleki Teknik Eğitimde Yetkiler ve Sorunlar	53
---	-----------

Ba kan	: Y.Temel ENDEROĞLU
Üyeler (*)	: İ.A.V.-Y.K.Üyesive Genel Sekreter Hüseyin ACIR M.E.B.Erkek Teknik Eğitim Genel Müdürü
	: Deniz DEMİRCİOĞLU Bayındırlık... Aratırma ve Uygulama Gen. Müd. Bube Müdürü
	: Abbas GÜÇLÜ Gazeteci-Yazar
	: Ekrem Resul KARAHAN TEDA Eğitim Müdürü
	: Abdullah KAYA Elektrik Teknisyenleri Fedr. Y.K. Ba kan Vekili
	: Zehra KAYA TESKEğitim ve Planlama Müdür Yrd.

İKİNCİ TUR	91
ÜÇÜNCÜ TUR	97

SEMİNERİN TAKDİMİ

Genellikle iktisadî konular ve özellikle Türkiye'nin ekonomik konu ve sorunlarını ele almak, irdelemek ve bunlara karşı alınabilecek tedbirleri araştırmak amacı ile 1962 yılında kurulmuş olan İktisadî Araştırmalar Vakfı (İAV), çalışmaları daha çok seminerler şeklinde yürütmektedir.

İ.A.V. bugüne kadar, beş yurt dışında (Paris, Bakû, Bükre, Sofya ve Hartum), dördü K.K.T.C. de olmak üzere, 171 seminer gerçekleştirmiştir. Türkiye Elektrik-Elektronik ve Benzerleri Teknisyenleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu ile ortaklaşa düzenlediğimiz bu seminer ile 172 sayısına varılmış olmaktadır.

"Türkiye'de Mesleki Teknik Eğitimin Sorunları" konulu bu seminerde, Türk sanayi ve inşaat sektörünün gelişmesinde teknik personelin önemi ve özellikle teknik personeldeki ara boşluğunun doldurulması gereği ve tedbirleri üzerinde durulması öngörülmüş bulunmaktadır.

Türkiye'nin ekonomik bünyesinin iyileşmesi ve gelişmesi açısından büyük önem arzeden teknik eğitim, bu çerçevede içinde ele alınacak ve sorunlarının belirlenmesi ile çözüm yolları araştırılacaktır.

Seminerde konuşmacı, oturum başkanı ve panel üyesi olarak görev almayı kabul etmiş olan değerli kişiler, seminere katkılarından dolayı Elektrik Teknisyenleri Federasyonuna, seminere salon tahsis etmiş olan Kadir Has Üniversitesi yönetimine ve açılış oturumuna bir konuşma ile katılacak olan K.H.Ü. Rektörü Sayın Prof. Dr. Yücel Yılmaz'a ve nihayet çok yoğun işleri arasında vakit ayırıp bir açılış konuşması yapmayı kabul etmiş olan Millî Eğitim

sunarız.

Bakanı Müsteşar Yardımcısı Sayın Salih ÇELİK'e teşekkürlerimizi

İKTİSADÎ ARAŞTIRMALAR VAKFI

AÇIŞ OTURUMU

- K.H.Ü. Rektörü Prof. Dr. Yücel YILMAZ'ın Konu ması
- İ.A.V Ba kanı Prof. Dr. M. Orhan DİKMEN'in Konu ması
- İstanbul Meslek Odaları Konf. Ba kanı Suat YALKIN'ın Konu ması
- Milli Eğitim Bakanı Müste ar Yrd. Salih ÇELİK'in Konu ması

KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ

PROF. DR. YÜCEL YILMAZ'IN KONUŞMASI

Mülki ve yerel yönetimin değerli temsilcileri, İktisadî Ara tırmalar Vakfı'nın Sayın Ba kanı ve temsilcileri, Türkiye Elektrik Elektronik ve Benzerleri Teknisyenleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonunun Sayın Ba kanı, temsilcileri ve mensupları, değerli akademisyenler, değerli mîsafirler, medya ve basınımızın değerli mensupları Üniversitemize ho geldiniz sizlerle birlikte olmaktan çok mutluyuz.

Değerli misafirlerimiz konumuzla doğrudan ilgili elektronikte ve ona ba ğ-lı olarak bilgisayarda son yıllardaki çok hızlı geli meler dünyanın yapısını, sosyo ekonomik tablosunu de ği tirmi tir. Bu bağlamda bilgiye ula ma hızımızın ık hızına ula masıyla birlikte, tüm dünyanın eğitim yapısı da buna ba ğlı olarak topluca de ği mi tir. Bilgiye ula ma potansiyelimizin hızla art-masına paralel olarak öğrenciler bilimde yenilikleri çok hızlı izleyebilir konu-ma ula mı lardır. Bu geli meler üniversite öğretim stratejilerini, yöntemleri-ni temelden de ği tirmi tir.

Şimdi sizlerle birlikte olmanın fırsatını kullanarak Türkiye de üniversite öğretimi ve üniversitemiz hakkında bazı açıklamalar yapmak istiyorum. Hız-la bilgiye ula manın geli tirdi ği yöntem interaktif eğitimidir. Bu nedenle üniversitemizde eğitim interaktiftir. Yani sınıfların sınırlarının dı na ta mı tır. Üniversitenin tüm hacmi, eğitim ve öğretim verilen bir konuma ula mı tır. Konferans salonlarında, seminer salonlarında, panellerde tüm ilgililerin, uzmanların, yetkililerin katılımıyla tartı malarla gerçekte tirilmekte ve geli tirilmektedir. Bu bağlamda çağda üniversiteler gibi, i te bu günkü örnekte de gördüğümüz, haftanın her günü her saati toplumu yakından ilgilendiren konularda üniversiteler ya ayan mekanlar haline gelmi tir. Çağda üniversite-lerin eğitim anlayı ları üç temel sütunun üstünde durmaktadır. Bunlardan bi-rincisi üniversitenin o disiplinde kendi konusunda güncel bilgileri almasıdır. İkincisi üniversitede geli ip beslenece ği bir sanat ve kültür ortamı yaratmak-tır. Çok önemli olan üçüncüsü ise insan ve toplum bilimlerinin ilgi alanına gi-ren geli meleri, güncel olayları, üniversitenin akademik ortamında de ğer-

lendirerek düzenli konferans, panel ve tartışmalarla topluma aktarmak ve çözüm alternatiflerini burada üretmektir. Bugün i lemek üzere biraraya geldiğimiz konu da tanımımıza bu bakımdan uymaktadır. Bu nedenle İ.A.V. ve federasyon birlikte düzenledikleri teknik eğitim sorunları konusundaki bu se-minere ev sahipliği yapmaktan mutluyuz.

Ülkemizdeki üniversitelerin fiziksel alt yapıları, öğretim üyelerinin sayı ve kalitesi, bilgiye ulaşma potansiyelleri, birbirinden çok önemli farklılıklar gös-termektedir. En gelişmiş ile en az gelişmiş arasında bir uçurum olmuştur. Bu konular nedeniyle aralarındaki farklılıkların amaçlarına ve varoluşlarına da yansımaları gereklidir. Bu açıdan bakıldığında, yeni bir yasal düzenlemenin gündeme geldiği bu zamanda, üniversiteleri hedeflere göre gruplamanın yararlı olacağı düşünülebilir;

1) Kitle eğitimi yapan orta düzey insan gücünü geli tirenler,

2) Gerçekten üniversite eğitimi verenler, ki bunlar uluslararası düzeyde üniversite eğitimini bütün gerekleri ile karşılarlar.

3)Teknolojik ve ticari eğitim yapanlar. Ticari ile kastım, sanayi ve ticaret dünyasının gereksinimlere duyarlı, onların ihtiyacını karşılayacak orta düzey insanı yeti tirmektedir.

4) Mesleki teknik eğitimin orta ve yüksek eğitiminde eğitim verme amacına hizmet eden bir tür eğitim vermek

Gerçek anlamdaki üniversiteler verdikleri diplomaları dünyada değer görülen, yaptığı yayınlarla bilim dünyasına katkıda bulunan, hocaları gelişmiş üniversitedeki meslektaşları gibi değer gören üniversitelerdir. Kadir Has Üniversitemiz ise tam bu konumda bir üniversitedir.

Bu iddialı söyleyimi biraz açmak istiyorum. Kadir Has Üniversitesi ülkemizde ticari hiçbir beklentisi olmayan ender üniversitelerden birisidir. Sade-ce bu yıl biten ikteki C bloğumuzun yapımı için Kadir Has Vakfı, üniversitemize be milyon dolar bağışlamıştır. Ayrıca üniversitemizin geleceğini güven altına almak amacıyla önümüzdeki hafta gazete ilanlarından da duyurularını okuyacağınız gibi Kadir Has Vakfı'na yüz milyon dolar vakfetmiştir. Bu destekler ve teşvik rüzgarlarını arkasına alan Kadir Has Üniversitemiz üç be yıllık geçmişine rağmen hızla gelişim göstererek olgun bir üniversitenin sahip olabileceği geniş bir eğitim yelpazesine ulaşmıştır. Bu konu zenginleşmiş, uluslararası ilişkileri ile tanınan özenle seçilmiş zengin bir öğretim kadromuza emanet edilmiştir. Fiziksel alt yapıımız ise çok güçlüdür. Halen dört be öğrenciye bir öğretim üyesi ve her öğrenciye düzenli bir bilgisayar sayımız ile batı üniversitelerinin en gelişmişlerinin bile üstünde fiziksel alt yapıya sahibiz. Bilgiye ulaşma hızımız çok yüksektir. Bilgisayar kitaplığımız-la yüz binlerce kitaba on binlerce bilimsel dergiye ulaşma şansına sahibiz.

Kütüphanemiz bu nedenle bu yıl en iyi kitaplık ödülünü kazanmıştır. Tüm bu hazırlıklarımız bir dünya üniversitesi olma amacına bizi adım adım yaklaştırmaktadır. Bu amacımızı gerçekleştirmedeki en güçlü göstergeler, batının gelişmiş üniversiteleriyle gerçekleştirmeye başladığımız ikili ilişkilerdir.

Amerika'nın Ohio State, Purdue, Nebraska gibi bir çok üniversiteleriyle imzalamış olduğumuz birliktelik sözleşmeleri yanı sıra geçtiğimiz ay içinde Wayne State College ve Montana State Üniversitesi ile karlılıklı her iki üniversitenin öğrencilerine çifte diploma verme anlaşmasına ulaştık bunun da müjdesini vermek istiyorum. Wayne State ve New York City Üniversiteleriyle bilgisayar ortamında her iki üniversitenin öğrencilerine her iki üniversitenin hocaları tarafından verilen uzaktan öğretimi başlattık ve sürdürüyoruz.

Konunun sonuna gelirken birçok değerli etkinlikleri paylaşmış ve başlatmış olan İ.A.V.'yi bu önemli toplantıyı da gerçekleştirmesi nedeniyle kutluyorum. Başta değerli başkanları Prof. Dr. Orhan DİKMEN olmak üzere, federasyonumuzun yetkililerini de kutluyorum. Çok aralıklı bir toplantı diliyor üniversitem adına hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

İ.A.V. BAŞKANI

PROF. DR. M. ORHAN DİKMEN'İN AÇIŞ KONUŞMASI

Sayın Rektör,
Değerli Dâvetliler,
Seçkin Medya Çalı anları,

Hepinizi saygı ile selâmlıyorum. İktisadî Ara tırmalar Vakfının, Türkiye Elektrik Elektronik ve Benzerleri Teknisyenleri, Esnaf ve Sanatkârları Federasyonu ile ortakla a düzenlemi olduğu “Türkiye’de Meslekî Teknik Eğiti-min Sorunları” seminerine ho geldiniz. Varlığınız, ilginiz ve esirgemeyece-ğinizden emin olduğum fikrî katkılarınız için te ekkür ediyorum.

Bu seminerde, Türkiye’nin ekonomik ve sosyal bünyesinin sağlığı ve ge-li mesi açısından olağanüstü önemli bir konu ele alınmı bulunmaktadır. Bu konu, yâni Mesleki teknik öğretim hakkındaki fikirlerimi, biraz sonra, bir açu konu masının sınırları içinde kalarak, bilginize sunacağım.

Ancak, bu önemli konuya geçmeden önce, İktisadî Ara tırmalar Vakfı ile çalı malarını, çok kısa olarak bilginize sunmak istiyorum.

İktisadî Ara tırmalar Vakfı, yakla ık bir buçuk yıl süren bir hazırlık döneminden sonra, 1962 de, yâni 42 yıl önce kurulmu tur. Vakıf, çalı malarını, esas itibarile, seminerler düzenlemek suretile yürütmü tür. Bunların bir kısmı, ba ta İstanbul olmak üzere, Ankara, İzmir, Adana gibi büyük merkezlerde yapılmı tır. Ancak, seminer çalı maları bu merkezlerle sınırlı kalmamı - tır. Vakfın seminer çalı maları, Edirne’den Ardahan’a, İzmir’den Artvin ve Iğ-dir’a, Sinop’tan Antakya’ya kadar, Türkiye’nin hemen her yerine yayılmı tır. Seminer yapılan il sayısı 40’ın üzerindedir. Ayrıca, Fatsa ve İskenderun gi-bi ilçe merkezlerinde yapılmı seminerler de vardır.

İktisadî Ara tırmalar Vakfı, seminer çalı malarını Türkiye sınırları dı ına da ta ımı tır. KKTC’de, üçü Girne, biri Lefko a’da olmak üzere 4 seminer, ayrıca Paris, Bakû, Bükre , Sofya ve Hartum’da 5 seminer gerçekte tirilmi - tir. Bu yıl, Cezair’de yapılacak seminerin hazırlıkları da ilerlemektedir.

Ayrıca, Türkiye'den başka, Rusya, Hindistan, Sri Lanka (Seylân), Endonezya, Kenya gibi ülkelerin katılımı ile Rize'de bir milletlerarası çay semineri de başarı ile gerçekleştirilmiştir.

Şimdiye kadar yapılmış olan seminer sayısı 171'i bulmaktadır. Bugünkü seminer ile bu sayı 172'ye yükselmiştir.

Seminerlerin hepsi, açılış konuşmaları, tebliğleri ve panel görüşme ve tartışmaları ile tam metin olarak, kitaplar halinde yayınlanmıştır. Bu arada, Paris konferansının Fransızca, İngilizce, Hartum konferansının da Türkçe ve Arapça olarak yayınlanmış olduğunu kaydetmek yerinde olur.

Bugünkü seminerin, açılış konuşmalarını, tebliğini ve panel tartışmalarını, tam metin olarak içerecek kitabı da en kısa sürede derlenip, düzenlenip yayınlanacaktır.

Bu vesile ile, İktisadî Araştırmalar Vakfı'nın, yayınladığı kitapları, bedelsiz olarak, üniversite kütüphaneleri başta olmak üzere, halka veya daha doğru bir deyimle, ilgililere açık kitaplığı olan kurum ve kuruluşlara ve talepte bulunan ilgililere sunduğunu da kaydetmek yerinde olur.

İktisadî Araştırmalar Vakfı'nın, ifade ettiğim gibi, bugünkü ile beraber sayısı 172'ye varan seminer çalışmaları, bundan sekiz yıl önce, bir Konferanslar dizisi katılımıdır. İlk konferans 1996 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'nin mükemmel Türkçe konuşan Ankara Büyükelçisi tarafından verilmiştir. Aradan geçen 8 yıl zarfında konferans sayısı 29'a yükselmiştir.

Konferansçılar, konularında bilgili, yetkili ve etkili olan kişilerdir. Konferansçılardan tesadüfen yarısı (14'ü) bakan, diğer 15'i ise müsteşar, başbakan ve büyükelçi seviyesindeki kişilerdir.

Görüldüğü gibi, konferansçılar esas itibarıyla kamu kesiminden seçilmiştir. Bunlara katılan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin bir üyesi ile idari alanın dışına çıkmıştır. Önümüzdeki günlerde, özel sektörün üst kademe yöneticilerinin de konferansçı olarak diziye katılmaları öngörülmektedir. Bu hususta gereken girişimler başlanmıştır. Daha ilerde, Türkiye Bankalar Birliği Başkanı ve İstanbul Sanayi Odası Başkanı ile bu hususta mutabakat sağlanmıştır.

İktisadî Araştırmalar Vakfı, bu çalışmalarını yanında, yayıncılık, araştırmalar, bildiri ve basın toplantıları ile bir televizyon programı da yapmıştır. Ayrıca, Vakıf Başkanı, İstanbul'da TRT2, Samanyolu TV, Kanal D, Kanal E gibi millî televizyon kanallarında, ayrıca 30'a yakın ilde gerçekleştirilmiş olan vilâyet seminerleri vesilesi ile de o illerde faaliyet gösteren mahallî (yerel) kanallarda, hem Türkiye'nin ve tahsisen seminerin yapıldığı ilin ekonomik sorunlarını ele alan, hem de Vakfın tanıtımını içeren programlar gerçekleştirilmiştir.

mi tir.

İktisadî Ara tırmalar Vakfı, çalı malarını, 40 kûsur yıl boyunca, Beyoğ-lu'nda Tünel civarındaki bir Han'da kiracı olarak sürdürmü tür. 1970 yılında iflâsın e iğine geldikten sonra, yeni bir yönetim felsefe ve stratejisi ile Vak-fın malî durumunda sağlanan iyile me sayesinde, durma noktasına gelen faaliyetlerini, sürekli geli tirdiği gibi, malî gücünü de arttırmı tır.

Malî güçteki artı , yönetim kurulu içinde, bu gücü ele geçirmek isteyen bir hizip doğurmu tur. Bu hizbin, Vakıf çalı malarına bir bucuk yıl boyunca bloke eden etkisi, ancak 2003 yılı ortalarında kırılımı ve vakıf yeniden ça-lı maya geçirilebilmi tir.

Bu çalı malar çerçevesinde, Vakfın, Beyoğlu'nda toplam 250 metre ka-re kullanım alanı olan iki katlı lokalde kiracı olarak geçirdiği 41 yıldan son-ra, 2004 yılı ba nda, İli li 19 Mayıs Caddesindeki, tek kat üzerinde 800 kü-sur metre kare net kullanım alanı olan, kendi malı yeni lokaline geçmi tir.

Vakıf böylece, elinizdeki tanıtma kitabında görüldüğü gibi, yeni lokalinde, 90 ki ilik bir konferans salonundan ba ka, rahat bir okuma bölümü de olan, bütün ilgililere açık, yakla ık 20.000 ciltlik geni bir kütüphane salonu, ayrı-ca yönetim kurulu salonu ile çe itli fonksiyonlu salon ve odaları, teknik ekip-manı, yayın deposu, lobisi ile rahat ve üretken bir ortama kavu turulmu tur.

İktisadî Ara tırmalar Vakfı, bu yeni yerinde, yurtiçi ve yurtdı ı seminer programları ile konferans dizisi yanında, belli konuların küçük gruplar halin-de ele alınıp tartı ılacağı fikir kulübü, ayrıca beyin fırtınası niteliğinde dü-zenlenmesine çalı ılan haftalık TV programı, bildiri, basın toplantısı ve ge-ni bir i birliği, ortaklık ve ili kiler yelpazesi ile, eskisinden de daha yoğun bir çalı ma temposuna girmenin hazırlıkları içindedir.

Bu vesile ile, Vakıftan beklediğiniz daha fazla çalı malar veya deği ik yakla ımlar varsa, konular hakkındaki teklif ve tavsiyelerinizi beklediğimizi, sizleri Vakıfta ağırlamanın bizleri mutlu kılacağını vurgulamak isterim.

Vakıf çalı maları ile ilgili sözlerim, belki biraz uzadı. Ama bunu, hiç tü-kenmeyen ilgi ve heyecanıma bağı lamanızı rica ederim. Bu uzamayı, se-miner konusu hakkındaki dü üncelerimi, imkân nisbetinde kısa tutmak su-retile, hiç değılse kısmen telâfi etmeye çalı acağım.

Seminerimizin konusu, "Türkiye'de Meslekî Teknik Eğitimin Sorunları" ekinde belirlenmi tir. Sayın Profesör Selâhattin Gültekin tarafından sunu-lacak olan "Dünyada ve Türkiye'de Meslekî Teknik Öğretim" tebliğinden sonra, sorunlar, bu konuyu çok iyi bilen panel üyeleri tarafından ele alın-a-cak ve enine boyuna tartı ılacaktır. Bu sebeple, ben bu açı konu mamda, esas itibarile meslekî teknik eğitimin önemi, üzerinde bir nebze durmakla

yetineceğim.

Bana göre, maarif sisteminin istinasız her kademesinde, mesleki teknik eğitim, bir ülkenin ekonomik kalkınma ve gelişmesi ile buna bağlı olarak sosyal dengelerinin oturması açısından “olağanüstü”, belki biraz abartılı bir ifade ile “hayati” bir önem taşımaktadır.

Bir ülke ekonomisinin gelişmesinde ve gelişmesinde yer alan çok sayıda etkenler ve değişkenler vardır. Bunlardan, sırf ekonomik ve malî nitelikte olanlar yanında, daha baskınlarının ve bu arada eğitim sisteminin çok önemli bir yeri olduğu kesindir.

Mesleki teknik eğitimin, maarif sisteminin her kademesinde, dengeli, yâni ihtiyaçlara göre ayarlanmalı olarak düzenlenmesi gerekir. Teknik eğitim, ilk, orta ve yüksek eğitimde, ihtiyaçlara göre belirlenecek kadroları sağlama-ya yönelik olarak organize edilmelidir.

Bunun için, Milli Eğitim Bakanlığı, Devlet Plânlama Teşkilâtı, Devlet İstatistik Enstitüsü, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, büyük meslek odaları ve daha baskın ilgili kurum ve kuruluşların tam gün çalışacak, yâni mesaisini sadece bu işe tahsis edecek temsilcilerinden oluşacak bir sürekli yönetim ve yöneltim merkezinin kurulması düşünülmelidir.

Türkiye'nin, işsiz lise mezunları ve iş bulamayan üniversite mezunları yerine, altın bilezik sahibi teknik elemanlara ihtiyacı vardır. Plânlı ekilde yetiştirilecek teknik eleman kadroları, Türkiye ekonomisinin uyumlu gelişmesinin ve güçlü ekilde gelişmesinin esas aktörleri arasında yer alacaktır.

Her türlü üretimi kolaylaştırmaya ve gereken düzeye ulaştırmaya yardımcı olacak ekilde yarattığı teknik mekanizma ve dengeler ile, mesleki teknik eğitim, bir ülkenin ekonomik çarklarının arızasız çalışmasında, birleştirici yağlayıcı fonksiyonunu üstlenmiş bulunmaktadır.

Bu belirleme, hem ekonomik birimler açısından, hem de ekonominin bütünü bakımından geçerlidir.

İsteğinde bulunanların, “ne iş bilirsin, ne iş yaparsın” sorusuna “her işi yaparım” cevabı yerine, ben elektrikçiyim, elektrik tesisatçısıyım, ben muslukçuyum, tornacıyım, frezeciyim, yahut hasta bakıcıyım, hem işçiyim, laborantım veya marangozum, doğramacıyım, boyacıyım ve bildiğim eğitimi gördüğüm işi yapmak için başvurmuş bulunuyorum cevabının bütünü talebinde bulunanlar tarafından verildiği gün Türkiye gelişmiş ülkeler düzeyine yükselmeye olacaktır.

Bunun için de, mesleki teknik öğretimin, sadece maarif sistemini kuran ve yürütenler yanında, geniş halk tabakaları ve özellikle gençler tarafından kaçınılmaz bir yetiştirilme ve edinme yolu olarak kabullenmesi arttır.

Bu vesile ile, ahit olduğum bir olaya değineceğim. Bundan yakla ık se-
kiz yıl önce, yeni alınmı olan Vakıf aracında çalı mak üzere gazeteye bir
oför ilânı verdik. 150'den fazla müracaat oldu. Vakfın o zamanki lokalinin
sadece holü değil, merdivenleri de oförlük için ba vuruda bulunanlarla dol-
du.

Bu ki iler arasında, oför ehliyeti olmayanlar, hatta eli direksiyona değ-
memi bulunanlar olduğunu gördük. Bu durumda, oförlük için nasıl ba vu-
rursun dediğimizde, öğrenirim, yahut yaparım gibi, ciddiyyetten nasibi olma-
yan, akıl almaz cevaplar aldık.

Bunu, sadece i sızliğin, çaresizliğin bir sonucu olarak görmenin, yani bir
anlamda kabullenmenin hiçbir faydası yoktur. Bu teslimiyetçi dü ünçe ve
tu-tum yerine, bu psikolojiyi deği tirecek çare ve imkânları ara tırıp
devreye sokmak gerekir. Bu da, esas itibarile mesleki teknik öğretimin
kalitesinin ko-runarak çe itlendirilip yaygınla tırılması ile mümkün olabilir.

Özetlemek gerekirse, alınması gereken mesaj u: Mesleki teknik öğre-
tim, bir ülkenin ekonomik geli mesi ve sosyal huzuru açısından olağanüstü
önem arzeder. Bu gerçek, hem millî eğitimin mimarları, hem de geni halk
tabakaları, özellikle genç nesiller tarafından benimsendiği zaman sistem
et-kili bir uygulamaya kavu mu olur.

Seminerde, meslekî teknik eğitimin önemi, düzenlenmesi, bugünkü so-
runları, bunlara çare olacak tedbirlerin ara tırılıp belirlenmesi gibi konular
uzman bir kadro tarafından ortaya konulacaktır. Ba ta tebliğ sahibi olmak
üzere, panel üyelerine ve panele söz alarak katılacak olanlara te ekkür
edi-yorum.

İstanbul Meslek Odaları Konfederasyonu Ba kanı sayın Suat Yalkın'ın
seminere katkısını te ekkürle kar ılıyorum.

Vakfımız çalı malarına yakın ilgi gösteren, konferans salonlarını tahsis
eden Kadir Has Üniversitesi yönetimine ve seminerimize bir aç ı konu ma-
sı ile katılan Sayın Rektör Prof. Yücel Yılmaz'a da te ekkürlerimi sunuyo-
rum.

Konu mama son vermeden önce, büyük bir meslek uuru içinde bu se-
minere katılan sizlere de te ekkür etmek istiyorum. Elimdeki katılım listesi-
ne göre, Türkiye'nin hemen her yöresinden, vilâyet ve ilçelerde kurulu bir-
liklerden gelen ve bu 500 ki ilik salonu dolduran, hatta bir kısmı ayakta ka-
lan ki ilerinin, meslek uuruna ve dâvaya inancına duyuduğum saygıyı ifade
etmekten zevk duyuyorum. Hepinizi en iyi dileklerle selâmlayarak konu -
mama son veriyorum.

İSTANBUL MESLEK ODALARI KONFEDERASYONU BAŞKANI SUAT YALKIN'IN KONUŞMASI

Sayın misafirler, sayın katılımcılar, sayın basın mensupları ben Suat YALKIN. İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Ba kanı sıfatıyla huzurunuzda bulunuyorum ve hepinizi en derin sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

507 sayılı yasa her esnaf ve sanatkarın kendi dalında bir odaya kaydolması mecburiyetini getirmi tir. Bu yasa gereği İstanbul'da mevcut 700 bin esnaf ve sanatkar 172 dalda 172 odaya kayıtlıdır. Hepsinin bağlı bulunduğu da bir birlik vardır. İllerde birlikler var, merkezde bir konfederasyonumuz var en yüksek kurulu umuz olarak ayrıca 13 tane mesleki federasyonumuz var. İ te bunlardan bir tanesi Türkiye Elektrik Elektronik ve Benzerleri Teknisyenleri Federasyonu bize bağlı İstanbul Elektrikçiler ve Elektronikçiler Odası ile beraber bu semineri tertip ettiler. Kendilerini tebrik ediyorum, tekkür ediyorum ve bu vesile ile desteklerini esirgemeyen İ.A.V Ba kanı Sayın Orhan DİKMEN'e ve Üniversitemizin Rektörü Sayın Prof. Dr. Yücel YILMAZ ve arkadaşlarına te ekkürü görev biliyorum.

Ben uzun senelerden beri esnaf te kılâtlarında görev almı bir insanım. O nedenle yıllardan beri esnaf meseleleri ile hemhal oldum adeta beraber ya adık. Esnaf ve sanatkar olarak ancak 1964 senesinde çıkan bir yasa ile te kılâtlanabildik. Ondan evvel doğru dürüst bir te kılâtımız yoktu. Bu yasa ile esnaflar hepsi odalara kayıt mecburiyeti doğdu. Ama bir mesele ile karı kar ıyaydık. Bir sanatkarsınız bilhassa yanınıza bir kimse alıyorsunuz kalfa yeti tiriyorsunuz usta yeti tiriyorsunuz i sizlik oluyor besliyorsunuz bi-raz i ler açılıyor bakıyorsunuz kom unuz biraz fark vermi yanınızdan git-mi . Veya zaten az kimse ile çalı ıyorsunuz, yanınızdaki sanatkar sizin mesleğinizi öğrenmi üç adım öteye gitmi bir i yeri açmı sizinle rekabet ediyor hem ustanızdan olmu sunuz hem mü terinizden olmu sunuz. Böylesine acayip bir durum vardı esnaf ve sanatkarlar için. Ama vatanda için-de mü kül bir durum vardı. Bir ihtiyacınız var mesela radyonuz bozulmu , televizyonunuz bozulmu , arabanız bozulmu gidiyorsunuz yazıyor Ahmet

Usta, Mehmet Usta, Suat Usta eline alet alıyor geliyor bir taraftan yapayım derken bir taraftan bozuyor. Çünkü belli bir ehliyet belgesine sahip değil. İ - te o itibarla esnaf te kılathları olarak bu i lerin bir düzene bağlanması belli kademelerden ehliyet sistemine geçilmesini istedik ve bir yasa hazırladık. Türk esnaf ve sanatkarı mazide bir yasaya sahip ahilik sistemi ama zaman-la loncalara itilaf etmi 1912 dede kaldırılmı ve tamamen yasasız kalmı - tık. 2079 sayılı ustalık, kalfalık ve çıraklık yasasını çıkardık uzun uğra ılar-dan sonra. Bu anlattığım anlamda hizmet görmek üzere hem esnaf ve sa-natkara hem vatanda ın diğer gruplarına kar ı. Fakat nedense veto ettiler yasamızı. Be sene daha uğra tık. 1977 senesinde tekrar çıkarttık ve uygu-lamaya ba ladık. 1986'ya kadar uyguladık. 1983 senesinden itibaren Al-manlar Berlin'den İstanbul'a değin Türkiye'nin birkaç vilayetine gelerek eği-tim merkezleri kurmaya ba ladılar. Kendilerine yardımcı olduk ama ne yap-tıklarının farkına varamadık. 1984 senesinde Almanya'yı ziyaret ettik. Al-man'ların eğitim merkezi açtığı yerlerin birlik ba kanları ve oda ba kanları olarak ziyaret ettik. Ondan evvel de ben çok Almanya'ya gitmi tim ama es-naf te kılathını ve eğitim sistemlerini görmemi tik. O zaman Alman'ların eği-tim sistemini ve esnaf te kılathlarını gördük ve ürktük. Fevkalade güzel bir eğitim sistemi var. Sorduk kendilerine dedik ki: bu sistemi ne zamandan be-ri uyguluyorsunuz? 1984 senesinde 90 seneden beri uyguluyoruz dediler. Peki 90 sene evvel bu kadar güzel bir sistemi nereden buldunuz dedik o za-man bize güldüler. Dediler ki biz sizin sisteminizi yani mazideki ahilik siste-mini aldık, güncelle tirdik ve onu uyguluyoruz. Çok enteresandır değerli iz-leyiciler. Bir ba ka hadiseye daha ahit oldum. O bize yardım eden ve son-radan da Mexa Vakfını kurduran Almanya'da Berlin'de bir kurulu vardı. Berlin Alman Esnaf Te kılathı, Berlin Sanayi ve Ticaret Odası ve Berlin Se-natosu beraber yürütüyordu bu te kılathı. O nedenle ticaret ve sanayi odası-nı da ziyaret ettik. Orada sanayi odası 2.ba kanının bir konu masına ahit oldum belleğimde daima duran. Dedi ki bir malın kenarındaki Made in Ger-many ibaresinin dünya çapında sağladığı itibarı meslek eğitime borçluyuz. Tabi ya Alman malı deyince akan sular duruyor. Değerli dinleyiciler u anda biliyorsunuz Türkiye, Almanya'dan on milyon eksik nüfusa sahip ama Doğu Almanya tam entegre olamadı ama Türkiye kırk milyar dolar ihracatı yaka-lamak çabasında. Almanya'nın geçen sene ki ihracatı 840 milyar dolar. Meslek eğitime inanmı lar ve inandıkları sistemi ya atmak için ahıslar, müesseseler, kurumlar, i letmeler, belediyeler, efendim federe devletler ve federal devlet bütün imkanlarıyla bu yasaya yüklenmi . Biz bu yasanın gü-zelliğini görünce Alman dostlarımıza dedik; ya bu yasayı Türkiye'ye de ge-tirelim. Sağ olsunlar devletimizin yetkililerini davet ettiler onlarda gördüler uzun hikayedir netice itibariyle 1986 yılında 3308 sayılı meslek eğitim yasa-sı çıktı. Bakınız bu yasa yani daha evvelki yasa 9 sene uygulandı 9 bin çırak eğitebildik. İimdi bu yasa ile u anda 300 küsur eğitim merkezinde 300

bine yakın çırak eğitimde. Demek ki bu yasa daha ba arılı oldu. Ama bir nokta var. Yani biz u anda inanın ki meslek eğitimi bakımından dünyanın en mükemmel sistemine sahibiz. Alman'ların uyguladığı bizim bünyemize uygun olarak alınan bu sistem en güzel sistem. Ama ona rağmen istediğimiz neticeyi almı değiliz. İ te bunun nedenleri üzerinde durmak lazım. Mutlaka panelist arkadaş lar duracaktır ama ben özellikle bir iki noktayı bizi neticeye götürmeyen bir iki noktayı ifade etmek istiyorum.

Biliyorsunuz kanunlarda bir yürürlük maddesi vardır. Genellikle bu kanu-nu bakanlar kurulu yürütür der veya u bakanlık yürütür der. Bizim bu yasa-yı da bakanlar kurulu yürütür diyor. Demek ki bakanlık ve te kilatı bu yasa-nın yürümesiyle me gul olması lazım. Şimdi bakınız size bu yasanın yürümemesine ait hepimizi enterese eden ve çok vahim bir ihmalden bahsedeceğim. Bu yasa sonra tekrar elden geçirildi 4720 sayılı meslek eğitim yasa-sı haline geldi. 30. Maddesinde diyor ki: bir meslek kapsam içersindeyse o i yerinde mutlaka ustalık belgesine sahip olan insanlar açar veya ustalık belgesine sahip olan birini çalı tırır. O i yerinde çalı an kimselerin de belgelerinin olması lazım ustasının, kalfasının ehliyet belgelerinin olması la-zım. Şimdi Marmara Bölgesi İstanbul dahil deprem bölgesi. Burada in aat kapsam içersinde. Binaenaleyh in aat firmaları çalı tırdıkları adamlarda ya-sa gereği bütün bu artlara sahip kimseleri çalı tırmaları lazım. Siz in aatin malzemesini ne kadar eksik koymasanız da sağlam koysanız da eğer kalı-bını düzgün yapmazsanız, demirini iyi bağlamazsanız, ek yerlerini sıkı tır-mazsanız hatta vaktiyle gerektiği ekilde betonunu sulamazsanız o in aat çöker. Bakınız böyle bir yasal mecburiyet olmasına rağmen içinde bulundu-ğumuz bölgede İstanbul olan deprem bölgesinde yasanın bu hükmü uygu-lanmıyor ve hiç kimse de buna bu yasa niye uygulanmıyor diye üzerinde durmuyor. Ben kamuoyuna bir bakıma sizlere de meseleyi payla ıyorum. Tabi yarın bir deprem olursa bunun mesulleri olacak. Şimdi geçen gün ba-kın nelerle biz çalı ıyoruz. Geçen gün ticaret odaları ve borsaların yasası çıktı. Yasaya son anda bir madde eklemi ler 102. Madde. Diyor ki eğer bir i yeri ticaret odasına kayıtlıysa biz usta bulundurmamak mecburiyetinden mu-aftır diyor. Yani imdi biz yarın adam korkarda ehliyetli adam çalı tırır diye bekliyoruz ya çıkan bir yasaya ba ka bir yasaya atıf yapılarak tüccarlar için bu hüküm ortadan kaldırılıyor. Ve bir bakıma da biz 1983 senesinden son-ra mesleğe girmi olanlar belge almadılarsa onların be yıl içerisinde elli günlük eğitim alarak belge almaları lazım. Tüccar olanlar bundan kurtuluyor imdi bizim esnaflar amaç bizim esnafları böylece ticaret odasına çekmek. Ya mesele ticaret odasına kaydolmak esnaf odasına kaydolmak mıdır yok-sa insan hayatiyetimidir taktirinize bırakıyorum. Şimdi bakınız biz bu yasayı çıkarırken ticaret odaları bu yasa ile me gul olmadı. Ve onlar bu yasanın kapsamı içersine girmediler. Şimdi yeni olarak çıkan ayın altısında çıkan yasa ile ticaret odalarına da meslek eğitimi getirildi ama meslek eğitiminden

kaçmak içinde ba ka bir maddeyi son anda mecliste altına ilave ettiler. Bakınız eski müste ar vardı Cemil Kıvanç Milli Eğitim Müste arı. Onun bir ki-tabı var diyor ki bir çırağın eğitilmesi bir Alman i yerine yıllık 17 bin marka mal olur 7 bin markını çıkarın 10 bin mark net masraf eder. 3 senede 30 bin mark masraf eder. Yeti tirdiği çırağın yarısı yanında kalır yani o zaman 60 bin mark masraf ediyor ama buna rağmen Almanya'daki i yerlerinin yüzde 85'inde meslek eğitimi yapılır. Niye? Meslek eğitiminin Alman sanayiini Alman ekonomisini ayakta tuttuğuna inanmı lar ve birbirine kazık atmaya uğ-ra madan herkes üstüne dü en görevi yapıyor. Bütün büyük irketlerin eği-tim merkezleri var. Hem kendi eğitimlerini yeti tiriyorlar, fabrikada çalı anla-rın eğitimlerini yapıyorlar hem dı arıya yeti tiriyorlar hem de mesela Türki-ye'de bazı yerlere bilmem Bayer'den bilmem Rulkowne'den Mexa Vakfı va-sitasıyla elemanlar gelip eğitime destek veriyorlar. Bımdı bir noktayı daha belirtmek istiyorum. Eskiden Osmanlı döneminde yürütölen ahilik sistemin-de bugün her ne kadar bugünkü yasayla o eski ahilik sistemi kısmen alın-mı ise de ahilik kökü ahlaka dayalı bir sistemdi. Tabi kökü ahlaka dayalı bir sistem sadece kuru mevzuatla ihya edilemez. O ahlaki unsurlarında değe-rlendirilmesi lazım. Bakınız Almanlar ne yapmı lar bizim ahilikte zaman za-man görürsünüz usta olursa bir kimse ed ku anır ku ak ku anır ku ak ku-anırken belirli merasim yapılır, ilahiler okunur, dualar yapılır efendim bir ha-masi hava içerisinde onun belleğine onun kutsiyeti i lenir imdi Almanlar eğitim yapmı çocukları, eğitim bitirmi çocukları her sene ustalık bayramı yapıyorlar ve o bayramda belgelerini veriyorlar. Ben Bavyeral eyaletinde bir bölgenin eyine davet edildim gittim. 750 tane belgeyi Bavyeral eyaleti ba - bakanı bizzat kendi eliyle ustalara verdi. Onure etmek bakımından onun için mesleki eğitimin esas amacı büyük bir noktayı daha sözü mü kesmek istiyorum esas amacı ara eleman yeti tirmektir yani çocukları üniversiteye sevk etmek değil i hayatına sevk etmek ara eleman yeti tirmek kendi kendi ek-meğini çıkarmayı sağlamasını temin etmektir. Bımdı bakınız bunun içinde herkese kolaylıklar sağlanması lazım te vik edilmesi lazım. Bımdı biraz son-ra arkada larım ifade edecekler yıllardan beri beraber olduğum isim biliyorum tekniker arkada lar. Elektrik teknikerleri, elektrik teknisyenleri belli o devletin okullarından yeti mi ler ve devlet onlara belli belge vermi verilen ders itibarıyla aldığı eğitim itibarıyla bilmem sen i te 100 kilovatlık bir proje-yi çizer ve yapabilirsin. Bu ehliyete sahip. E imdi ona ne yapılması lazım? Hayatta da bu hakkın tanınması lazım hatta önünün ileriye doğru açılması lazım. Israrla ve inatla hak ettiği yapabileceği i in altında tutulur sen bundan yukarısını imzalayamazsın denilir ille bir o kendisi çizer ama bir mühendise götürür mühendis imza atar bir nevi mühendise haraç verir kanun zoruyla yahut yönetmelikle. E imdi böyle mi te vik edeceğiz sanatkarı. Böyle mi te vik edeceğiz ara elemanını? Ondan sonra diyoruz ki efendim herkes üniversiteye gitmeye uğra yıyor. Ne yapsın itibar görmeyince. Ama ondan son-

ra üniversiteden de çıkıyor yine bir ey olmuyor. Değerli dinleyiciler bugünkü sistemde bugünkü teknolojik dönemde bilhassa Türkiye'nin dünyadaki globalleşme hareketi içinde Avrupa Birliğine katılmak durumunda olan Türkiye'de meslek eğitimi birinci derecede önem arz ediyor. Biz meslek eğitimi en iyi artlarla yürütmek, teknolojimizi yükseltmek ve onlarla rekabet gücüne sahip olmak mecburiyetindeyiz. Bu itibarla da herkesin üstüne dü en görevi yapması lazım tabii zaman darlığı içerisinde bazı meselelere temas edemiyorum. Arkadaşlarımız da bu mühim konuda bilgi verecekler. Teşekkür ediyorum saygılar sunuyorum.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI

SALİH ÇELİK'İN KONUŞMASI

Değerli katılımcılar öncelikle İ.A.V.'nın değerli başkan ve yönetim kuruluna, Türkiye Elektrik Elektronik ve Benzeri Teknisyenler Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunun değerli başkan ve yöneticilerine, onların üyelerine, bu çalı mamıza ev sahipliği yapan Kadir Has Üniversitesinin değerli Rektörüne saygılarımı sunarak konu mama başlamak istiyorum.

Sayın bakanımızın bu programa katılması ve katılacağını kendileri ifade etmişlerdir dün akşam itibarıyla. Ülkemizde mevcut olan düzeni, iyiyeye gidiş, huzur ortamını, güven ortamını bozmaya çalı anların iç ve dış kaynaklı olduğuna inandığım Türkiye'nin geleceğini aydınlığa taşımaya gayreti içerisinde olan çalı maların önünü tıkama arzusunda olanların olduğu, meydana getirdiği elim ve hiçbir zaman bu ilerleyişi engellemesinin mümkün olmadığı buna benzer daha büyük daha kötü badirelerden atlayarak bugünlere gelmiş olan ülkemizde maalesef bildiğiniz gibi Van'da olan bu terörist olaydan dolayı sayın bakanımız ve İçişleri Bakanımız Van'a özel inceleme ve yerinde tespit için gittiğinden dolayı kendileri sizinle birlikte olma arzusu yerine getirememenin üzüntüsünü sizlerle her zaman gönülden, yürekten birlikte olduğunu sizin problemlerinizle yakından ilgilenen eğitimin her türlü problemlerine önce tespit sonra çözüm arayan bakanımızın sevgi ve selamlarını sizlere ifade etmek üzere ben müsteşar yardımcısı olarak sizlere hitap etme fırsatını bulduğum için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Türkiye'de ki bu önemli konuda duyarlılığınızdan ve ya amı olduğunuz problemlerin giderilmesi için göstermiş olduğunuz gayretleri elbette bizler de görüyoruz ve sizin tespitlerinize katılıyoruz. Öncelikle ülkemizdeki mesleki ve teknik eğitime geçmeden önce Milli Eğitim Bakanlığının genel olarak tespit ettiğimiz bazı alanlarda problemlerini teker teker çözüyoruz. Elbette birikmiş olan bunca yoğun ve ağır problemleri bir iki yılda ya da çok kısa sürede sihirli değnekte değitirmemiz mümkün değildir. Bunlardan eğitimin en

önemli ögesi olan öğretmenlerimizden başlanarak öğretmenlerimizin çağdaş, standart ve kabul edilebilir eğitimciler olduğundan bir üphemiz yok an-

çak geli en teknolojiye ve çağın gerektirdiği donanıma sahip öğretmenler olabilmeleri için öğretmenlerimizi motive edeceğine inandığımız öğretmen-likte kariyer basamaklandırma kanunu çıktı bildiğiniz gibi 2005 yılından iti-baren de yürürlüğe girecek. Buradaki bazı ele tirilere de elbette saygı gös-teriyoruz ancak dü ünün bir üniversiteden mezun öğretmen adayını stajyer öğretmenlikten sonra altı ayla iki yıl süre içerisinde stajyerliğinin kaldırdığı-nı dü ündüğünüzde emekli olana kadar öğretmen olarak çalı maktadır. Ça-lı anla çalı mayanı ayırabilmek için öğretmenlerimizi motive edeceğine inandığımız bu kariyer basamaklandırma sistemini ülkemize ve öğretmen mesleğini icra eden arkada larımıza, meslekta larımıza ve ülkemizin gele-ceği olan gençlerimizin yeti tirilmesinde bir motivasyon aracı olacağına yü-rekten inanıyor ve bunun sonucunu da birlikte payla acağız.

İkinci önemli tespit ettiğimiz problem de okula devam edemeyen, okul-la tıramadığımız ya da okula gitme çağında olmasına rağmen okula gide-meyen çocuklarımızın okula devam edebilmeleri için gerekli olan çalı ma-lardı. Bu çalı maları da hem ilk öğretim çağında hem orta öğretim çağında-ki öğrencilerimizin okula devamlarını sağlayabilmek için birçok tedbir alın-mı tir. Özellikle yatılı bölge ve pansiyonlu ilk öğretim okullarımızın bulundu-ğu yörelerdeki yüzde yetmi civarında olan kapasiteleri yüzde doksan se-kizlere çıkartılmı . Yeni ihtiyaç duyulan özellikle doğu ve güney doğu Ana-dolu bölgemizdeki illerimize de hızla pansiyon ve yatılı bölge okullarının fi-ziki anlamda yapılmasına devam edilmektedir.

Üçüncüsü, fiziki yatırım yani okul binalarının kar ılanmasıydı. Birçok e-hirde sınıf ba ina dü en öğrenci sayısı 45 ila 65 civarındaydı. Çağda eği-timde öngörülen uluslararası kabul gören standart ise 30. Bu sayıyı yakala-yabilmek ve ihtiyaç duyulan fiziki yatırımı yapabilmek için de ilk defa cum-huriyet tarihinde bu yıl eğitime ayrılan bütçe ödeneği, milli savunma bütçe-mizden de fazla olarak ve eğitime ayrılan kaynağın yine de yetmeyeceği dü-üncesiyle eğitime yüzde yüz destek kampanyasıyla bir yılını henüz ta-mamlamamı olan bu çalı mamız sonucu altı bin civarında derslik kazandı-rılmı tir. Buradan bu eğitime yüzde yüz destek kampanyamıza destek ve-ren hayırseverlerimize, kurumlarımıza ükranlarımızı sunuyoruz. Yani eği-timdeki ihtiyaç duyulan fiziki alan ihtiyaçlarının giderilmesine de önem ve öncelik veriyoruz.

Dördüncü önemsedığımız ve önemli olduğuna inandığımız dünyada da trend o yönde biliyorsunuz özellikle IC teknolojilerinin eğitimde araç olarak kullanılması ve ilk öğretimi sekiz yıllık ilk öğretim sürecini tamamlayan Öğ-rencilerin bilgisayar teknolojilerini kullanabilen orta öğretim mezunlarımız her bir öğrencimizin de bilgisayar teknolojisini artık üretebilecek alt yapıya sahip birer bireyler olarak yeti tirmek üzere ihtiyaç duyulan bilgi teknolojisi sınıflarının kar ılanması için 2003 yılında özellikle ilk öğretim seviyesinde

lkemizde 105 öğrenciye bir bilgisayar d erken Avrupa Birliği ortalaması 12-13 bilgisayardır. Biz bu açığı kapatabilmek için 2003 yılında 55 bin bilgi-sayarı ilk ğretim okullarımıza öncelikle kırsal kesimdeki okullarımıza ka-zandırarak bu oranı a ağıya çekme gayretinde bulunduk. Ayrıca yine bilgi teknolojileri sadece bilgisayarı araç olarak kullanmaları değil bilgiye ula -mayı önemsiyoruz. Bunu da yapabilmek için 40205 okulumuza 2005 yılı so-nuna kadar internet eri imini projemizi ba lattık ve u anda amacı ve hede-fi doğrultusunda i lemler devam ediyor. Bunları nemsediğimizi ve önemli geli meler olduğunu bilgilerinize sunmak istiyorum.

Be inci alanda, eğitim öğretimde değerli arkada ımız ve karde imiz Ab-bas Bey'inde zaman zaman dile getirdiği gibi yöneticilerimizin öğrencilerimiz-in bilgisayar had disc-i olmadıklarını elbette fark etmeleri gerekiyor. Bu an-lamda da ders programlarımızın ağırlılığını özellikle bilgi bilgisayar hard disc i olmaktan öteye bilgiye ula abilecekleri ihtiyaç duyduktan anahtar bilgileri edinebilecekleri müfredat programı çalı masını öncelikli problem olarak görmü tüm. Bu alandaki çalı malarımız çok hızlı olmasını bekleyenlere ifa-de etmek istiyorum sadece geçen süre çok anlamlı ve uygun bir zamandır. Müfredat programları çok kısa sürede eğitim sistemine kazandırılmasının bir anlam ifade edeceğine inanmayanlardanım ki doğrudur. Uluslararası hiçbir alanda müfredat programları 1,6 yıldan önce eğitim sistemine enteg-re edilememi tir edilmemi tir. Yani bizim harcadığımız ya da kullandığımız zamanda buna denktir umarım gelecek eğitim ğretim yılına ilk öğretimde-ki program deği ikliklerimiz entegre edilecektir. 2006 yılından itibaren de tüm alanlardaki programlar yenilenmi olacaktır. Programları önemsiyoruz çünkü öğrencilerimizin hepinizin bildiği gibi u andaki ya adığımız sistemde iki ana noktada problemin dğmlendiğini görüyoruz. Birincisi sekiz yıllık eğitim sonunda LGS diye ifade edilen sınavla ilgili. ğrencilerimizin birey-sel geli imleri kendi alanlarında ilerleyebilirle ansını veren bir yakla ım de-đildir, iki saatlik sınavla orta öğretimdeki ve niversiteye gidi te etkili oldu-đuna inandığımız özellikle okul ba arı puanından dolayı Anadolu Lisesi sı-navları hem öğrencilerimiz, hem de velilerimiz için bir kabaşa dn m tr. Onun ötesinde orta ğretim mezunlarının niversite imtihanlarıyla hayata hazırlanmaları biz bu eğitim sistemindeki bu problemleri ortadan kaldırmak üzere rehberlik sistemini de biliyorsunuz bu yıl ba lattık burada yaptığımız çalı ma udur; öğrencinin kendisini tanınmasına ve bizim öğretmenlerimizin ve yöneticilerimizin öğrencimizin hangi alanda ilerleyebileceği konusunda öğrenciye yardımcı olmaktır. Bu da önemlidir eğitimde. Umarım bu söyledik-lerimizi 40205 okula internet eri im projemizi anons ettiğimizde bazı arka-da larımızın bunu zaman zaman bazı politikacılarında haya ettiğini ama gerçekle tiremediğini ifade etmi lerdı. Biz gerçekle tirilebilecekleri yapabi-leceklerimizi siz değerli vatanda larımızla halkımızla ve kamuoyuyla payla-ıyoruz. Yapabilmek için her zaman kaynağa ihtiyaç yok birazda iradeye ih-

tiyaç vardır. Bu iradeyi sayın bakanımızın liderliğinde biz bir takım olarak ülkemizin geleceği olan gençlere hazırlama yolunda hızla ilerliyoruz. Bu ilerlememizde özellikle de mesleki teknik eğitimle de ilgili bir iki cümle söylemek istiyorum. Mesleki ve teknik eğitimin orta öğretimde özellikle hazırladığımız ve kaynağını hibe olarak Avrupa Birliğinden sağladığımız kaynaklarla meslek standartlarına dayalı ve sadece diplomaya giden değil sertifikayı da içeren bir mesleki eğitimle yeniden yapılanma yolunda büyük ilerlemeler sağlanı bulunmaktayız. Program boyutundaki sayın bakanımız kamuoyuna deklarasyonu esnasında mesleki eğitimdeki program yaklaşımımızda modüler program yaklaşımını Avrupa Birliği standartlarında kabul etmiş bulunmaktayız. Bu alanlarda yaptığımız çalışmalarda en kısa sürede kamuoyuna yine sayın bakanımızın bir basın toplantısıyla sunacağı günler yakındır. Bu mesleki eğitimde ne getiriyor sonuç olarak onu ifade etmek istiyorum. İsedat 97 standardı dediğimiz OECD'nin ve Avrupa Birliğinin Sedekop diye mesleki eğitiminden sorumlu kuruluşlarının kabul ettiği meslek standartları ve meslek alanları ülkemiz eğitim sistemine kazandırılmıştır. Var olanlar entegrasyonu sağlanmış, olmayan mesleklerde mesleki eğitim sistemimizde kazandırılmak üzere program hazırlanması çerçevesinde ele alınmıştır. Bu yaklaşımımızda biz orta öğretimdeki ya da İsedat 97 standardındaki yedinci seviyesini meslek yüksek okulları altı ve yedinci profesyonellik anlamına gelecek standarttan da üniversitelerde dört yıllık eğitim veren fakültelerde verilmesi ekinde uygulanan bu program yaklaşımını biz orta öğretim kısmını 105 seçtiğimiz pilot okulda hazırlayacağımız programlarla önce uygulayacağız aksaklıklar tespit edilip giderildikten sonra da ülke genelinde bu sistemimize de geçeceğiz. Bu sistemimizin getireceği elbette yararlı olan Avrupa'nın övünç kaynağı olan genç nüfusumuzun eğitilerek istenilen standartlarda istihdam edilebilir özelliklere sahip gençler olarak hayat hazırlamak arzumuzdur. Çünkü yine bildiğiniz üzere Avrupa Birliğindeki üye ülkelerinin tamamında ya oranı gelecek on yıl on beş yıl sonra yüzde ellisinin nüfuslarının yüzde ellisinin üzerindeki insan sayısında elli yaş üzerinde olacaklarından dolayı istihdam alanına ihtiyaç var yani istihdam edecekleri insan gücüne ihtiyaçları olarak. Bu karşılayabilecek de Avrupa Birliğine girdiğimiz takdirde umarım girmemiz içinde bir engel görmüyorum ancak eğer istedikleri standart ve seviyede eğitmediğimiz takdirde onların istihdam edilebilmesi çok olası değil. Bunlara da dikkat ederek geleceğe yönelik hem ülkemizdeki istihdam analizi ihtiyaç analizi yapılarak hem de sadece ülkemizde istihdam edilebilen değil evrensel standartlarda eğittiğimiz bu gençlerin Avrupa Birliği ve diğer dünya ülkelerinde istihdam edilebilecek bilgi ve beceriye sahip bireyler olarak yetiştirilmesini öngörüyoruz. Onun için mesleki ve teknik eğitime yine son bir vurgu yaparak bitirmek istiyorum cümlem. Biliyorsunuz ki kalkınma planları hazırlanır ve bunlar uy-

gulanmaya geçirilir. En son hazırlanan sekizinci be yıllık kalkınma planında da Öngörüldüğü gibi, sekizinci be yıllık kalkınma planına gelene kadar tüm hükümetlerin Türkiye Cumhuriyeti devletinin hükümetlerinin öngördüğü orta öğretimdeki öğrenci oranındaki hedef hala yakalanmış değildir. Bunun birçok sebebi var. Özellikle biz mesleki eğitimi cazip hale getirmek zorundayız. Cazibe merkezi olmadan, cazip hale getirilmeden bu orana ulaşamazsınız. Dolayısıyla bu oranda yine bildiğiniz gibi Avrupa Birliği ve gelişmiş ülkelerdeki orandır. Bu oran nereden çıktı diye zaman zaman belki sorular sorulabilir aklınıza. Genel orta öğretimdeki öğrenci oranının da yüzde altmış be olması hedefi bizim bugün söylediğimiz yeni bir buluş değil dediğim gibi sekizinci be yıllık kalkınma planında da belirtilen bir hedefdir. Buna ulaşabilmenin yolu mesleki eğitimi her yönüyle hem sorumluluk hem yetki hem unvan ve çalıma hayatındaki elde edeceği gelir düzeyiyle de cazip hale getirmek zorundayız. Bu alandaki yapılacak çalımalara yapılacak düzenlemelere de Millî Eğitim Bakanlığı olarak çalıma bakanlığımız çalıma hayatıyla ilgili olan kısmı için bizim bakanlığımızla ilgili olan alanlarda da azami dikkat ve özen göstermekteyiz. Meslekî eğitimin ülkemizin geleceğinde önemli rol oynayacağını ve oynaması gerektiğine inanan bir ekiple çalıma maktayız. Biz bir başka konuda da üniversitelerimiz de bu alanda özellikle Avrupa Birliği girişim sürecinde olan ülkemizdeki üniversitelerimizin de Avrupa Birliğinde yürütülmekte olan Leonardo da Vinci olsun Sokrates ya da gençlik programlarında özellikle Erasmus eğitim programı üniversitelerimizin öğretmen ve öğrenci değişim projesidir. Avrupa Birliğinin hedefi 1,5 milyon öğrenci değişim imidir kendi içlerinde. Biz bu programa Avrupa Birliği girişim sürecinde olan Türkiye olarak da katılım ve uygulamalarından faydalanan bir ülkeyiz. Ancak bu programımıza üniversitelerimizde çok fazla katkı ya da katkıda bulduklarını söyleyemeyeceğim. Çünkü birkaç gün önce Avrupa Birliğinin eğitim sorumluları olarak yapılan toplantıya ülkemizi temsil eden katıldığımızda bu konuda Erasmus'la ilgili ülkemizin daha fazla gayrette olması ve katılan üniversite sayısının az olduğunu üniversitelerimizin de ulusal akreditasyonun yanında uluslararası akredite edilebilir standartlara erişme gayretinin bir sonucu olacağına olduğuna inandığımız Erasmus'a da girmiş olan Kadir Has Üniversitesinde hem bize ev sahipliği yapan hem de bu programa katılan diğer üniversitelerimizden birisi olduğundan dolayı huzurlarınızda rektörümüzü ve üniversitemizi kutluyor ve bu uluslararası standartlarda çalımalarının devamını diliyorum.

Değerli arkadaşlarım, meslektaşlarım ben de bir teknik eğitimci olarak sizin hem teknisyenler olarak hem teknik eğitim fakültesi mezunları olan değerli meslektaşlarımızın problemlerinin özellikle unvan problemlerinin yetki problemlerinin olduğunu biliyoruz. Bu konuda sizin problemlerinizi giderecek teknik eğitim fakültesi mezunları arkadaşlarımızın problemlerinin giderilmesi için de gayretlerimiz ve çalımalarımız devam ediyor. Burada hemen

ifade dolay onlarında ya adıkları sıkıntıları da biliyoruz. Bu problemleri hem teknisyen arkadaşlarımızın hem teknik eğitim fakülteleri mezunlarının yasal engellerinin ortadan kaldırılması için üzerimize dü eni yapacağımızı ifade edip hepinizi saygı ve sevgilerle selamlıyor çalı malarınızın devamında ba arılar diliyorum.

ÇALIŞMA OTURUMU

- Ba kan : Av. Kısmet ERKİNER
İ.A.V. Yön. Kurulu Üyesi
İ.Ü. ve M.Ü. Öğretim Görevlisi
- Tebliğci : Prof. Dr. Selâhattin GÜLTEKİN
Doğu Üniversitesi Öğretim Üyesi
- Tebliğ : Dünya'da ve Türkiye'de
Mesleki Teknik Eğitim

BAŞKAN KISMET ERKİNER

Sayın Salih ÇELİK'e bu içerikli konu masından dolayı çok te ekkür ediyorum. Efendim İmdi nihayet sayın Prof. Dr. Selahattin GÜLTEKİN'i huzurunuza davet ediyorum. Buyurun efendim.

Sözü sayın Prof. Gültekin'e vermeden önce çok kısa olarak kendilerini size takdim etmek istiyorum. Sayın Prof. Dr. Selahattin Gültekin 1968 yılında Erzurum Lisesini birincilikle bitirmi . 1973 yılında İstanbul Üniversitesi Kimya Yüksek Mühendisliğini yine birincilikle bitirmi ler. 1977 ve 1980 yıllarında Amerika'da MIT'de mastır ve doktoralarını yapmı lar 1984'de Doçent 1994'de de Profesör olmu lardır. Takriben 20 yıl yurtdı ında öğretim üyeliğı yapmı lar. Yurtdı ında ara tırma ve öğretim alanında ödüller almı lar. Avrupa Kimya Federasyonları Yönetim Kurulu Üyeliğini 1998-2001 yılları arasın-da yapmı lar, u anda 2004 sonrası için yapılacak bir seçimde yine Türkiye tarafından aday gösterilmi ler. Sayın Prof. Dr. Gültekin uluslararası seksen-den fazla yayını bulunan ve halen Doğu Üniversitesi Öğretim Üyesi duru-mundalar. Buyurun sayın Gültekin.

DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE MESLEKİ TEKNİK EĞİTİM

Prof. Dr. Selahattin GÜLTEKİN

Doğu Üniversitesi Öğretim Üyesi

Özet

Orta-eğitim, dünyada olduğu gibi, Türkiye'mizde de büyük önem arz etmektedir. Burada okuyan yavrularımızın yeteneklerine göre yönlendirilmesi ve bir üniversiteye gitmeseler bile hiç olmazsa bir meslek sahibi olmaları sağlanmalıdır. İ te bu gerçekten hareketle Avrupa ve Amerika'da ortaöğre-nim çağındakilerin yaklaşık % 65 meslek okullarına kanalize edilirken an-cak %35 kadarı liselere gitmektedirler. Bizde ise, maalesef, bu yüzdeler tam tersi. Özellikle milyonlarca gencin üniversiteye giremeyerek mesleksiz ola-rak ortalıkta (!) dola maları kabul edilemez. Ayrıca u açıkça söylenebilirki meslek okulları bir memleketin can damarları gibidir. Bu nedenle, bu okul-larımıza giden gençlerimize her türlü kolaylık sağlanmalıdır. Bu durum hem üniversitede kendi alanındaki eğitime giri te te vik edilecek ekilde düzen-lenmeli hem de ortaöğretimden sonra hayata atılacaksa kendilerine günün ko ullarına uygun yetki ve sorumluluklar vermektir. Bu durumda, özellikle teknik meslek liselerinin müfredatı modernle tirilerek dünyada kabul gören bir duruma getirilmelidir. Bu tarama (survey) ara tırmasında hem Türki-ye'mizde hem de Dünyada meslek okullarının durumu mukayeseli olarak artı ve eksileri ile ortaya konulacaktır.

Giri

Olaylara bilimsel olarak yakla makta **bilimsel yöntem** (Scientific Method) kullanılır. Konu, ister fen ve teknoloji isterse sosyal içerikli olsun bu yöntem deği mez. Bu yöntemin esasları Bekil 1'de gösterilmi tir. Buradaki yakla ım ki iden ki iye veya bir siyasi partiden diğerine deği mez. Bir tane doğru vardır. Amaç bu doğruyu yakalamaktır. Aksi taktirde her ey yaz-boz tahtasına döner ki bunun faturasını milletçe çok pahalıya ödüyoruz. Hele son ÖSS'de kırk bine yakın adayın ve bu sayıdan daha çok gencimizin Li-

se Giri Sınavında (LGS'de) sıfır çekmesi eğitim sistemimizdeki vahameti ortaya koymaktadır. Bu satırların yazarı 31 senedir gerek yurtdı ında gerek-se yurtiçindeki üniversitelerde öğretim üyesi olarak çalı mı ve Türkiye'miz-deki eğitim sistemimizin tamamen bir rektifiyeden (overhaul) geçirilmesine, diğer meslekta ları gibi, kanaat getirmi , buna bir an evvel bilimsel olarak el atılması gerektiğini defalarca vurgulamı tır. En ba ta, memleketimizin ihti-yacına göre bir plan yapılması ve ona göre deği ik okullar açılmalıdır. İ bu-lunması çok zor olan meslek okullarının yerine istihdamı memleket ekono-misine katma değer veren okullara yönlendirmek gerekir. Bugün Türki-ye'mizde meslek liselerine gidenlerin yüzdesi 35'tir. Bu oran AB ülkelerinde ve ABD de %65 civarındadır. Oradaki meslek okullarından mezun olanlar sınırları kesin olarak belirlenmi haklara sahiptir ve bu hakların sınırları, tek-noloji geli tikçe, müfredatlarındaki geli meye paralel olarak, geni lemekte-dir. Ancak meslek liselerimize giden gençlerin sayısını, onlara memleketimi-zin gerçeklerini anlatmakla artırabiliriz. Örneğin, kısa yoldan bir **altın-bilezi-đe** sahip olmaları, üniversiteye girememeleri halinde Meslek Yüksek Okul-larının (MYO) kapılarının kendilerine sınavsız açık olmaları, böylece **mes-leksiz düz lise** mezunlarına göre ne kadar daha avantajlı oldukları, hatta kendi alanlarında bir fakülteye girmek istediklerinde kendilerine (+) puan ve-rileceği, gibi gerçekler açık bir ekilde kendilerine anlatılmalıdır.

Neden Mesleki ve Teknik Okullar bir ülke için son derece önem ta-ırmaktadır?

A ağıda maddeler halinde verilen nedenler bu soruya cevap vermektedir. Hatta ba ka meslekta larımız bunları daha da çoğaltabilir.

- a) Ara-Güç temini
- b) Her bütçeye hitabetmesi
- c) Bir meslek sahibi olarak, yüksek öğrenime gidemediği taktirde, kısa yoldan hayata atılabilmeleri

Bunu unutmamak lazım ki 1960'ların ba ında Almanya'ya giden çalı an-larımızın çoğu mesleki okul mezunu olup Almanya'nın bugünkü duruma gelmesinde bu ki iler büyük rol oynamı lardır

Meslek Liseleri Çe itleri

Genel olarak bu liselerimiz iki gruba ayrılmaktadır.

- Sosyal içerikli olanlar (Ticaret, İmam-Hatip, Öğretmen Liseleri gibi)
- Teknik içerikli olanlar (Endüstriyel ve Teknik Liseler gibi)

Bu her iki grup da kendi alanında önemlidir, ancak teknik içerikli olanla-rın günümüz artlarında daha önem ta ıdığı rahatça söylenebilir. **Dolayısı**

ile bütün meslek liselerini aynı pota içinde değerlendirmenin doğru olmadığı kolayca vurgulanabilir.

Yüzde Dağılımlar

Yukarıda da belirtildiği gibi Türkiye'deki ortaöğretimdeki öğrencilerin durumları yüzde itibarıyla:

%65: Genel Lise, Fen Lisesi, Anadolu Lisesi, ve Süper Lise

%35: Mesleki ve Teknik Liseler

Burası çok enteresandır ki bu oran, 1999'de en ÖSS'larından önce de hemen hemen aynı idi. Demek ki 1999'da değeri en ÖSS katsayıları **(ki bu durumu kabul etmek mümkün değil, çünkü değeri en kurallar yeni gelecek öğrencilere uygulanacağına son sınıfa gelmişlere de maalesef uygulandı. Bu satırların yazarı bu haksızlığı her platformda dile getirmeye)** durumu fazla etkilememiştir.

Yurtdışı Durum

Yurtdışı'nda, örneğin, Almanya'da ortaöğretimdeki gençler kabiliyetlerine göre yönlendirilmeye ve bu yönlendirilmeye tabi olan çocuklar için genelde geri dönüş yoktur.

Yurtdışı'ndaki yüzde oranlar bizdekinin hemen hemen tam tersi. Orada da teknik okullardaki eğitim düz liselere göre **6-7 daha masraflı**. Ama bu masraf göze alınabilir çünkü bu okulların amacı üniversiteye öğrenci yetiştirmek değil, teknik ara-güç temin etmektir. Bizdeki bu okulların amacı ailelere ve gençlere açık olarak anlatılması gerekir. Üniversite kapılarının yüzlerine tamamen kapanmadığını bilakis kendi alanlarında bir fakülteye girdiklerinde avantajlı olduklarını da bilmeleri gerekir.

Bu kadar üniversite mezununun siz gezdiği ülkemizde mesleki okullara gidenlerin sayısı her yıl yaklaşık %4 artmaktadır. Aşağıdaki Tablo 1 durumu özetlemektedir.

Tablo-1

<u>Eğitim-Öğretim Yılı</u>	<u>Öğrenci Sayısı</u>
2000–2001	902.715
2001–2002	947.358
2002–2003	981.224

Ancak, bu artışın düz liselerde %26 olduğunu Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı, Kadir Has Üniversitesindeki bir toplantıda, bu satırların yazarına ahsen söylemiştir. Dolayısıyla henüz Mesleki Liselerdeki öğrenci

artı ında arzu edilen ivme sağlanamamı tır.

Meslek liseleri arasında öğrencisi en çok azalan lise, İmam-Hatip Liseleridir. (İHL)

2003 yılı itibariyle toplam 536 İHL olup, bu liselerdeki toplam öğrenci sayısı yıllar itibariyle Tablo 2 de gösterilmiştir:

Tablo- 2

<u>Eğitim-Öğretim Yılı</u>	<u>Öğrenci Sayısı</u>
1998–1999	192.715
1999–2000	134.224
2000–2001	91.620
2001–2002	71.742
2002–2003	64.534

Bu tablodaki düşüş sürpriz olmaması gerekir. 1999 da ÖSS’inde yapılan katsayı değişikliğinde bu doğal olarak beklenirdi.

Bu durumda ne yapılabilir?

- **8 yıllık zorunlu eğitimden sonra mezunların genel veya mesleki ortaöğretime yönlendirilmesi gerekirken, bu yapılmamaktadır.**
- **Ba ta Almanya olmak üzere diğer birçok Avrupa ülkesinde ilköğretim sonrası yönlendirme çok kesin ve tavizsiz bir ekilde yapılmaktadır.**
- **Öğrencilerin meslek liselerine girip bir mesleğe sahip olmaları yerine yükseköğretime tevik edilmeleri meslek liselerine daha fazla öğrenci gelmesi için bir çözüm değildir.**
- **Öğrenciler 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nda belirtildiği gibi ilgi ve yeteneklerine ve ülke ihtiyaçlarına paralel olarak yönlendirilmelidir.**

Meslek lisesi öğrencilerinin doğal yükselme alanı iki yıllık meslek yüksekokulları, mesleğe dönük eğitim yapan turizm ve otelcilik yüksekokulları, sağlık yüksekokulları, beden eğitimi ve spor yüksekokulları gibi dört yıllık yüksekokullar ve teknik eğitim fakülteleri ile mesleki eğitim fakülteleridir. Bunları tercih edenlere ilave puanlar verilmektedir. Böylece yükseköğretim kurumlarındaki meslek lisesi çıkılı öğrenci sayılarında oldukça fazla artış olmuştur.

Meslek liselerinde alınan eğitim, genelde, ba ta mühendislik olmak

üzere lisans eğitiminin alt yapısına uymamaktadır.

Lisans eğitiminin alt yapısı ağırlıklı olarak Türkçe, matematik, fen bilimleri ve sosyal bilimlerin okutulduğu genel liselerdir.

Bu nedenle, bu formasyonu almayan meslek lisesi öğrencileri üniversite giri sınavında pek de ba arılı olamamaktadırlar!!! Ancak burada farklı kat-sayı uygulamalarının buna sebep olabileceğini de hemen belirtelim. Bura-daki argüman ise ***“Genel liselere nazaran, 6-7 misli daha pahalı bir eği-tim olan mesleki eğitim mezunlarının bir ekilde sistemden ayrılarak çok deği ik alanlara yönelmeleri ülkenin kıt kaynaklarının heba edil-mesidir”*** ifadesidir ki üzerinde tartı ilabilir.

Meslek Liselerinin Avantajları;

* Bir meslek edinmeleri,

* Eğitimleri esnasında da kazanç sağlamaları, *

Aile bütçelerine katkı sağlamaları,

* ÖSS'ye girebilmeleri,

* Aynı anda hem ÖSS hem de sınavsız geçi e (MSG) ba vurabil-meleri,

* ÖSS'de ba arısız olmaları halinde MYO programlarına yerle e-bilmeleri, (Tablo 3)

* Sadece MSG ile tercih ettiği MYO'lara yerle ebilmeleri, (Tablo 3) *
MYO'nu bitirdikten sonra Dikey Geçi sınavıyla (DGS) alanında-

ki lisans programlarına, ba
vurabilmeleri. (bakınız Tablo 4 ve 5)

2003 ÖSS'de 2157 lise birincisi bir yükseköğretim programına yer-le ememi tir. Bunun 1505'i meslek lisesi birincisidir. Meslek liselerin-de daha ziyade el becerisine dayanan uygulamalar yapılmaktadır, üni-versiteye hazırlamak ikinci planda gelmektedir. Hâlbuki düz lisedekile-rin ille de üniversiteye gitmeleri gerekir. Aksi takdirde mesleksiz genç ordusunun bir parçası olacaklardır, (Bakınız Tablo 6)

Her yıl MYO mezunlarının %10'undan az olmamak üzere dikey ge-çi lisans kontenjanları ilan edilmektedir.

Mesleki ve Teknik Lise Çıkı lı Adaylardan MYO'larına Yerle enler

Tablo- 3

na Ait
DGS Bil-
gileri

Yıl	Sayı	Yerle enler İçindeki Yüzde
1995	28.909	42.2
1996	32.784	41.3
1997	38.486	38.2
1998	32.922	37.2
1999	48.485	48.4
2000	56.674	53.6
2001	64.076	54.1

2003 Yılı-

Tablo 4

Üniversite	Sağlanan Kontenjan	Yerle en
Devlet Üniversiteleri	4432	4390
Vakıf Üniversiteleri	1187	885
KKTC Üniversiteleri	1140	495
Toplam	6759	5570

2004 Yılı-

na Ait DGS Bilgileri

Tablo 5

Üniversite	Sağlanan Kontenjan	Yerle mesi Beklenen (Tahmini)
Devlet Üniversiteleri	5137	5088
Vakıf Üniversiteleri	1416	1055
KKTC Üniversiteleri	1260	547
Toplam	7813	6438

2002-

ÖSS'ye Göre Hiçbir Yere Yerle emeyen Okul Birincilerinin Okul Türlerine Göre Dağılımı

Tablo 6

Okul Türü	Aday Sayısı
Liseler	703
Çok Programlı Liseler	239
Güzel Sanatlar Liseleri	20
Öğretmen Liseleri	2
İmam Hatip Liseleri	181
Ticaret Meslek Liseleri	196
Teknik Liseler	135
Endüstri Meslek Liseleri	308
Kız Meslek Liseleri	217
Sağlık Meslek Liseleri	73
Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri	18
Sekreterlik Meslek Liseleri	1
Astsubay Hazırlama Okulları	1
Diğer Meslek Liseleri	13
TOPLAM	2107

SONUÇ

- Mesleki Teknik Eğitim vazgeçilmez bir unsurdur.
- Ancak ülkelerin ihtiyaçlarına göre bu okullar planlanmalıdır.
- Bu okulların müfredatı günün artlarına göre dinamik bir ekil-de güncellenmelidir.
- Bu eğitim kurumlarından mezunlara da gerekli yetkinin tanınmasında statik kalınmamalıdır. Ancak bu ekilde edindikleri mesleği, ba ka aray lara girmeden, gönül rahatlığıyla ifa ederler.

SON SÖZ

Elektrik Teknisyen ve Teknikerlerinin proje değerlendirmedeki yetkileri 1989 yılında çıkan bir yasayla

	<u>Yetki Sınırı</u>
• Meslek Lisesi Mezunu	16 kW
• MYO Mezunu	30 kW
• Teknik Eğitim Fak. (4 yıllık)	50 kW

Ancak 15 sene önce verilen bu yetkiler o günkü teknolojik artlarda yeterli olabilir. O zamanlar bir evde kullanılacak elektrikli cihaz sayısı sınırlı idi. 2004 ‘n ikinci yarısında 16 kW’lık bir gücün belki de bir mutfak tesisatı için ancak yeterli olduğu gerçeğini gözden kaçırılmak lazım. Burada SONUÇ kısmında verilen son maddeyi tekrar buraya koymanın faydası var:

“Bu eğitim kurumlarından mezunlara da gerekli yetkinin tanınmasında statik kalınmamalıdır. Ancak bu eklede edindikleri mesleği, başka arayılara girmeden, gönül rahatlığıyla ifa ederler.”

Te ekkrler

Bu satırların yazarı,

- * İktisadî Ara tırmalar Vakfı’na
- * Türkiye Elektrik - Elektronik Teknisyenleri Federasyonuna ve
- * 3 Temmuz 2004 tarihli toplantıya ev sahipliği yapan Kadir Has Üniversitesi Rektörlüğüne

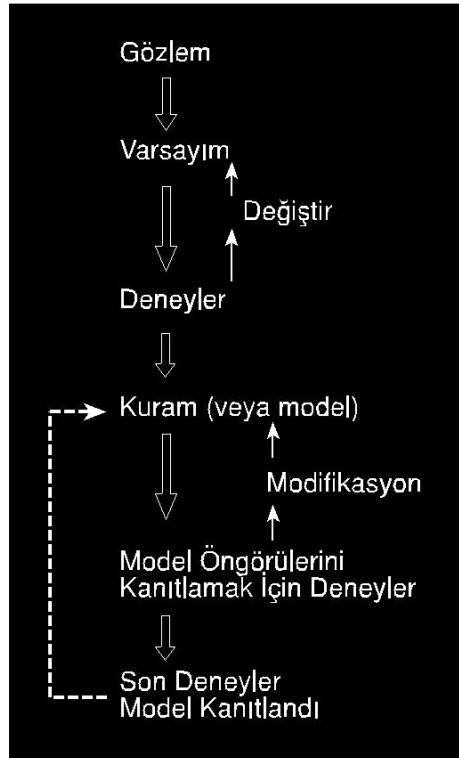
te ekkrlerini sunar.

DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE MESLEKİ TEKNİK EĞİTİM

Prof. Dr. Selahattin GÜLTEKİN

DOĞUŞ ÜNİVERSİTESİ

Bilimsel Yöntem

Neden Mesleki ve Teknik Okullar Bir ülke için son derece önem ta imaktadır?

- a) Ara - Güç
- b) Her bütçeye hitap ediyor
- c) Bir meslek sahibi olarak kısa yoldan hayata atılma

Meslek Liseleri

- Sosyal içerikli olanlar (TL, İHL, ÖL,...)
- Teknik içerikli olanlar (EML, TEK.L)

Türkiye'deki Ortaöğretimde;

% 65: Genel Lise, Fen Lisesi, Anadolu Lisesi ve Süper Lise
% 35: Mesleki ve Teknik Liseler

Bu oran, 1999 değ i en ÖSS'larından önce de hemen hemen aynı idi.

Yurtdı nda, örneğ in, Almanya'da ortaöğretimdeki gençler kabiliyetlerine göre yönlendirilmeye ve bu yönlendirilmeye tabi olan çocuklar için genelde geri dönü yoktur.

Yurtdı ndaki yüzde oranlar bizdekinin hemen hemen tam tersi.

Bu kadar üniversite mezunun i siz gezdiğ i ülkemizde mesleki okullara gidenlerin sayısı her yıl yakla ık %4 artmaktadır.

Tablo-1

<u>Eğ itim-Öğretim Yılı</u>	<u>Öğrenci Sayısı</u>
2000-2001	902.715
2001-2002	947.358
2002-2003	981.224

Meslek liseleri arasında öğrencisi en çok azalan lise, İmam-Hatip Liseleridir. (İHL)

2003 yılı itibariyle toplam 536 İHL olup, bu liselerdeki toplam öğrenci sayısı yıllar itibariyle

Tablo- 2

<u>Eğitim-Öğretim Yılı</u>	<u>Öğrenci Sayısı</u>
1998-1999	192.715
1999-2000	134.224
2000-2001	91.620
2001-2002	71.742
2002-2003	64.534

- Öğrenciler 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda belirtiltiği gibi ilgi ve yeteneklerine ve ülke ihtiyaçlarına paralel olarak yönlendirilmelidir.
- 8 yıllık zorunlu eğitimden sonra mezunların genel veya mesleki ortaöğretime yönlendirilmesi gerekirken, bu yapılmamaktadır
- Ba ta Almanya olmak üzere diğer Avrupa olmak üzere birçok ülkede ilköğretim sonrası *yönlendirme çok kesin ve tavizsiz bir ekilde yapılmaktadır.*
- Öğrencilerin meslek liselerine girip bir mesleğe sahip olmaları yerine yükseköğretime te vik edilmeleri meslek liselerine daha fazla öğrenci gelmesi için bir çözüm değildir.

Meslek lisesi öğrencilerinin doğal yükselme alanı iki yıllık meslek yüksekokulları, mesleğe dönük eğitim yapan turizm ve otelcilik yüksekokulları, sağlık yüksekokulları, beden eğitimi ve spor yüksekokulları gibi dört yıllık yüksekokullar ve teknik eğitim fakülteleri ile mesleki eğitim fakülteleridir. Bun-ları tercih edenlere ilave puanlar verilmektedir. Böylece yük-seköğretim kurumlarındaki meslek lisesi çıkı lı öğrenci sayı-larında oldukça fazla artı lar olmu tur.

Meslek liselerinde alınan eğitim, genelde, ba ta mühendislik olmak üzere lisans eğitiminin alt yapısına uymamaktadır.

Lisans eğitiminin alt yapısı ağırlıklı olarak Türkçe, matematik, fen bilimleri ve sosyal bilimlerin okutulduğu genel liseler-dir.

Bu nedenle, bu formasyonu almayan meslek lisesi öğrencileri üniversite giri sınavında pek de ba arılı olamamaktadırlar!!!

Genel liselere nazaran, 6-7 misli daha pahalı bir eğitim olan mesleki eğitim mezunlarının bir ekilde sistemden ayrılarak çok değ i ik alanlara yönelmeleri ülkenin kıt kaynaklarının heba edilmesidir.

Meslek Liselerinin Avantajları *
Bir meslek edinmeleri

- * Eğitimleri esnasında da kazanç sağlamaları ***
Aile bütçelerine katkı sağlamaları
- * ÖSS'ye girebilmeleri**
- * Aynı anda hem ÖSS hem de sınavsız geç i e (MSG) ba vurabilmeleri**
- * ÖSS'de ba arısız olmaları halinde MYO programlarına yerle ebilmeleri (Tablo 3)**
- * Sadece MSG ile tercih ettiğ i MYO'lara yerle ebilmeleri (Tablo 3)**
- * MYO'nu bitirdikten sonra Dikey Geç i sınavıyla (DGS) alanındaki lisans programlarına ba vurabilmeleri**

2003 ÖSS'de 2157 lise birincisi bir yükseköğretim programına yerle ememi tir. Bunun 1505'i meslek lisesi birincisidir.

Her yıl MYO mezunlarının %10'undan az olmamak üzere dikey geç i lisans kontenjanları ilan edilmektedir.

Öğrenci sayılarının azalmadığı ancak meslek liselerine gelen öğrenci kalitesinin çok düştüğü

Sadece meslek liselerine gelen öğrencilerin değil, tüm öğrencilerin belirli bir eğitim kalitesi ve standardında yetiştirilmesi Milli Eğitim Bakanlığı'nın en temel görevleri arasında

**Mesleki ve Teknik Lise Çıktı lı Adaylardan MYO'larına
Yerle neler**

Tablo 3

Yıl	Sayı	Yerle neler İçindeki Yüzde
1995	28.909	42.2
1996	32.784	41.3
1997	38.486	38.2
1998	32.922	37.2
1999	48.485	48.4
2000	56.674	53.6
2001	64.076	54.1

**Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarından Mezun Olan
Öğrencilerin Puan Aralıklarına Göre Dağılımları**

Tablo 4

Puan Aralıkları	2000	2001	2002
<105	52.2	48.7	69.8
105-120	28.3	30.5	19.5
120-150	18.4	19.8	10.2
>150	0.99	0.85	0.37

**2002-ÖSS'ye Göre Hiçbir Yere Yerle emeyen Okul
Birincilerinin Okul Türlerine Göre Dağılımı**

Tablo 5

Okul Türü	Aday Sayısı
Liseler	703
Çok Programlı Liseler	239
Güzel Sanatlar Liseleri	20
Öğretmen Liseleri	2
İmam Hatip Liseleri	181
Ticaret Meslek Liseleri	196
Teknik Liseler	135
Endüstri Meslek Liseleri	308
Kız Meslek Liseleri	217
Sağlık Meslek Liseleri	73
Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri	18
Sekreterlik Meslek Liseleri	1
Astsubay Hazırlama Okulları	1
Diğer Meslek Liseleri	13
TOPLAM	2107

**2003 ÖSS'de Bir Lisans Programına Yerle en
Meslek Lisesi Mezunları**

Tablo 6

Lise	Ba vuran	Yerle en	
		Sayı	%
İmam Hatip Lisesi	61.287	1.768	2.9
Ticaret Meslek Lisesi	122.560	1.095	0.9
Teknik Lise	18.735	1.367	7.3
Endüstri Meslek Lisesi	170.986	4.646	2.7
Kız Meslek Lisesi	63.579	2.130	3.4
Turizm ve Otelcilik	6.680	903	13.5
Toplam	443.827	11.98	5.1

2003 ÖSS'de İmam Hatip Lisesi Çıktı İli Mezunların Yerle tigi Bazı Lisans Programları

Tablo 7

Lisans Programı Adı	Sayı
Hukuk	42
İktisat (Tüm İhtisaslar)	678
Çalı ma Ekonomisi ve Endüstriyel İli kiler	401
Din Kültürü ve Ahlak Bİlgisi Öğretmenliği	440
İlahiyat	508
Öğretmenlik	97

2003 Yılına Ait DGS Bilgileri

Tablo 8

Üniversite	Sağlanan Kontenjan	Yerle en
Devlet Üniversiteleri	4432	4390
Vakıf Üniversiteleri	1187	885
KKTC Üniversiteleri	1140	495
Toplam	6759	5570

2004 Yılına Ait DGS Bilgileri

Tablo 9

Üniversite	Sağlanan Kontenjan	Yerle mesi Beklenen (Tahmini)
Devlet Üniversiteleri	5137	5088
Vakıf Üniversiteleri	1416	1055
KKTC Üniversiteleri	1260	547
Toplam	7813	6438

PANEL
Mesleki Teknik Eğitimde

Yetkiler ve Sorunlar

- Ba kan : Y.Temel ENDEROĞLU
İ.A.V. - Y. K.Üyesi ve Genel Sekreter
- Üyeler (*) : Hüseyin ACIR
M.E.B. Erkek Teknik Eğitim
Genel Müdürü
- : Deniz DEMİRCİOĞLU
Bayındırlık Bakanlığı Teknik
Ara tırma ve Uygulama Gen. Müd.
Şube Müdürü
- : Abbas GÜÇLÜ
Gazeteci - Yazar
- : Ekrem Resul KARAHAN
TEDAŞ Eğitim Müdürü
- : Abdullah KAYA
Elektrik Teknisyenleri
Fedr. Y.K. Ba kan Vekili
- : Zehra KAYA
TESK Eğitim ve Plânlama Müdür Yrd.

(*) Üyeler soyadlarına göre alfabetik sıra ile

PANEL
BİRİNCİ TUR

BAŞKAN Y. TEMEL ENDEROĞLU

Sayın Rektör, sayın Müste ar yardımcısı, sayın katılımcılar, değerli konuklar, ben Temel Enderoğlu. İ.A.V. Genel Sekreteri ve Yönetim Kurulu Üyesiyim. Seminerin en hareketli bölümü olan paneli açıyorum. Sayın panelistleri davet etmeden önce, zaman da çok ilerlediği için size sadece panel tekniği hakkında kısaca bilgi sunmak istiyorum.

Panelimiz üç bölümden oluşacak. Birinci bölümde her panelist arkadaşımıza 15'er dakikalık bir sunu süresi vereceğiz. Panelin 2. Bölümünde siz değerli katılımcıların soru ve katkılarını alacağız. Bunun için de en çok 1 saatlik bir süre ayırıyoruz. Her konuşmacı en çok 3 dakikalık bir süreyi imgal etsin ki mümkün mertebe fazla ki iye söz verme imkanımız olsun. 3. Bölümde de panelist arkadaşlar kendilerine tevcih edilmiş soruları cevaplayacaklar, birinci bölümde tamamlamadıkları hususlar varsa onları ilave etme imkanı bulacaklar.

Bu açıklamadan sonra ben değerli panelistleri davet ediyorum. Alfabetik sıraya göre hareket ediyoruz. Sayın Hüseyin ACIR Bey M.E.B Erkek Teknik Eğitim Genel Müdürü. Sayın Abbas GÜÇLÜ Gazeteci Yazar. Sayın Ekrem Resul KARAHAN TEDAŞ Eğitim Müdürü. Sayın Abdullah KAYA Elektrik Teknisyenleri Federasyonu Yönetim Kurulu Başkan Vekili. Sayın Zehra KA-YA TESK Eğitim ve Planlama Müdür Yardımcısı. Sayın Demir DEMİRCİOĞ-LU Bayındırlık Bakanlığı Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü Şube Müdürü.

ka. Evet ilk söz sayın Hüseyin ACIR da. Buyurun efendim süreniz 15 dakik-

HÜSEYİN ACIR

Sayın ba kanım, değerli panelistler, değerli katılımcılar, hepinizi saygı ile selâmlayarak ba lamak istiyorum.

Meslekî ve teknik eğitimin temel amacı, i hayatının ihtiyaçlarına uygun teknik insan gücünü yeti tirmektir. Meslekî ve teknik eğitim ihtiyacı bilim, teknoloji ve i hayatındaki geli melere bağlı olarak sürekli deği iklikler gös- termektedir. Bu sebeple meslekî ve teknik eğitimin verimlilik ve etkililiğinin artırılması için bu deği ikliklerin sürekli izlenmesi ve sistemde gerekli dü- zenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Meslekî ve teknik eğitim, ölkemizin rekabet gücünün artırılması, kalkın- ma hedeflerinin gerçekte mesi ve istihdam imkânlarının artırılması ile ya- kından ili kilidir.

Ekonomik kalkınmamızın en önemli güçlerinden biri olan meslekî ve tek- nik eğitimin çağın gereklerine uygun ve i hayatımızın ihtiyaçlarını kar ıla-yabilecek nitelikte yapılması, ölkemizin geleceği açısından büyük önem ta-ımaktadır.

Kalkınma plânlarında, hükümet programlarında, ûra kararlarında; insan gücü, eğitim, istihdam ili kisinin sağlıklı, dengeli ve dinamik bir yapıya ka- vu turularak toplumumuzun meslekî ve teknik eğitim ihtiyacının kar ılan- ması, orta öğretimin meslekî ve teknik eğitim ağırlıklı bir yapıya kavu turul- ması en önemli ilke ve hedeflerden biri olarak belirlenmi tir.

Bu hedefe ula mak için meslekî ve teknik eğitim kurumlarının geli tirile- rek ölkemiz genelinde yaygınla tırılması, niteliğin yükseltilerek geli mi ül- kelerdeki standartlara ula tırılması, bu alanda daha çok gencimizin öğrenim görmesi, mevcut fizikî potansiyelin tekrar değerlendirilerek yeni imkânların olu turulması çalı malarına önem ve öncelik verilmektedir.

Meslekî ve teknik eğitim **yaygın, örgün** olmak üzere iki grup hâlinde uy-gulanmaktadır.

Yaygın eğitim kurumları; meslekî eğitim merkezleri, meslekî açıköğretim lisesi, yeti kinler teknik eğitim merkezi, endüstri pratik sanat okulları, pratik kız sanat okulları, olgunla ma enstitüleri, halk eğitim merkezleridir.

Örgün meslekî ve teknik eğitim, **orta öğretim ve yüksek öğretim** düze-yinde verilmektedir.

Orta öğretimde meslekî ve teknik eğitim veren örgün eğitim kurumları; endüstri meslek liseleri, kız meslek liseleri, çok programlı liseler, meslekî ve teknik eğitim merkezleri, Anadolu meslek liseleri, teknik liseler ve Anadolu

teknik liseleridir.

Yüksek öğretim kurumları ise, mühendislik fakülteleri, fen fakülteleri, teknik eğitim fakülteleri, mesleki eğitim fakülteleri, meslek yüksek okullarıdır.

Meslekî ve teknik öğretim görenler bitirdikleri okul türlerine göre; Teknisyen, Tekniker, Teknik Öğretmen, Mühendis-Mimar unvanlarını almaktadırlar.

Meslekî ve Teknik Eğitimde Sorunlar

Meslekî ve teknik eğitimde;

- Eğitim-öğretim programlarının **istihdam ko ullarına uygun** ekilde ve teknolojik geli meler çerçevesinde, ulusal ve uluslararası standartlara uyumlu **bakanlık, sektör, yüksek öğretim** i birliğinin güçlendirilerek gereken süreçte geli tirilememesi,
- Eğitim altyapısı kapsamında **atölye ve laboratuvarların makine, teçhizat ve donatım** malzemelerinin evrensel standartlara uyumlu olarak geli tirilememesi,
- Atölye ve laboratuvar, meslek dersi öğretmenlerinin eğitiminin istenilen **nitelikte** olmaması,
- Bütçede meslekî ve teknik eğitime ayrılan **payın** yetersiz olması,
- Bakanlık merkez te kilâtında meslekî ve teknik eğitim birim/kurumlarının bir bütünlük içerisinde **tek elden organizasyonunun** sağlanamaması,
- Okul türlerinin, sayılarının ve eğitim-öğretim süreçlerinin **evrensel geli melere göre geli imlerini** gerçeğe tirilememesi,
- Meslekî ve teknik orta öğretim kurumu mezunlarının yüksek öğretime giri lerinde **dü ük katsayı uygulaması**,
- **Mezunların yetkilerine** ili kin hukukî düzenlemelerin gerçeğe tirilememesi

gibi önemli sorunlar mevcuttur.

Meslekî ve Teknik Eğitimde Sorunların Çözümüne Yönelik Yapılan Çalı malar

Meslekî ve teknik eğitimdeki sorunların çözümü için a ağıdaki çalı malar yapılmaktadır.

- **Eğitim-öğretim programlarının geli tirilmesi** çalı malarına yoğun bir ekilde devam edilmektedir. Bu hususta Meslekî ve teknik eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP), Orta öğre-

tim Projesinden maddî destek alınmaktadır.

- Eğitim altyapısı kapsamında atölye ve laboratuvarların makine, teçhi-zat ve donatım malzemelerinin evrensel standartlarına uyumlu hâle getirilmesine yönelik **genel bütçe, AB Kaynaklı Meslekî ve Teknik Eğitim Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi**, Dünya Ban-kası kaynaklı **Orta Öğretim Projesi** kanalları ile donatıma yönelik çalı-malar yapılmaktadır.
- Atölye, laboratuvar ve meslek dersi öğretmenlerinin eğitimine yönelik, AB kaynaklı **Meslekî ve Teknik Eğitimin Modernizasyonu Projesi** uygulamaya konulmu tur.
- Meslekî ve teknik eğitim okul ve kurumlarının evrensel gelişmeler çerçevesinde ve **AB standartlarına uyumlu bir şekilde yapılanması** ile ilgili çalı-malar devam etmektedir.
- Bütçeden **meslekî ve teknik eğitime ayrılan payın artırılması** hususunda; 4702 sayılı Kanun'la değişik 4306 sayılı Kanun'un imkânlarından ve ayrıca uluslararası projelerden, ulusal teknik birliklerinden, özel sektörden destek alınmaya çalı-ılmaktadır.
- Meslekî ve teknik orta öğretim kurumları mezunlarının **yüksek öğretime giri-lerinde dü-ük katsayı uygulamasına** ilişkin yasal düzenleme çalı-maları yapılmı tır/yapılacaktır.
- **Meslekî ve Teknik Eğitim Kurumlarını Bitirenlerin Yetki ve Sorumluluklarını Belirleyen Yönetmelikle** ilgili çalı-malar, aşağıda geni olarak açıklandığı üzere devam etmektedir.

MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM KURUMLARINI BİTİRENLERİN YETKİ VE SORUMLULUKLARI

Meslekî ve teknik eğitim okul/kurumları ile bazı yüksek öğretim program-larından mezun olanların/bitirenlerin bir kısmının **yetki ve sorumlulukları** kanunlarla belirlenmi , bir kısmının ise alanları ve eğitim kademeleri itibarıyla belirlenememi tir.

1739 sayılı **Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 14.** maddesindeki **“Meslek-lerin kademeleri ve her kademenin unvan, yetki ve sorumlulukları ka-nunla tespit edilir ve her derece ve türdeki örgün ve yaygın meslekî eğitim kurumlarının kurulu ve programları bu kademelere uygun ola-rak düzenlenir...”** hükmü gereğince, mühendis ve mimarlar dı-ında kalan teknik personelin eğitim seviyelerine göre unvan, yetki ve sorumluluklarını belirlemek amacı ile **22 Mayıs 1992 tarih ve 21226 sayılı Resmî Gaze-te'de yayımlanan 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun** çıkarılmıştır.

Bu Kanun'un 3. maddesinde endüstri meslek lisesi, kız meslek lisesi, teknik lise, kız teknik lisesi ile endüstriyel teknik öğretim veren yüksek öğre-tim kurumlarından mezun olanların unvanları belirlenmi tir.

Buna göre endüstri meslek lisesi, kız meslek lisesi, teknik lise, kız teknik lisesi mezunlarına, "**Teknisyen**"; lise üstü **iki yıl** süreli teknik öğretim gö-renlere, "**Tekniker**"; lise üstü üç yıl teknik öğretim görenlere "**Yüksek Tek-niker**"; lise üstü dört yıl süreli teknik öğretim gören, erkek teknik öğretmen okulu, erkek teknik yüksek öğretmen okulu, yüksek teknik öğretmen okulu ve teknik eğitim fakültesi mezunları ile kız teknik öğretmen okulu, kız teknik öğretmen okulunun ve meslekî eğitim fakültesinin teknik eğitim veren bö-lümlerinden mezun olanlara "**Teknik Öğretmen**"; teknik öğretmen unvanı-nı kazananlar için ilgili teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek, en fazla **iki yarı yıl** süreli tamamlama programlarını ba ariyla bitirenlere, "**Mühen-dis**" unvanı verilmi tir.

3795 sayılı Kanun'un dördüncü maddesinde ifade edilen, teknik öğret-menlere yönelik mühendislik programının düzenlenmesine ili kin, "**Teknik**

Öğretmenler için Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygula-ma Esas ve Usulleri Yönetmeliği" Yüksek Öğretim Kurulunca çıkarılmı - tir. Ancak yönetmeliğin **altı ve sekizinci** maddesi ile sistem i letilmez hâle getirilmi tir.

Yine

3795 sayılı Kanun'un "yetki ve sorumluluk" ba lı ğını ta ryan altıncı maddesindeki, "**Mühendislik unvanını alanlar, kendi meslek alanlarında denk öğrenim görmü di ğer meslek mensuplarının yetki ve sorumlu-luklarına sahip olurlar.**

Teknisyen, tekniker, yüksek tekniker ve teknik öğretmenlerin her meslek alanındaki yetki ve sorumluluklarına ait esas ve usuller; Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Ula tırma Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakan-lığı ve Yükseköğretim Kurulunun da görü leri alınarak Millî Eğitim Ba-kanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir." hükmü gere ğince Bakanlığımız, ilgili kamu kurum ve kurulu ları ile sivil toplum örgütlerinin **142 ki ilik yetkilileri ve temsilcilerinden olu an 29 teknik alt komisyon**

çalı maları ile **118 alan/dalda** söz konusu **yönetmelik tasla ğı hazırlanmı** ise de bugüne kadar bu konuyla ilgili taraflar arasında yeterli düzeyde mu-tabakat sağlanamamı tir. Ocak 2004'ten itibaren ilgili kurumlarla çalı mala ra banmı , halen devam etmektedir.

"3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun, 6269 sayılı Kimyagerlik ve Kimya Mühendisli ği Hakkında Kanun ve 7472 sayılı Zi-raat Yüksek Mühendisli ği Hakkında Kanun"larla mühendis, mimar, ehir plâncıları ve kimyagerlere verilmi bulunan görev ve yetkiler ile tanınmı olan hakların düzenlemesi,

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 44'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında,

“.... 38. maddede sayılan mühendisler, mimarlar ve ehir plâncıları di-
nda kalan fen adamlarının görev, yetki ve sorumlulukları, ilgili bakan-
lıklar ile Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği ve Yüksek Öğretim Ku-
rumunun görü leri alınarak Bakanlık ve Millî Eğitim Bakanlığınca bir-
likte çıkarılacak yönetmelik ile tespit edilir” hükmü,

3542 sayılı Kanun ile de ği ik 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 5'inci mad-
desine göre fen adamlarından elektrikle ilgili olanlar için, “Elektrik ile İlgili Fen
Adamlarının Yetki, Görev ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelik”

(11.11.1989 tarih ve 20339 sayılı Resmî Gazete) hükümleri,

Öne sürülerek söz konusu yönetmeliğe bazı bakanlık ve kurumlarımız kar ı erh
koymaktadırlar. Bu devam ettiği takdirde **Teknisyen, Tekniker,**

**Yüksek Tekniker ve Teknik Öğretmenlerin Yetki ve Sorumluluklarına
İli kin Yönetmeliğin** çıkarılmasının güç olduğu gerçeğinin de ifade edilme-
sinde fayda görülmektedir.

Bence, **3795** sayılı Kanun ilgililerce bir daha gözden geçirilmelidir; yeni
düzenlemede bu Kanun ile çeli en Kanunlar mülga olmalıdır.

SONUÇ

Avrupa Birliğine uyum yasalarının çıkarıldığı ve çıkarılmaya devam edil-
diği ülkemizde, meslekî ve teknik alanlarda eğitim görmü teknik insan gü-
cü için düzenlenen belgeler ile AB ülkelerinde yeti mi teknik insan gücü-
nün sahip olduğu belgelerin kar ılıklı olarak tanınması konusunda çalı ma-
ların ba latıldığı bu dönemde, meslekî ve teknik eğitimde bugünün ve gele-
ceğin ihtiyaçlarını kar ılayacak yapısal de ği ikliklerin gerçeğe tirilmesi ka-
çınılmazdır.

1. Meslekî ve teknik eğitim tümüyle bir “**kamu hizmeti**” olmaktan çıka-
rılmalıdır. Meslekî ve teknik eğitim tümüyle bir **sektörün veya kesimin** gö-
revi olarak algılanamaz. Türk sanayiinin geleceğinin güvencesi “meslekî ve
teknik eğitim”dir. Tüm sosyal tarafların kaynaklarını akılcı ve uzun vadeli
plân ve programlarla seferber etmeleri bu eğitimin sorunlarının çözümü
için gerekli olan ulusal bir görevdir.

2. Meslekî ve teknik eğitimin temel amacı, ekonominin gereksinim duy-
duğu nitelikli ara insan gücünü sağlamaktır. Bununla birlikte, mezunların
süre sonra bir **“giri imci”** sıfatıyla i dünyasında yer almalarını
destekleyecek mekanizmalar olu turulmalıdır.

3. Meslekî ve teknik eğitim tamamladıktan sonra **üniversitelere devam**
etmek isteyen meslekî ve teknik eğitim okulları mezunlarının önündeki
kat-sayı engeli kaldırılmalıdır.

4. Mühendis, mimar ve ehir plâncıları dı ında kalan ve ölkemizde eğiti-mi yapılan meslek alanı/dallarında yeti en **teknisyen, tekniker, yüksek tekniker ve teknik öğretmenlerin** yetki ve sorumluluklarının belirlenmesin-de kamu, özel sektör ve sosyal taraflar ölkemizin geleceğini dü ünerek, ge-rekli yasal düzenlemelerin sonuçlandırılmasında birlik olmalıdır.

5. Ölkemizde meslekî ve teknik eğitimin ve istihdam imkânlarının geli -mesinde, üretim ve hizmet sektörünün iç ve dı pazarlardaki payının artma-sında önemli rolü olan **meslek standartları ve sertifikasyon sisteminin** uygulamasının en kısa zamanda yasalla tırılmasının zorunluluk olduğunun unutulmaması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- **3194 SAYILI İMAR KANUNU**
- **3795 SAYILI BAZI LİSE, OKUL VE FAKÜLTE MEZUNLARINA UNVAN VERİLMESİ HAKKINDA KANUN**
- **3458 SAYILI MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK HAKKINDA KANUN**
- **6269 SAYILI KİMYAGERLİK VE KİMYA MÜHENDİSLİĞİ HAKKIN-DA KANUN**
- **7472 SAYILI ZİRAAT YÜKSEK MÜHENDİSLİĞİ HAKKINDA KA-NUN**
- **657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU**
- **ELEKTRİK İLE İLGİLİ FEN ADAMLARININ YETKİ, GÖREV VE SO-RUMLULUKLARI HAKKINDA YÖNETMELİK**
- **TEKNİK ÖĞRETMEN, YÜKSEK TEKNİKER, TEKNİKER VE TEK-NİSYENLERİN MESLEK ALANLARINDAKİ YETKİ VE SORUMLU-LUKLARINA AİT ESAS VE USULLER YÖNETMELİĞİ (TASLAK)**
- **TEKNİK ÖĞRETMENLER İÇİN DÜZENLENECEK MÜHENDİSLİK PROGRAMLARININ UYGULAMA ESAS VE USULLERİ YÖNET-MELİĞİ**

BAŞKAN Y. TEMEL ENDEROĞLU

Te ekkür ederiz sayın Acır. Buyurun Deniz Hanım. Süreniz 15 dakika.

DENİZ DEMİRCİOĞLU

Sayın ba kan, değerli katılımcılar,

Günümüzde teknolojik, ekonomik ve sosyal geli meler insan ya antısını

büyük ölçüde etkilemekte ve bu oranda birçok problemler yaratmaktadır. Bi-rey içinde ya adığı topluma uyum sağlayabilmesi için gerekli bilgi ve davra-nı tan örgün eğitim sisteminde elde etmektedir.

Ancak ilmi geli meler, öğretim kurumlarında yapılan eğitimin ilerisinde ve deği ik amaçlı programlar gerektirmektedir. Bireyler hızla deği en meslek artlarını evvelce görmü oldukları öğrenim ile kar ilamakta güçlük çekmektedir. Dolayısıyla, mesleki alanda gerek hizmet içinde gerekse hizmet dı ında yeti tirilmeleri fevkalade önem arz etmektedir.

Ülkemizde planlı ekonomi yoluyla kalkınma çabaları ile birlikte kar ımıza pek çok önemli sosyal ve ekonomik sorunlar çıkmı bulunmaktadır, Kalkınmanın ekonomik unsurları planlı ekonomide ne kadar önemli olursa olsun, insan gücü kaynağının yani sosyal unsurların sağlanmasının ve azami verimliliğe yükseltilmesinin en az ekonomik unsurlar kadar önemli olduğu bir gerçektir.

Kalkınma ve medeniyet hamlesinde en önemli faktör insandır ve toplumun da geli eabilmesi için üyelerini yani insan faktörünü kendi amaçları doğ-rultusunda yeti tirmesi ve geli tirmesi zorunludur.

Günümüzde bilim ve teknolojinin hızla geli mesi neticesinde fert ve toplum ya antısı büyük ölçüde etkilenmekte dolayısıyla sosyal kurumların yapı ve fonksiyonları da deği ikliğe zorlanmaktadır. Sosyal bir sistem olan eği-tim, ki ileri toplumdaki genel ve özel roller için hazırlayarak toplumun ida-mesini sağlamanın yani sıra yeni bilgiler ve hüneler yaratmak yoluyla da toplumun geli en artlara uymasını kolayla tırmaktadır.

Küreselle en dünyamızda eğitim alanındaki sorunları değerlendiren ve bunların çözüm yollarını ararken genel eğitimlerden ve ihtiyaçlardan ayı rdü memek gerekmektedir.

Dünyaya baktığımızda eğitim için ortak ve ideal tek bir model bulunmamaktadır. Ancak evrensel nitelikli bazı yönelimler söz konusudur.

Bunlar;

- Mesleğe yönelme
- Temel eğitime dayalı mesleki eğitim
- Okul türleri yerine programlarda çe itlilik
- Geni tabanlı eğitim
- Tümlük uygulama modeli
- Genel kültür derslerinin ağırlığını artırma
- Modüler öğretim
- Okul-özel sektör i birliği

- Mesleki standartlara göre program geli tirme
- Ve yeterlili ğe dayalı belgeleme olarak sıralanabilir.

Avrupa Birli ğine üye olma çabalarımızın ve Ulusal Program çerçevesin-de teknik eğitim alanlarının ve uzmanlıkların “sertifika” ile belirlenmesi doğ-rultusunda çalı maların sürdürüldü bu dönemde ihtisasla ma, yetkinlik ve yapılan i in sorumluluğunun üstlenilmesine ili kin çalı malara ilgili tüm ku-rum ve kurulu ların öncelik vermesi gerekti ği a ikardır.

FEN ADAMLARININ GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARINA İLİŞKİN MER-İ MEVZUAT VE MEVZUAT ÇALIŞMALARI:

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı çalı ma konuları kapsamında, mimar ve mühendisler ile birlikte yapı sektöründe istihdam edilen ve 3194 sayılı İmar Kanununda “Fen Adamı” olarak tanımlanan; “yapı, elektrik tesisatı, sıhhi te-sisat ve ısıtma, makine, harita, kadastro ve benzeri alanlarda mesleki ve teknik öğrenim veren en az lise dengi okullardan mezun olmu veya lise mezunu olup, bir Öğretim yılı süreyle bakanlıkların açmı oldu ğu kursları ba arıyla tamamlamı olanlar ile 3308 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Ka-nununa göre ustalık belgesine sahip olan elemanların görev, yetki ve so-rumluluk alanlarının belirlendi ği mevzuatın bir bölümünü Milli Eğitim Bakan-lı ğı, Yüksek Öğretim Kurumu, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birli ği (T.M.M.O.B.) ile birlikte yürütmektedir.

3458 sayılı Mimarlık ve Mühendislik Hakkında Kanun Mühendislik ve Mi-marlık eğitimi alanların unvan, yetki ve sorumluluklarını belirlerken, 12.05.1992 tarihinde yürürlü ğe giren “Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunla-rına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun” da endüstriyel mesleki teknik öğre-tim veren yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile endüstri meslek lisesi, kız meslek lisesi, teknik lise ve kız teknik lisesi mezunlarının ve okul-lara denk mülga okul mezunlarının unvan, yetki ve sorumlulukları ile ilgili esasları kapsamaktadır.

Bakanlı ğımız, 3194 sayılı İmar Kanunu, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hak-kında Kanun ve bunların uygulama yönetmeliklerini yürütmektedir.

3194 sayılı İmar Kanununda; yapı denetiminin birinci unsuru olan proje denetimi, yerel yönetimlere, İkinci unsur olan yapı denetimi faaliyetlerini gerçekle tirebilmesi ise fenni mesul olarak isimlendirilen ve serbest çalı an mühendis, mimarlar ve fen adamlarına bırakılmı olup, bu uygulama 4708 sayılı Kanunu kapsamı dı ındaki 62 ilde sürdürülmektedir.

13 Temmuz 2001 tarih 24461 sayılı resmi gazetede yayımlanan ve 19 pi-lot ilde (tüm Büyük ehirlere içeren) uygulanan 4708 sayılı Yapı Denetimi

Hakkında Kanun ile serbest çalı an mimar ve mühendisler tarafından çizilen projeleri ve yapının denetimi, bünyesinde denetçi mimar ve mühendisleri istihdam eden Bakanlıktan izin belgesi alan “Yapı Denetim Kurulu larına” verilmi tir. Teknik öğretmen, yüksek tekniker, tekniker ve teknisyen unvanına sahip elemanlar ise “yardımcı kontrol elemanı” olarak tanımlanmak-tadır.

Diğer bir deyi le. Yapı Denetimine tabi illerde fen adamlarının bağımsız olarak projelendirme ve yapının denetiminde görev alması mümkün olama-makta, sadece yardımcı kontrol elemanı olarak mimar ve mühendisler ile kontrol elemanlarına bağılı olarak, yapının denetlenmesi hizmetini bizzat in-aat alanında yürütmeleri mümkün olabilmektedir.

3194 sayılı İmar Kanununun 5. maddesinde daha öncede belirttiğimiz gibi Fen Adamları tanımlanmı olup, Kanununun 38. maddesinde “yapıların mimari, statik ve her türlü plan, proje, resim ve hesaplarının hazırlanmasının ve bunların uygulanmasıyla ilgili fenni mesuliyetlerin uzmanlık konularına ve il-gili kanunlarına göre mühendisler, mimarlar ile görev, yetki ve sorumlulukla-rı yönetmelikle düzenlenecek olan fen adamlarının deruhte edeceği” hüküm altına alınmı tir.

3194 sayılı İmar Kanununa ili kin “3030 sayılı Büyük ehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Kapsamı Dı ında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliğinin Yapı Ruhsat İ leri ba lıklı 57’nci maddesinde mimar ve mühendislerin, ruhsat eki projelerdeki yetkileri ve sorumlukları 13.07.2000 tari-hinde yeniden düzenlenmi , yine aynı tarihte 58’nci maddede de düzenle-me yapılarak fenni mesuliyeti Üstlenen mimar ve mühendislerin çalı ma usul ve esasları ile sicillerinin tutulmasına ili kin zorunluluk hükme bağlan-mı tir.

3194 sayılı İmar Kanununun 44/11 maddesi uyarınca, 38’inci madde de sayılan mühendisler, mimarlar ve ehir plancıları dı ında kalan fen adamlarının görev, yetki ve sorumlulukları ayrı bir yönetmelikle belirlenmi tir.

Bu yönetmelik ile fen adamları, kendi uzmanlık dallarında i tigoal etmek üzere alanlarında gördükleri mesleki ve teknik öğretim seviyelerine göre IV gruba ayrılarak, in aat i lerindeki görev ve yetkileri tanımlanmı tir. I. ve II. gruba giren fen adamları; yapının bulunduğu yer, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyece; belediye te kilatı olmayan yerlerde ise, aynı il sınırları içerisinde en yakın belediye mücavir alan sınırları içinde yükleneci mesuliyeti deruhte edebilecek mesafede ilgili idarece ihtisas ve i tigoal konularına göre, faaliyet icra eden serbest mimar ve mühendis bulunmadığı tev-sih edildiği taktirde, kendilerine yine yönetmelikle tanımlanmı yetki sınırla-rı içinde yer alan yapıların fenni mesuliyetini deruhte ederek tatbikatını yap-maya yetkili kılınmı tir. Ancak fen adamlarının asıl görevleri buldukları

gruba göre çe itlilik göstermekle beraber kontrol yardımcısı ve antiye mühendis yardımcısı sürveyanlık gibi mimar ve mühendislere yardımcı ara kontrol elemanı veya tatbikat veya tamiratla sınırlandırılmı tır.

Elektrikle ilgili fen adamlarının yetki, görev ve sorumlulukları ise ayrı bir yönetmelikle düzenlenmi tır, "Elektrikle İlgili Fen Adamlarının Yetki, Görev ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelik'de elektrikle ilgili fen adamları mes-leki ve teknik öğrenim seviyelerine göre 3 gruba ayrılmı olup, diğer fen adamlarından faklı olarak her grup için bağlantı gücüne bağılı olarak tanım-lanmı yetki sınırına kadar elektrik iç tesisi plan, proje, resim ve hesapları-nın hazırlanması ve imzalanması i lerinde yetkili kılınmı tır.

Bu yönetmelikte elektrikle ilgili fen adamlarının fenni mesuliyet üstlenebileceğine ili kin hüküm bulunmamaktadır.

Ancak, Danı tay İ leri Dava Daireleri Genel Kurulunun 1998/674 esas, 2000/204 sayılı Karar no ile kesinle en yargı sürecinde elektrikle ilgili fen adamlarının fenni mesuliyet yetkilerinin İ mar Kanununun 38'inci ve 44'üncü maddelerinden geldiğı ve belirlenen bağlantı gücüne kadar yapıların elekt-rikle ilgili plan ve projelerinin uygulanmasında fenni mesuliyet üstlenebile-cekleri karara bağılanmı tır.

Bakanlığımız, gerekli düzenleme yapıncaya kadar, yargı kararı doğrultusunda uygulama yapılması gerektiğini ilgili kurum ve kurulu lara bildirmektedir.

Elektrikle İlgili Fen Adamları Yönetmeliğindeki tek sorun bu değildir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca 08.12.2000 tarihli ve 24254 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliğı, içerisindeki güç biriminin 12 kw'a çekilmesi ile, 3194 sayılı imar Kanununun 38. madde-si gereğince çıkarılan Elektrikle İlgili Fen Adamlarının Yetki, Görev ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelik içindeki sınırlı yetkilerin geçersiz ve kulanılamaz hale geldiğı, gerek meslek birliklerinden, gerekse ahıslardan Bakanlığımıza iletilmi olup, Bakanlığımız, olu turulan bir komisyon eliyle ça-lı malara ba lamı ve kısmi bir iyile tirme sağlanmı tır. Yönetmelik hükmü gereğı de TMMOB, YÖK ve Milli Eğıtimi Bakanlığının görü ü istenmi tır.

TMMOB, Elektrik Mühendisleri Odası; tasarım yapmanın bir mühendis-lik hizmeti olduğı ve mühendislerce yapılması gerektiğı, söz konusu yönetmelikte i letme ve bakım i leri bölümlerinde yer alan kuvvetli akım tesisle-rinin kapsam dı ina çıkarılması gerektiğı, asansörlü her türlü binanın fen adamlarının yetki ve sorumluluk alanından çıkartılması gerektiğı ve genel olarak sadece elektrik ile ilgili fen adamlarının sahip olduğı yetkilerin bu derece artırılması halinde, ara teknik eleman yapısı ile birlikte mühendislik mesleğinin de ortadan kaldırılacağı ve bu meslek mensuplarının mühendis-

lik yapar hale geleceğini belirtip, yönetmelik taslağındaki düzenlemeyi yetki artı olarak değerlendirerek uygun görmemi tir.

Yüksek Öğretim Kurumu; konuyu üniversitelerin görüşleri ile birlikte değerlendirmiş, sonucu elektrik ile ilgili fen adamlarının mühendis ve kalifiye işçi arasında bir ara eleman olarak düşünüldüğünü, yapılan değişiklikle bunların mühendislerle aynı yetkilere haiz olacağını gördüklerinden, durumu temel prensiplere aykırı bulmuştur. Fen adamlarına verilen eğitimin kalitesinde hiçbir değişiklik olmadan yetki artırımına gidilmesinin sakıncaları üzerinde durmuş, kurulu gücün bir tesisin elektriksel yapısı ve karakteristiğini belirten önemli bir kriter ve kuvvet birimi olduğu, ancak teknik eğitim, tekniker ve teknisyen eğitimleri ile elektrik mühendisliği lisans programı arasında belirgin farkın direkt olarak kurulu güç değeriyle ilgili olmadığı, elektrik mühendislerinin aldıkları eğitim sonucu her türlü tesisin ve projenin kurulu güç değerine bağlı kalmaksızın tasarımını veya gerçekleştirilmesini yapabileceği, aldıkları eğitimin bu formasyona uygun olarak verildiği, fen adamlarında bu formasyonun olmadığı mevcut durumda verilen yetki ve sorumluluğun bile fen adamlarının formasyonuna atığı sonucuna varmıştır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı; elektriğe olan ihtiyacın artmasının, buna ilişkin tesisleri karmaşıklaştırdığı, tesis kurallarının can ve mal güvenliğinin temini için mühendislik hesaplarını ön plana çıkardığı, bilgi-ihtiyaç ve iletişim cihazlarının topraklama esaslarının belirlenmesinin de ayrı bir tasarım bilgisi gerektirdiği, mevcut uygulamanın fen adamlarını ara iş gücünden uzaklaştıran bir duruma getirdiği, bu bakımdan küçük büyük tüm mimarlar ve inşaat mühendisleri tarafından çiziliyor ve mühendislik hesapları yapılıyorsa, küçük yada büyük güçlü tüm elektrik projelerinin de elektrik mühendislerince çizilmesi gerektiği, bu konudaki sorumluluğun verilmesinde can ve mal emniyetinin göz önünde tutulması gerektiği, sonuç olarak elektrikle ilgili yönetmeliklerin yoğun elektrik mühendisliği bilgisi içermesi nedeni ile yetki güçlerinin artırılmasının sakıncalı olacağını bildirmiştir.

Bu görüşlerin Bakanlığa iletilmesi üzerine, söz konusu Taslağa ilişkin öneriler göz önüne alınarak, Yönetmelik Taslağına son ekli verilmiş ve Millî Eğitim Bakanlığında Millî Eğitim Bakanlığı, Yönetmelik Taslağında YÖK ve TMMOB görüşlerini içeren düzenleme yapılmadığı gerekçesiyle tasarımı iade etmiştir. Bu durum sonrasında Yönetmelik değişikliğine gidilmesi mümkün olamamıştır.

GÜNDEME GELECEK MEVZUAT ÇALIŞMALARINDA YETKİ SINIRLARINA İLİŞKİN TESPİTLER:

Görüldüğü üzere 3194 sayılı İmar Kanunu hükümleri uyarınca yapı de-

netimi yürütüldüğü iller ile 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanununa tabi iller arasında yapı denetimi sürecinde yer alan mesleki ve teknik elemanların görev, yetki ve sorumlulukları farklıla tığı gibi fen adamı statüsüne giren teknik elemanlar arasında da görev, yetki ve sorumluluk farkları bulunmaktadır.

3795 sayılı Kanunun 6. maddesi uyarınca Bakanlığımız, Ulaştırma, Denizcilik ve Ticaret Bakanlığı ve Yüksek Öğretimin görüşleri alınarak Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelik çalışmalarında bayındırlık hizmetleri ile ilgili olan branşlarda çalışacak fen adamlarının yetki ve sorumlulukları için 3194/3542 sayılı Kanun uyarınca çıkarılacak yönetmeliğe atıfta bulunulması gerektiği hususunda mutabakata varılmış ve bir protokolle bu husus imza altına alınmıştır. Ancak henüz tam bir mutabakata varılarak yönetmelik hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuş değildir.

Bakanlığımız, bir yerde 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ile ilgili yeniden düzenleme çalışmalarını yürütürken, diğer yanda 3194 sayılı İmar Kanunu revizyonu çalışmalarını yürütmektedir. Bütçe hazırlanan tasarı TBMM’de kabul görecektir olursa Yapı Denetimi Hakkında Kanun 81 ilde yürürlüğe girecek olup, söz konusu tasarıda; denetim görevi yapan yapı denetim kurullarının kurucularının denetçi belgesine sahip, mimar, inşaat, makine ve elektrik mühendislerinden olması hükümleri mevcuttur. Keza denetim örgütü içinde bulunan denetçi mimar ve mühendisler ile kontrol elemanı, antiyef ve laboratuvar görevlilerinin mühendis ve mimar olmaları mevzuatta yer almıştır. Ancak kontrol yardımcılarının tekniker olmaları mümkün olacaktır.

Yapı Denetim Yasa Tasarısı bir anlamda yetkin mimarlık ve mühendislik alanına geçişin bir başlangıcıdır.

“Yetkinlik” kavramı içinde çağımızın geldiği koşullar, inşaat veya diğer mühendislik alanlarının ulaştığı seviyesi dikkate alındığında, dünyanın hangi üniversitesinden veya teknik okulundan mezun olursa olsun hiç kimsenin okul eğitimi ile, çalıştığı alanının tümünde “her eyi yapabilir” noktasına ulaşması gerektiği tartışılmaktadır.

Bu kavram içinde okulu bitirmek mesleğin başlangıç referansı olarak kabul edilmektedir.

Meslek yaşamında edinilen tecrübeler, teknik bilgiler, hatta insan ilişkileri, mesleğin etik değerleri, yapılan işle bu değer arasında doğru ilişkilerin kurulması, teorik bilgilerin yapıya dönüşmesi, sonrasında alınan meslek içi eğitimler vb. süreçler mezuniyet sonrasında başlangıç ve mesleğin tümüyle terkine kadar süren, kısaca asla mezun olunamayan bir eğitim dönemidir.

Mimarlık ve mühendislik bran larından ehir planlamada böyle bir yetkinlik süreci kısıtlı ve yetersiz kriterlerle de olsa tanımlanmıştır. Behir plan-cısı okulu bitirir bitirmez. A grubu bir planlama i ine imza alamamaktadır. F'den ba layarak kamu hizmetinde 12 yıla varan veya i bitirmeye bağlı olarak geli en bir gruplama söz konusudur.

Deprem ku ağında bulunan ölkemizde yitirilen etik değerler ve/veya yetersiz mesleki ve meslek içi eğitim, yanlı yetkiler ve/veya denetimsizlik gi-bi nedenlerle ya anan acı tecrübe, bayındırlık ve imar sektöründe rol alan tüm aktörlerin eğitim, görev, yetki ve sorumluluklarının bir bütünlük içinde ele alınıp yeniden değerlendirilmesini, zorunlu kılmaktadır. Yetki sınırlarının, ki ilerinin mesleki ve meslek sonrası ya amını ekillendirirken tereddüte ve duraksamalara yol açmayacak ekilde net tanımlanmasını, ihtiyaç alanları-na saygılı bir yakla ım, ki ilerinin aldığı mesleki eğitimine paralel istihdamı bu çalı malarda temel kriter olarak alınmalıdır.

Bakanlığımız yürüttüğü Deprem ıurası çalı malarında "Eğitim" ba liğı altında yetkinlik, mevcut personelin durumunun meslek içi eğitimle iyile tirilmesi ve sertifikasyon, üniversitede mühendislik ve mimarlık eğitim programları ile meslek ve teknik liselerde eğitimin ihtiyaç odaklı olarak yeniden yapılandırılması konularını tartı maya açacaktır.

Ayrıca, Marmara Depremi Acil Yardım Yeniden Yapılandırma Projesi (MEER) projesi kapsamında "Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik Zararlarının Önlenmesi ve Azaltılmasına Yönelik Çe itli Hedef Gruplarına Uygulanacak Eğitim Program ve Materyellerinin Hazırlanması, Basım, Yayımı ve Dağıtım çalı maları sürdürölmektedir.

Bu proje bile eni içinde halkın, teknik elemanların ve diğer yapı sorumlularının, merkezi ve yerel ölçekte karar verme ve uygulamadan sorumlu aktörlerin, yapı denetimi ile ilgili sorumlu idarenin eğitimi öngörölmekte olup, bu çerçevede program ve materyaller hazırlanacaktır.

Bakanlığımız, kendi imkanları çerçevesinde de eğitim programlarını sürdürölmektedir.

Meslek Lisesi öğrencilerine meslek eğitimi yaptırılmasına yönelik hizmet içi eğitimde imkanlar çerçevesinde her yıl düzenli olarak yapılmaya, çalı ıl-makta ve mezun olanlara sertifika verilmektedir.

SONUÇ:

Mesleki ve teknik eğitimin, teknolojideki ve ihtisas alanlarındaki geli me ve çe itlilik dikkate alınarak yeniden düzenlenmesi gereği açıktır. Yapılacak bu düzenlemenin ihtisas alanlarına saygılı, ki ilerinin yetki, görev ve sorumluluklarının sınırlarını net biçimde tanımlayan, yata y ve dikey ili kileri kuran,

ömür boyu eğitim mantığına dayalı etik kuralları sistem içinde değerlendiren bir çerçevesi olmalıdır.

Bayındırlık ve İmar hizmetlerinin ki ilerin can ve mal güvenliği ile doğrudan bağlantılı olduğu unutulmaksızın yapı sorumlularının yetki alanlarından bizzat sorumlu tutuldukları, mesleki haklarını sigorta sistemi içerisinde ara-yabilecekleri, mağdur olanların haklarını koruyan bir istihdam düzeni olu - turulmalıdır.

Kazanımlı haklar gözetilerek, küreselle en dünyanın gereklerine uyum sağlamak için meslek içi eğitimle ve sertifikasyonla desteklenen bir eğitim sisteminin acilen uygulanmaya başlanması, yetki ve sorumlulukların da bu çerçevede yeniden tanımlanması gerekmektedir.

BAŞKAN Y. TEMEL ENDEROĞLU

Söz sayın Abbas GÜÇLÜ'de. Buyurun.

ABBAS GÜÇLÜ

Sayın müste ar, değerli konuklar ke ke bakanlar gelseydi burada olsaydı da sizlerin sorunlarını daha yakından dinleseydi demek ki devlet katında hükümet katında fazla bir itibarınız yok. Bunun göstergesi odur. Önce bunu tespit etmeniz yarar var. Devlet katında hükümet katında nasıl temsil edilmeniz gerektiği için de daha çok kulis yapmanız ve daha çok fırın ekmek yemeniz gerekiyor. Eğer kendiniz büyük güç haline gelip 700 bin ki i dedi 700 bin esnaf bir araya gelse Türkiye'de yer yerinden oynatırlar. Ama sizler de-mek ki bir araya gelemiyorsunuz ya da bu konularda çok acemisiniz. Eğer kulis yapmayı bilmiyorsanız eğer bakanlara burada söz verdikleri halde bu masaya getiremiyorsanız Türkiye'de hiçbir sorununuzu çözemezsiniz. Ön-celikle bunun altını çizmeniz yarar var.

İkincisi mesleki eğitimi destekliyoruz diyen bu ülkede kim varsa yalan söylüyordur. Kim destekliyoruz diyorsa yalan söylüyordur. Ben 20 yıldır gazeteciyim 20 yıldır 20 tane bakan deği tirdik hepsi deği tiriyo hepsi tersine çevirmek istiyor yüzde 65'lik tabloyu yüzde 65 mesleki eğitim yüzde 35 genel eğitim olacak diyor 20 yıldır deği en bir ey yok. Bir ara ara tırıyordum 1950 yılların bakanları da aynı eyleri söylüyorlarmı . Eğer doğru söylüyor-larsa ya da söylediklerine biraz da olsun inanıyor olsalardı 50 yılda Türki-ye'de bu oranlar biraz olsun deği ebilirdi. Hiçbir ey deği mediğine göre hiç kimse yerinde yapamıyor. Bu ülkede 7 milyon insan okuma yazma bilmiyor. Yani bırakın siz mesleki eğitim yapan serifikasyondan geçirelim ya da mes-leki eğitimi daha yaygınla tıralım. Biz insanlara okuma yazma öğretemiyo-ruz ki kaldı ki mesleki eğitim öğretelim. Bugünkü Türkiye için Avrupa Birliği-ne aday bir ülke için 7 milyon okuma yazma bilmiyor olması i te sayın Ba-kanın gururla çıkıp da ben okuma yazma kampanyaları düzenliyorum de-

mesinden Türkiye için daha büyük utanç verici bir ey olmaz. 21.yüzyılda siz kalkıyorsunuz hala okuma yazma kampanyaları düzenliyorsanız bu ülkede bu ülkenin Cumhurbaşkanı, Ba bakanı, Milli Eğitim Bakanı, Valisi, Kaymakamı, Belediye Ba kanı, Muhtarı hiç kimse görevini yerine getirmiyordur. Anayasa diyor ki temel eğitim zorunludur ve herkese yapılması gerektirir diyor ve bunun takibiyle görevli olarak da bütün kurumları gösterir Cumhurbaşkanı'dan Muhtarına kadar. Demek ki bunların hepsi anayasayı çiğniyorlar ya da anayasayı ciddiye almıyorlar.

Bimdi bunları gördükten sonra oturup da biz doğru oturup doğru eyleri konu mamızda yarar var. Bu ana kadar izledim ben ortaya somut bir ey yok herkes ikayetçi de bu sorunu kim çözecek? Sorunu çözmesi gereken kaç tane urada 20 tane milletvekili olması gerekirdi. Gidin mecliste bakın hepsi mesleki eğitim çok önemlidir derler. Peki neredeler. Bu anda eminim ki buradan daha önemli bir yerde değillerdir. Ha o zaman gittikleri yerleri bı-rakıp buraya gelmiyorlarsa o zaman mesleki eğitime önem vermiyorlardır. Ben de meslek lisesi mezunuyum. Elektrik mezunuyum tesadüfen ve en-düstriyel sanatlar yüksek öğretmen okulu mezunuyum ve cesaret edeme-dim meslek adamı olmaya gazeteci oldum ben. Ama hep uzaktan yakından izledim ben. Biraz da olaya siz de popülist yakla ıyorsunuz. Bizim dönemi-mizde hep bu konu uluyordu hala efendim bize mühendis yetkisi verilsin. Mühendis olacaksam ben gider mühendis olurum. Siz de mühendis olmak istiyorsanız gidip mühendis olsaydınız 1000 KW'lık imza yetkiniz olsaydı. Hem diyoruz ki ara insan elemanına ihtiyacımız var ondan sonra da diyoruz ki yok bu ara eleman gücü sertifikası bize yetmiyor daha büyüğünü verelim. Sapla samanı karı tırmayalım. Biz iyi teknisyen olalım. İyi teknisyen iyi mü-hendisten daha iyi olabilir. Yeri gelir iyi teknisyen çok daha farklı görevlerde müste ardan da ba bakandan da devlet ba kanından da daha önemli hale gelebilir. Biz kendi konumumuzu nasıl iyile tiririz ona bakalım. Eğer biz bu-rada elektrik teknisyenleri ya da i te diğer teknisyenler olarak kendi konu-mumuzu güçlendirmezsek ondan sonra ne mühendis olabiliriz ne de teknis-yen olabiliriz ne de hiçbir ey olabiliriz. O açıdan ben bulunduğumuz nokta-ların bulunduğumuz konumlarının en iyi ekilde korunması kolanması ge-reklidir diyorum. Bu son yıllarda milli eğitim bakanlığının en önemli yaptığı i lerden birisi meslek liselerini gerçekten amele koleji olmaktan çıkarıp tek-nik kolejler haline getirmi tir. 20 yıllık bir çabaydı bu. Son bu katsayı deği-ikliği ile meslek liseleri yeniden çökme noktasına gelmi tir. 1999'a kadar Robert i, Galatasaray'ı İstanbul erkeği kazanan kazanma gücünde olan öğ-rencilerde meslek liselerine yönelmeye ba lamı lardı. Çok yüksek puanlı öğrenciler bu tarafa gelmeye ba lamı lardı. Gelmeleri de gerekiyordu çün-kü bugünün teknolojisini çözebilmek için sadece hiçbir yere giremeyen öğ-rencilerin değil çok yere girebilen yetenekli öğrencilerin de meslek liselerine yönelmeleri gerekiyordu. Meslek adamlığına çıraklığı da yönelmeleri gere-

kiyordu. Ama 1999 da bu mesleki liselerin önü kapatılırken herkes seyretti. Hiç kimse eğer 700 bin ki i o zaman neredeydi esnaf odaları sizler neredey-diniz diğer mühendisler neredeydi ya da i te meslek liseleri önemli diyenler neredeydi? Hiç birinde yoktu biz o zamanlar çok büyük kavgalar yaptık ama olmadı. Bu hükümet gelip bu yanlı ı düzeltebilirdi. Düzeltmek için yola çıkmadı. Tamamen farklı noktalara çektiği için olay farklı yönlere gitti ve önleri açılmadı. Elektrikten mezun olan elektrik mühendisliğine, makineden mezun olan makine mühendisliğine, in aattan mezun olan in aat mühendisli-ğine gider denseydi ve katsayılar ona göre düzenlenseydi iki tane yasa ta-sarısı hazırladı iki partili bakan bu yasa imdiye kadar 20 defa meclisten ge-çerdi. Ama siz elektrikten mezun olanı kalkıp hukuka da, siyasala da, imam hatipten mezun olanı tıpada girer hukuka da öğretmenliğe de girer diye bir yasa geli tirirseniz bu yasa meclisten geçmez. Geçse cumhurba kanından vetoya oradan geçse halkın tepkisini alırdı. Yani olaya bundan önceki hükü-metler gibi bu hükümet de hiçbir ekilde sağlıklı bir ekilde yakla madı. Ta-mamen popülist bir ekilde yakla yor ve çözme konusunda da hiçbir ekil-de çaba üretmiyor. Meslek liseleri içerisinde ömrünü tamamlamı meslek li-seleri var. Öyle meslek liseleri var ki ben meslek liselerinden söz etmek is-tiyorum öğrenci bulamıyor. Toplam kontenjanı diyelim ki 300 tercih eden öğ-renci sayısı 30 tane çıkmıyor. O zaman biz hala bu çok kısıtlı olan kaynak-larımızı niye o meslek liselerini ayakta tutmak için harcıyoruz? Bunların bir an önce ortadan kalkması lazım. Hala metal i leri var, hala marangozluk var, hala bilmem i te çok basit dökme kalıpcılık var. Bunların yerine çağda mesleklerin getirilmesi gerekiyor. Tanımlanmı meslek çe itliliği batılı ülke-lerde Japonya'da, Amerika'da 7000 civarında hatta 10.000'e çıkan ülkeler var. Bizde tanımlanmı meslek çe itliliği 700 daha 1000 tane bile olmadı. Eğitimi yapılan ve tanımlanmı . Bir kere meslek standartları yasası çıkma-dı. Yıllardır bunun meclisten çıkmasını bekliyoruz. O çıkmadı. Uzman mü-hendislik yasası çıktı. İçinizde mühendis olanlar varsa bilirler uygulamaya geçmedi. İbimdi i te temel eğitim yasasından sonra en önemli yasalardan biri diye hep sunulan Metin Emiroğlu çıkarmı tı Milli Eğitim Bakanı olarak mesleki eğitim yasası Türkiye için bu reform diyordu ve bugün uygulanma-sı maalesef yok. Sayın profesörümüz demin söyledi Amerika'da dedi i te öğrencilerin yarısı teorik olarak yarısı da uygulamalı olarak i yerinde çalı ı-yor dedi. Yıllardır milli eğitim de bunu yapıyor. Gerçekten bu konuda ba a-rılı bir sonuçlar aldılar ama sonuçta o kadar çok fazla meslek lisesi mezunu i siz ki onlarda i bulamıyor niye bulamıyorlar? Mühendisler i siz. Meslek li-sesi mezununun 800 milyona 1 milyar liraya çalı acağı bir yerde eğer bir mühendis gidip aynı paraya aynı kadroda çalı ıyorsa i verenler mühendis-leri tercih ediyorlar. Bir meslek lisesi mezununun yapacağı bir i i çırak çok daha ucuza yapıyorsa o zaman i verenler çırakları tercih ediyorlar. Ha ya-saları yok mu? Yasaları uygulayan kim. Biraz önce söyledim eğer bu ülke-

de anayasa uygulanıyor olsaydı bu ülkede 7 milyon tane okuma yazma bil-meyen insan olmazdı. Onun için yasalar çıkmı çıkmamı o olmu bu olma-mı bunların arkasına bence saklanmayalım ya da büyük beklentiler içerisi-ne girmeyelim. Siz sivil toplum örgütü olarak kendi içinizde iyi örgütlenebilir kendi mesleğinizi onurunu kendi mesleğinizin çıkarlarını kendi mesleğinizin kalitesini korursanız en büyük iyiliği kendiniz kendinize yapmı olursunuz. Yoksa Ankara'dan medet ummaya devam ederseniz bu gün nasıl bakanla-rı bekleyip gözleriniz bo bo beklediyse bundan sonrada hep böyle devam eder. Hakkari'ye gittik biz. Hakkari'de tek cadde var bilenleriniz bilir. Çamur-dan geçilmiyor sayın Demirel cumhurba kanıydı. Hakkarililere sorduk bu ne çamur? Sayın Demirel bize söz verdi sayın cumhurba kanı bize söz verdi bu yolu yapacak dedi. Ya adam çok iyi ya 40 yıl kandırmı hala umut vere-biliyor hala kandırabiliyor sizler lütfen 40 yıl daha kanmayın. Yani birilerin-den vaat beklemeyin. Eğer kendi meslek standartlarınızı kendiniz koymak istiyorsanız kendiniz koyun ve o standartların dı ında olanlara o mesleği ic-ra ettirmeyin ya da kamuoyunu bilgilendirin. Deyin ki: elektrik çok önemli bir meseledir. Bu meslek çok önemli bir meseledir. Evinizde her an ölümle ba ba asınız.

Bu ölüm tehlikesiyle kendiniz çocuklarınız kar ıla mak istemiyorsanız u sertifikaya olan ya da u pröveyi ta ıyan ya da u unvanı ta ıyan insanların dı ında evinizdeki elektrik tesisatını teslim etmeye, radyonuzu, televizyonu, buzdolabınızı hiçbir eyi taktırmayın kontrol ettirmeyin bile. Bunun ka-muoyunu yaratacak olan sizlersiniz. Eğer siz bu kamuoyunu yaratır ve Tür-kiye de ki insanları halkı bu konuda bilgilendirirseniz 1000 tane yasadan da-ha önemlidir. Türkiye de yasadan çok bir ey yok. İ te mecliste her gün bir yasa çıkıyor her gün bir eyler deği iyor yani kağıt üzerinde kalıyor maale-sef yasalar. Uygulamalar olmuyor. Niye Avrupa Birliği ısrarla bize diyor ya-saları çıkarıyorsunuz da bir uygulamasını görelim diyor. Çünkü Türkiye de yasaların uygulanmadığını bizde görüyoruz onlarda görüyorlar. O açıdan bakıldığında meslek liselerinden kalitelerinin artırılması ve onun içinde iyi öğrencilerin çekilmesi lazım. Meslek kalitesinin yükselmesi lazım. Bunun içinde standartların olu turulması lazım. Standartların olu turulabilmesi ve hak edenlerin hak ettikleri parayı kazanabilmeleri için de bunun çok daha iyi anlatılması kamuoyu yaratılması lazım. Avrupalı oto tamircisi Avrupalı elekt-rik teknisyeni geliyor burada be yıldızlı tatil köylerimizde çoluğuyla çocuğuyla kalabiliyor bizim burada genel müdürümüz kalamıyor. Niye kalamı-yor? Çünkü

RUZ.

orada insanlar hak ettikleri paraları alıyor biz burada alamıyo- Türkiye de çalı anların maa ları nereden ne kadar asgari ücretle çalı ı-yor çıraklar. Teknisyenlerin çoğu asgari ücretin biraz üzerinde çalı ıyorlar. Çırakların çok önemli bir bölümünün zaten sigortası da yok, farklı sosyal gü-

venceleri de yok. Ama yasalara baktığınız zaman sigortasız i çi çalı tırmak yasak. E bunun takibini kim yapıyor? Hiç kimse yapmıyor. Bu açıdan ben unu size söyleyeyim altını çize çize yılların bir gazetecisi olarak; devletten bir eyler beklerseniz bir adım yol alamazsınız. Ha devlet size engel olma-sın devlet size gölge olmasın devlet size çelme takmasın o sizin için en bü-yük kazançtır. Devletin i leri çok yeti emiyorlar maalesef. Bürokrasi hantal-la mı sayın ba bakan da sürekli olarak ikayetçi oluyor. İ çıkıyor. O yüzden bir sivil toplum örgütü olarak olayların daha çok ba ndasınız. Ken-di kendinize örgütlenir ve kendi kendinize doğru yol haritası çizer ve doğru hedefler koyarsanız bir be sene sonra bu sorunları tartı mıyor olabilirsiniz. Ama eğer dediğim gibi Ankara ya gözünüzü diker ve onlardan gelebilecek iyile tirme çalı malarını beklerseniz altını çizerek söylüyorum 20 yıl sonra bugün bu salonda olduğu gibi ba ka bir salonlarda bugünkü sorunları ay-nen tartı yor olursunuz. O açıdan kendi kurallarınızı, kendi yol haritanızı, kendi beklentilerinizi, kendi hedeflerinizi kendiniz belirleyin kendi akreditas-yonunuzu kendiniz yapın ve ondan sonra basın gaza yolunuza gidin. Elekt-rik teknisyenlerinin tüm meslek liseleri içerisinde çok farklılığı vardı. Bizim dönemimizde elektrik bölümleri elektronik bölümleri hep en yüksek puanla alırdı. Sanıyorum yine hep en yüksek puanla alıyor. Mademki hep en yük-sek puanlı en iyiler buraya gidiyor o zaman sizde meslek grupları içinde en iyi olduğunuzu bir ekilde kanıtlayın bunu ortaya koyun ve densin ki a ba-kın bunların bir farklılığı varmı sadece yüksek puan alıp yüksek bölümlere girmiyorlar sonuçta da bu meslek standardını belirlemede öncü onlar oldu-lar. Meslek ilkelerinin belirlenmesinde onlar öncü oldular ve meslek adam-larının topluma benimsetilmesinde devlete benimsetilmesinde ve geleceğe sağlam adımlarla ilerlemesinde elektrik ve elektronik teknisyenleri ve ben-zer teknisyenler örnek oldular diye bunu ortaya koyun. Yoksa gerçekten bo-a kürek çekmi oluruz. Bo a kürek çekmekten bu ülkede hepimiz yorulduk. Artık sizler bo a kürek çekmeyin ve bir eyler yapın.

Bu toplantının sonunda unu ilkeler belirleyin unu unu unu yapaca-ğız deyin 10 tane madde belirleyin bu 10 maddeyi biz bir yıl içerisinde ger-çekle tireceğiz deyin izleme komitesi kurun ve yetkililere görev verin bir yı-lın sonunda bunun ne kadarını gerçekle tirdiniz gerçekle tirdilerse o görev-lileri omzunuzda ta imaya devam edin gerçekle tiremedilerse onları bir ke-nara bırakın siz yorulduunuz ya da bu i i yapamıyorsunuz deyip yenisini ge-tirin. Bakıyorum sivil toplum örgütlerinde 20 yıldır 30 yıldır 40 yıldır aynı in-sanlar orada ve aynı sorunları anlatıyorlar. O zaman niye biz çözüm üret-meyen politikacıları sırtımızdan atıyoruz da sivil toplum örgütlerinin yöneti-cilerini atmıyoruz. Onları da atalım bunları da bu noktada tartı alım. Dedi-ğim gibi eğer sonuç alıyorlarsa onları omuzlarımızda hatta ba ımızın üze-rinde ta imaya devam edelim ama sonuç alamıyorlarsa da dediğim gibi ye-ri geldi hiç ta ı bir yerlere attığımdan değil burada kaç yıldır görevdedir de-

ğildir bilmiyorum ama sivil toplum örgütlerinde bir bakıyorsunuz ölüme kadar ba kanlık sistemi devam ediyor ki bunlar çok yanlış eylemlerdir. İber ba kanı olurlar onur ba kanı olurlar ama gençler de çıkıp bir eylem yaparlar. Tecrübeyle dinamizmin enerjinin bir araya gelmesinde yarar var diyorum ben çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN Y. TEMEL ENDEROĞLU

Efendim Abbas Bey'e teşekkür ediyorum. Bu arada bir konuya açıklık getirmek isterim. Biz bu tür programlarda genelde bürokrasiden, bürokratlardan yararlanma eğilimindeyiz. Her seminerde o ile ilgili bir Bakan da davet ederiz. Bu seminer için de Sayın Milli Eğitim Bakanını davet ettik. Sa-bahleyin sayın başkanımız da izah etti. Beklenmedik bir olay, Van da ki olay nedeniyle katılamadı. Müste ar yardımcısı geldi.

Panel kısmında yine bu organizasyonu yaptığımız sendikayla görüş. Bize Milli Eğitim Bakanlığından, Enerji Bakanlığından ve Bayındırlık Bakanlığından bürokrat istedikler. Ve istedikleri bürokratları da getirdik. Süre kısıtlı olduğu için panelistler sunumlarını özetleyeceklerdir. Ancak, seminer sonrası çıkacak olan kitapta hepsi mevcuttur. Kitapları da ilgililere ücretsiz gön-deriyoruz. Dinleyicilerin yoğunluğu bizim seminerlere sanıyorum ilk defa ka-tılıyor. Bu açıklamayı faydalı gördüm.

İşimdi söz sayın Ekrem Resul Karahan'da. Buyurun Karahan.

EKREM RASUL KARAHAN

TEDAŞ bir kamu kuruluudur, bir diğer adıyla İktisadi Devlet Teşekkülü olarak -Özelleştirme kapsamına alınmasına rağmen- elektriğin kaliteli, kesintisiz, ucuz ve çevreyle uyumlu bir nitelikte dağıtımını yapmakla görevlidir. Bunları TEDAŞ'tan bahsetmek için değil, sanayi sektörünün en önemli (birincil) enerji girdisi olan ELEKTRİK enerjisine ve ENDÜSTRİYEL ELEKT-RİK alanına dikkatinizi çekmek için söylüyorum. Ülkemizde Mesleki ve Teknik Eğitimin sorunlarına bütüncül bir anlayışla bakmak durumundayız, ancak elektrik kolundaki, özellikle endüstriyel elektrik alanındaki sorunları ortaya koymaya çalışırken, sanayi sektörünün diğer alanlarındaki ortak sorunlara da bir örnek olabileceğini düşünüyorum.

Avrupa'nın en gelişmiş ve AB'nin kurucu liderlerinden biri durumunda olan Almanya aynı zamanda Dünyamızın sanayi devleri arasında yer almaktadır. Bu ülkelerden Almanya'da uygulanmakta olan Mesleki Teknik Eğitim Sistemi bir alt sistem olarak Türk Milli Eğitim Sistemine 1986 yılında kazandırılmış, böylece Sanayi-Okul birliğinde çok önemli bir adım atılmış oldu, aynı zamanda bu birliğine çok büyük bir alan ve ortam sağlanmış oldu. Ancak, bugün ülkemizde ilçelere kadar yaygınlaştırılmış olan Mesleki Teknik Eğitim Kurumlarının beceri eğitimlerinin yapılabileceği sektörleri bir

arada bulmaları mümkün olmuyor. Kısacası, sadece sektörel bazda-iletme bazında-sorunu belirlemek amacıyla söyleyecek olursak, teknisyen henüz Mesleki Teknik Öğretim Kurumlarında öğrenci iken, yani teknisyen adayı iken, iletmelerde yapılan ve bir öğretim yılı boyunca devam eden Mesleki Eğitimde (Beceri Eğitimi), okulun beceri eğitimi programına göre iletmede-ki uygulama alanlarının ihtiyaca cevap verememesi yetersiz bir beceri eği-timine sebep olmaktadır. Birketimizin merkez ve ta ra birimlerinde yılda or-talama 1500'e (binbe yüz) yakın meslek lisesi öğrencisi meslek eğitimi gör-mektedir.

Mesleki Eğitim Yasası ile Eğitim Sistemimize kazandırılan Mesleki Teknik Eğitimin Almanya'daki alt yapısı ile ülkemizdeki alt yapısını aynı kabul etmek mümkün değildir. Yapı, önce bu okullarda okuyacak öğrencinin seçi-miyle en önemli farklılığı ortaya koymaktadır. Almanya'da henüz temel eği-tim (zorunlu eğitim) bitmeden öğrenciler 6. ile 7. sınıflardan itibaren mesle-ki teknik liselere yetenek ve ba arılarına göre seçilip gönderilmekte ve bir dönem denenerek devam edip etmeyeceği belirlenmektedir. Bu ya lar aynı zamanda mesleğe yöneltme ya larıdır (12-14), 11 ya ından itibaren de lise (Gymnasium) eğitimine yönlendirilmektedir. Ülkemizdeki yapı bilindiği gibi Mesleki Teknik Eğitim Sistemini aldığımız Almanya'ya göre farklıdır ve fark-lı zeka düzeylerine, farklı yeteneklere sahip olan çocuklarımızı 8 yıl aynı müfredat ve aynı seviye sınıflarında bir arada tutarak eğitim vermeye çalı - mak, aslında eğitimin temel felsefesiyle örtü meyen bir anlayı tır. Mesleki Teknik Eğitime çocuklarımızı 12 ya ından itibaren yönlendirecek sistemi te-sis ederek ba lamak, inanıyorum ki, bilime ve insanımıza olan saygının bir gereğidir.

Bir sanayi devi olarak AB'nin en büyük gücü durumundaki Almanya'dan aldığımız Mesleki Teknik Eğitimin ülkemizdeki sanayi alt yapısının yetersiz-liği, yani hem sanayimizin az geli mi liği ve hem de yurdumuzun her bölge-sine yayılmadaki yetersizliği ve dengesizliği Mesleki Teknik Eğitimimizin te-mel sorunlarından biridir. Sanırım sanayimiz ile ara teknik ve teknik adam-larımız birbirini geli tirme ve sorunları çözmeye ortak çalı mak zorundalar. Bu ortamı mevcut Mesleki Teknik Eğitim Sistemimizi bizim artlarımıza uy-gun güçlü, etkin bir duruma getirerek olu turmak mümkündür. Sistem, bizim çocuklarımızı öncelikle ülkemizin kalkınmasında yer alacak teknik eleman olarak görmeli ve böyle yönlendirmeli; yoksa AB için bir hizmet elemanı ola-rak yeti tirme anlayı , Avrupa'nın birkaç ülkesinin birden sahip olamadığı genç beyin ve fiziki potansiyelimizin heba edilmesine sebep olacaktır.

Bir diğ er sorun, özellikle i e yeni alınan bu ara teknik elemanlarda görü-len mesleki yetersizliklerdir. Ara teknik elemanlar bran ına uygun temel bilgileri ve becerileri, bran ıyla ilgili sektörde çalı mayı sağlayabilecek nitelik-te elde edemeden okullardan mezun oluyor ve iletmelerde teknik personel

olarak ara bo luğu doldurmaya çalı ıyorlar.

Endüstri Meslek Liseleri elektrik bölümünün eğitim müfredatı programın-da yer alan “endüstriyel elektrik konuları” elektriğin üretim, iletim ve dağıtım-ıyla ilgili i levleri içermesi bakımından yeterliliği tartı ma götürür bir ko-numdadır, aynı zamanda bu konuların öğretilmesi için ayrılan süreler de ye-tersiz. Bununla birlikte eğitim müfredat programları, teknolojik geli meler ta-kip edilerek geli tirilmeli.

Türk Sanayi Sektörünün geli mesini sağlayabilecek nitelikli teknik personelin yeti tirilmesi zarureti vardır. Bu, sanıldığı kadar kolay olmayan bir süreçtir ve a lması gereken önemli sorunlardan biridir. Birketimizde teknik ara eleman olarak i e ba layan bir personel en az 3 (üç) yılda, aldığı hiz- met içi eğitimlerle ancak i letme sistemine kazandırılabilir. Tabii ki, bu pahalı bir maliyettir. Okuldaki eğitim süreci kadar bir süreyi daha, teknik personelin sisteme katkı sağlayabilecek duruma gelmesi için kullanmak zo-runda kalıyoruz.

Bir teknik ara elemanın okuldan sonra i hayatı olarak TEDAŞ'ın dağı- tım hatları ile ebekelerinde çalı abilir duruma gelmesi için hizmet içi eği- timlerin alındığı 3 yıl gibi bir zamana ihtiyacı olması, ülkemizde sanayi-okul i birliğinin yetersiz olu unun bir ifadesidir.

34 yıllık geçmi i olan kamu elektrik sektörünün, yani TEK dönemi ile de- vami olan TEAŞ, TEDAŞ dönemlerinde kendi ara teknik elemanını yeti ti- recek Mesleki Teknik Eğitim Kurumunu neden kendi bünyelerinde kurma- dıklarını sorgulamak zorunda kalıyoruz. Sanayi-okul i birliğinin önemli mo- delllerinden biri olabilirdi. Çe itli sektörlerde olu acak böyle bir modelin, Mesleki Teknik Eğitimin sorunlarını büyük ölçüde çözebileceği kanaatinde- yim.

Sanayinin diğer sektörlerinde olduğu gibi elektrik sektöründe de dolayı- sıyla elektriğin mü terilerimize dağıtımında, teknik personeldeki ara bo lu- ğun doldurulması, ara teknik eleman ihtiyacının giderilmesi sektörel hizme- tin ve geli menin sağlanabilmesi bakımından çok önemlidir.

TEDAŞ, elektriğin kaliteli, kesintisiz, ucuz ve çevre ile uyumlu nitelikler- de dağıtımını gerçekle tirirken, teknik ara eleman olarak teknisyenler per- sonelimizin en önemli bölümünü olu turmaktadır. TEDAŞ olarak i i perso- nelimizin yakla ık %35'i; memur personelimizin de yakla ık %15'i teknis- yenlerden olu maktadır. Elektriğin mü teriye dağıtımındaki i levleri yerine getirilirken, özellikle yapılan çalı maların beceriye ve pratiğe dayalı kısımla- rında teknisyenler vazgeçilmez birer ara teknik eleman olarak görev yap- maktadırlar.

Rasyonel bir personel istihdam anlayı ı ortaya konularak, sanayi sektö-

rünün dolayısıyla bizim faaliyet alanımız olan elektrik dağıtım sektörünün mü teriyi memnun edecek ve geli en teknolojiye uyum sağlayarak hizmet verecek bir dinamik yapıya kavu masında inanıyorum ki, teknik ara personeelin büyük katkısı olacaktır. Biz, TEDAŞ olarak teknik personeldeki ara bo luğun farkındayız ve bu bo luğun doldurulması gerektiğine inanıyoruz.

Elektrikle ilgili fen adamlarının yetki sorunları olarak kabul ettikleri konular, uygulanmakta olan mevcut yönetmeliklerle belirlenmi yetkilerden kaynaklanmaktadır. Örneğin, Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği'nin 60. maddesinde i letme sorumluluğu mühendislere verilmi , diğer fen adamları bu sorumluluğa dahil edilmemi tir.

Bir diğer örnek, Bağlantı Gücü hesaplaması üç ayrı yönetmelikte yer almaktadır; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından hazırlanmış olan "Mü teri Hizmetleri Yönetmeliği", Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan "Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği", Bayındırlık Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan "Elektrikle İlgili Fen Adamları Yönetmeliği". TEDAŞ Bağlantı Gücü Hesaplamasını Mü teri Hizmetleri ile Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliklerine göre hesaplamaktadır, ancak Fen Adamları Yönetmeliğindeki hesaplama farklıdır ve yetki alanındaki sorun bu farklı hesaplamalardan kaynaklanmaktadır. Bu yönetmeliği hazırlayan Bakanlıklarla, Kurumların temsilcilerinden oluşacak bir komisyon marifetiyle fen adamlarının yetki sorunlarının çözülmesi ve pratiğe aktarılması ancak mümkün olacaktır.

BAŞKAN Y. TEMEL ENDEROĞLU

Te ekkür ederiz. Söz Abdullah Kaya'da. Buyurun süreniz 15 dakika.

ABDULLAH KAYA

Sayın Başkan, Sayın Katılımcılar, Sayın Misafirler, Değerli Basın Mensupları

Nitelikli insan gücünün yeti tirilmesi amacıyla eğitim veren Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Endüstri Meslek Liseleri, Teknik Liseler ve Anadolu Teknik Liseleri mezunlarının Yüksek Öğretim Kurumuna bağlı Üniversitelerin bünyesinde eğitim veren Meslek Yüksek Okulları ve Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarının önleri tamamen kapalıdır.

Böyle ki;

Orta öğretim teknik eğitim kurumlarından mezun

A-) Teknisyen unvanlı bu ki ilerin mevcut yüksek öğrenime geçi sınavlarında hemen hemen Mühendislik Fakültelerine girmeleri mümkün değildir. Zira genel liselerden mezun öğrencilerle, genel lise müfredat programlarından hazırlanan Üniversiteler arası giri sınavında yarışmaktadırlar, artlar

e it olmadığı gibi aldıkları puanlarda dü ürlmektedir.

B-) Meslek Yüksek Okulu mezunlarının da mühendislik programlarına geçmeleri bu gün için çok zordur yada imkansız gibidir. Piyasada ise yetki, görev ve sorumlulukları tesbit edilmemi yada aldıkları eğitimle orantılı değildir.

C-) TEKNİK EĞİTİM FAKÜLTELERİ bilindiği gibi, teknik eğitim veren or-ta öğretim kurumlarına öğretmen yeti tirilmesi amacı ile öğrenci mezun eder. Günümüzde ilgili Fakültelerden yılda binlerce öğrenci mezun olmakta, ancak MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI bunlardan ancak yılda 20-50 ki iyi çe itli mesleklerde öğretmen olarak atamaktadır. Diğer mezunlar sanayide veya kamu kurumlarında teknik eleman olarak istihdam edilmekte, yada serbest çalı makta, kendi i lerini kurmaktadırlar. Teknik eleman olarak hangi biçim-de Türk ekonomisine hizmet ederlerse etsinler, Orta öğrenim üzerine 4 yıl teknik öğrenim görmü bu insanların yetki, görev ve sorumlulukları veril-memi tir veya gördükleri eğitimle orantılı değildir. Üstelik bu ki iler in pedo-kojik formasyon eğitimlerinin bir parçasıdır, bu yüzden de sanayide çok ba-arılıdırlar. Ancak bu görü e göre bu ki iler öğretmenlik yapmak amacı ile eğitilmi lerdir ba ka konularda çalı tırmamalıdırlar bu görü ü de takdirinize bırakıyoruz.

Eğitimin kalitesi geli tirilmeli ve meslek standardı kavramı getirilmelidir. Ufukta Avrupa Birliği görülüyor, süre 10 yıl olur yada daha fazla, Türkiye'nin potansiyeli gençliğidir, bu gençliği yeteri derecede eğitemezsek meslek standardı getirilmezse ve mesleklerde ihtisasla maya gidilmezse yani, Mesleki ve Teknik eğitimde de en kısa sürede uyum sürecini hayata geçire-mezsek, bakın Avrupa Entegrasyonu gerçeikle irse neler olur.

- a- Avrupa'dan beyaz e ya, elektronik ve haberle me aygıtları, çe itli kalitede otomobiller ithalatı devam eder.
- b- Giren cihazlar ve aygıtların yedek parça ithalatları devam eder
- c- Giren aygıtlara verilecek servis hizmetleri ithal edilir.
- d- Genç nesli nitelikli insan gücüne dönü türemez mesleklere de Avrupa ülkelerinin kabul edeceği standardı getiremezsek hizmet ihracı ye-rine hizmet ithal ederiz.

Geli mi ülkelerde ve Avrupa Birliği ülkelerinde ki i hangi okulda okursa okusun yada hangi eğitimi alırsa alsın, sonsuz yetkilerde okuldan mezun olunmaz. Örneğin Japonya'da bir in aat mühendisi mezun olduktan sonra ancak belli metre karede in aatların mimari ve statik projelerini çizebiliyor. Zamanla yeteri kadar bir sürede deneyim kazanıp ihtisas sahibi oldukça yetkileri artırılıyor.

Yine ileri ülkelerde ;

a- Yöneticilik yapacak Mühendislerin aldığı eğitim,

b- Ara tırmaya yönelik çalı acak Mühendislerin aldığı eğitim,

c- Uygulamaya yönelik çalı acak Mühendislerin aldığı eğitim farklı farklıdır. Ancak Türkiye'deki mühendisler tek düze yeti tirilirler. Aslında teknik ve mesleki eğitim gören liselerden mezun öğrenciler uygulamaya yönelik Mühendis yeti tiren Yüksek Öğrenim kurulu larına yönlendirilmelidirler. Zira orta öğrenimde bu öğrenciler teorik öğrenimin yanında atölye ve labratuvar çalı maları yaparak uygulamalı eğitimin içinden gelmektedirler.

Teknisyenlerin yetkileri ile ilgili 2 kanun vardır.

A) 3194 sayılı İMAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR 3542 SAYILI KANUN

4 Mayıs 1989 tarih ve 20158 sayılı Resmi Gazete de yayınlanan bu kanunla 3194 sayılı yasanın 5.maddelerine Fen Adanılan tanımı eklenmi tir.

3542 sayılı yasa,

“3194 sayılı İMAR KANUNUNUN (5.) maddesine son fıkrasından önce gelmek üzere a ağıdaki fıkra eklenmi tir;

Fen Adamları: yapı, elektrik tesisatı, sıhhi tesisat ve ısıtma, makine, harita kadastro ve benzeri alanlarda mesleki ve teknik öğrenim veren en az li-se mezunu okullardan mezun olmu veya lise mezunu olup bir öğretim yılı süreyle bakanlıkların açmı olduğu kursları ba arıyla tamamlamı olanlar ile, 3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununa göre USTALIK belge-sine sahip olan elemanlardır.”

Aynı yasayla 3194 sayılı kanunun 38.maddesine Fen Adamlarının yetki, görev ve sorumlulukları belirlenmi tir.

3542 sayılı kanun,

3194 sayılı İMAR KANUNUNUN 38.maddesinin 2.fıkrası a ağıdaki e-kilde deği tirilmi tir.

Yapıların, mimari, statik ve her türlü plan, proje resim ve hesaplarının hazırlanmasını ve bunların uygulanmasıyla ilgili fenni mesuliyetler uzmanlık konularına ve ilgili konularına göre, mühendisler mimarlar ile görev yetki ve sorumlulukları yönetmelikle düzenlenecek olan fen adamları deruhte eder-

ler

Ayrıca anılan yasa gereği 11 Kasım 1989 tarihinde ELEKTRİK İLE İLGİLİ FEN ADAMLARININ GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI HAKKIN-

DA YÖNETMELİK ÇIKARTILMIŞTIR.

Yönetmelikte FEN ADAMLARI 3 gruba ayrılmaktadır:

- I. GRUB EN AZ 3 yada 4 yıl yüksek teknik öğrenim görenler,
- II. GRUB EN AZ 2 yıl yüksek teknik öğrenim görenlerle ortaokuldan sonra en az 4 veya 5 yıl mesleki teknik eğitim görenler,
- III. GRUB, diğerleri,

3542 Sayılı Yasa hükümleri doğrultusunda çıkartılmış yönetmelik gereği Elektrik ile ilgili Fen adamları,

- 1- Elektrik iç tesisi plan, proje resim ve hesaplarının hazırlanması ve im-zalanması i leri,
- 2-) Elektrik iç tesis yapım i leri,
- 3-)İŞLETME VE BAKIM İŞLERİ (35 KV dahil),
- 4-) Muayene ve kabul i leri yapmaya yetkilidirler

Ayrıca ihtisas ve i tigoal konularına göre aldıkları i lerin yürürlükteki kanuna, imar planına, yönetmeliğe, ruhsat ve eki projelerine, Türk standartlarına, teknik arnamelere, i güvenliği tüzüğüne, ilgili tüm mevzuat hükümlerine, Fen sanat ve sağlık kurallarına uygun olarak tamamlanmasından yükümlü ve sorumludurlar.

Not: 3.Grup Fen adamlarına i letme ve bakım i leri yapma yetkisi verilmemi tir. Buradaki altının çizilerek belirlenmesi gereken konu Elektrik Teknisyenleri, teknikerler ve Teknik Öğretmenlerin bugün yetkilerinizi kullanabildikleri tek yasal dayanak 3194 Sayılı İmar Yasasını tadil eden 3542 Sayılı İmar Yasası ve yasa gereği Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığınca mü tereken çıkartılan “Elektrik İle İlgili Fen Adamlarının Gö-rev, Yetki ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelik” hükümleridir.

DIĞER YÖNETMELİKLER

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınının 3154 Sayılı özel kanunu gereği çı-kartılan Elektrik ile İlgili Fen adamlarına ve Elektrik Mühendislerini ilgilendi-ren diğere ortak yönetmeliklerde vardır. Bunlar sırasıyla;

- A- 04.11.1984 tarih ve 18565 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan ELEKTRİK İÇ TESİSLERİ YÖNETMELİĞİ
- B- 03.12.2003 TARİH VE 25305 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan ELEKTRİK İÇ TESİSLERİ PROJE HAZIRLAMA YÖNETMELİĞİ
- C- 30.11.2000 tarih ve 24246 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan ELEKTRİK KUVVETLİ AKIM TESİSLERİ YÖNETMELİĞİ

D- 21.08.2001 tarih ve 24500 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan
ELEKTRİK TESİSLERİNDE TOPRAKLAMALAR YÖNETMELİĞİ
Bilindiği gibi bu yönetmelikler elektrik tesislerinde in projelendirilmesi, iç

tesislerin yapımı ve elektrik enerjisinin iletim ve dağıtımını düzenleyen daha çok in tekniği ile ilgili yönetmeliklerdir.

Her iki grup (Elektrik Fen Adamı, Elektrik Mühendisi) tarafından uyulması zorunlu kuralları içerir. Üstelikte bu yönetmelikler sık sık deği tirilir.

Özellikle ELEKTRİK İÇ TESİSLERİ YÖNETMELİĞİ,

1- 04.04.1986 tarih ve 19068 Sayılı Resmi Gazete

2- 30.11.1995 tarih ve 22479 Sayılı Resmi Gazete

3- 25.10.1996 tarih ve 22798 Sayılı Resmi Gazete

4- 12.07.1998 tarih ve 23400 Sayılı Resmi Gazete

5- 08.12.2000 tarih ve 24254 Sayılı Resmi Gazete

6- 16.06.2004 tarih ve 25494 Sayılı Resmi Gazete olmak üzere 6 kez deği tirilmi tir.

Kanun ve yönetmeliklerin deği tirilmesi doğaldır. Hele elektrik gibi süreklili deği ime uğrayan geli en bir meslek dalında, teknolojik geli melere paralel olarak ilgili yönetmeliklerde deği tirilmelidir. Ancak deği ikliklerde ilgili sivil toplum örgütleri yada Mesleki kurulların Görüşlerine başvurulması gerekir.

Bilindiği gibi geli mi ülkelerde Ülkenin yönetiminde en etkin kurullar sivil toplum örgütleridir. Hatta sivil toplum örgütleri bizzat mesleki ve teknik eğitimin içindedirler, eğitim düzenleyen ve yönlendiren kurullardır.

Türkiye de Federasyonumuza bağlı odalara kayıtlı 250.000 Elektrik Fen Adamı olduğunu biliyoruz, bir o kadar da özel sektör ve kamu sektöründe çalı an olduğu dü ünülürse 500.000 Elektrik Fen Adamı Türkiye'nin kalkınmasında pay sahibidir, katkıda bulunmaktadır. Böyle bir grubu yok saymak mümkün değildir, bu grubu yasal bazda özel kanunlar çıkartılmadığı sürece Türkiye Elektrik Elektronik Ve Benzerleri Teknisyenleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu temsil etmektedir. Durum böyle olduğu halde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı gerek yeni çıkarttığı yönetmeliklerin hazırlanmasında, gerekse yayınlanmış yönetmeliklerin tadilat çalı malarının-da, ya Elektrik Mühendisleri Odası ile birlikte çalı ıyorlar, yada yönetmelikler ilgili oda tarafından hazırlanıyor. En son topraklama yönetmeliğinde olduğu gibi.

Tez olarak istediğimiz, bizi ilgilendiren tüm yönetmelik ve Bakanlık

genelgelerinin hazırlanmasında muhatap alınmamızdır. Görüşlerimiz mutlaka alınmalıdır. Bakanlık her iki örgütü de e it mesafede olmalıdır.

YÖNETMELİK ARASINDAKİ VAKİ ÇELİBKİLER

Bilindiği gibi “Elektrik ile ilgili Fen Adamlarının Görev, Yetki ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelik” Fen adamlarının yetkilerini ve sınırlarını belirleyen özel bir yönetmeliktir. Konu ile ilgili Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun 1998/674 esas 2000/204 karar sayılı kararı ile çok ayrıntılı olarak Elektrik ile ilgili Fen Adamlarının İmar Yasası ve ilgili yönetmelikler karısında durumu tartışılmıştır, Fen Adamlarının görev yetki ve sorumlulukları İmar Yasasının (5).(38).(44).maddeleri uyarınca çıkarılan 11/11/1989 günlü 20339 sayılı resmi gazetede yayımlanan “ELEKTRİK İLE İLGİLİ FEN ADAMLARININ GÖREV YETKİ VE SORUMLULUKLARI HAKKINDA YÖNETMELİK”e göre belirleneceğini kabul etmiştir. Sözü edilen yönetmelik özel nitelikte bir hukuk metnidir. Özel nitelikte olan hukuk normları, genel nitelikteki hukuk normlarından önce gelir ve bu iki norm arasındaki vaki çelişkilerde özel nitelikteki hukuk normları geçerlidir. Buradan hareketle;

- A) Elektrik iç tesisler yönetmeliğinin 1996 da değiştirilen 15.madde de yer alan “ELEKTRİK İÇ TESİS İŞLERİNİN YAPILMASINDA YAPININ YADA BİR DEN FAZLA BLOKTAN OLUŞMASI HALİNDE YAPI GRU-BUNUN TÜMÜNE İLİBKİN PROJE ESAS OLUP, YAPI / YAPI GRU-BU BLOKLARA VEYA DAİRELERE YADA BAŞKA BÖLÜMLERE AYRILARAK PROJELERİ HAZIRLANAMAZ, AYRI TESİSATÇILAR TARAFINDAN ELEKTRİK BAĞLANMASI İSTEĞİNDE BULUNULAMAZ.” ifadesi hukuki değildir. Yanlış mühendisler bağlar. ELEKTRİK İLE İLGİLİ FEN ADAMLARININ GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI HAKKINDA YÖNETMELİK’in 7.madde son paragrafı yetkilerimizi TESİS İŞLERİ KOMPLE BİR İŞ SAYILIR, YETKİ SINIRININ BELİRLENMESİNDE HER BİR YAPININI DAİRELERİ VE BÖLÜMLERİ AYRI AYRI GÖZ ÖNÜNE ALINARAK, AYRI İŞ BİRİMLERİ OLARAK KABUL EDİLEMEZ.” ekinde ifade etmiştir. Yapı grubu ifadesi kesinlikle bizim yetkilerimiz içinde yoktur.
- B) Kuvvetli akım yönetmeliği 60.maddesinde ifade edilen fen adamlarının ancak “Kuvvetli akım tesislerinde yüksek gerilim altında çalışması için izin belgesi “alması kaydıyla yüksek gerilim altında çalışabilir ifadesi ve TEDAŞ Genel Müdürlüğünün 21/04/2003 tarih ve 001050 sayılı genelgesindeki Fen Adamları “Ancak sorumlu bir mühendis olması kaydı ile işletme ve bakım işlerinde müstakilen çalışmaları yapabilirler ifadeleri kesinlikle yetkilerimizi belirleyen” Elektrik ile ilgili Fen Adamlarının Görev, Yetki ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelik’in 4. maddesi (e) bendi ile çelişmektedir. Zira Fen Adamlarına 35 KV ve

1000-1100 KW oran güçlerde ko ulsuz i letme bakım yetkisi verilmi - tir.

- C) Yapılarda fenni mesuliyet üslenilmesi konusunda bazı belediyeler zorluklar çıkartmaktadır. Halbuki imar kanununun 38.maddesinde bahsedilen ve yoruma mahal olmayacak ekilde Fen Adamlarına verilen fenni mesuliyet yetkisi 28.maddede bahsedilen yapının tümüne ait fenni mesuliyet kavramından farklıdır. Zaten 28.maddede bahsedilen fenni mesul ancak İn aat Mühendisleri ve Mimar olabilir. Konu ile ilgili DANIŞTAY 6.DAİRESİNİN ESAS NO:2000/7562 KARAR NO:2002/878 nolu kararı da vardır. Yüce mahkemenin kararında “FEN ADAMLARI GRUBU İÇİNDE KALMAK KAYDIYLA FENNİ MESULİYET ÜSTLENİR” ifadesi vardır. Yine Danı tay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun ESAS NO: 1998/67 KARAR NO: 2000/204 nolu kararı 5.sayfa 1.paragrafta “ELEKTRİK İLE İLGİLİ FEN ADAMLARI 3194 SAYILI YASANIN 38. ve 44.MADESİNİN ÖN GÖRDÜĞÜ YÖNETMELİKTE BELİRLENEN BAĞLANTI GÜCÜNE KADAR, YAPILARIN ELEKTRİKLE İLGİLİ PLAN VE PROJELERİNİN UYGULANMASINDA FENNİ MESULİYET YÜKLENEBİLECEKTİR” eklinindedir.

Görüldüğü gibi, Kanun, Yönetmelik ve Yargı kararlarında Elektrik ile ilgili Fen Adamlarının Fenni mesuliyet üstlenebileceği konusunda hiçbir tereddüde mahal bırakmayacak ekilde konsensüs vardır. Ancak BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI gerek Belediye'ye gönderdiği genelgelerde, gerek Federasyonumuzla olan yazı malarında, hep 28.madde de ki Fenni Mesuliyeti 38.Madde ile karı tırmaktadır.

3194 Sayılı Yasa, 3542 sayılı yasa ile tadil edildikten sonra, bilindiği üzere

Elektrik, yapı, sıhhi tesisat, ısıtma, makine harita kadastro ve benzeri alanlarla mesleki teknik eğitim görenlere “FEN ADAMI” unvanı verilmi tir. 3542 sayılı yasa 1989 yılında yayınlanmı olup, 15 yıldır yürürlüktedir. Elektrik Fen Adamları yasa, yasanın yürürlüğe girdiği yıl yönetmeliklerini çıkartmı , yetki, görev ve sorumlulukları bu yönetmelikte belirlenmi ve yetkilerini 1989 yılından bu yana kullanmaktadır-lar. Ancak diğer Mesleklerdeki Fen Adamlarının yönetmeliklerini çıkartma konusunda hiçbir çabaları yoktur. Özellikle Yapı Meslek Odalarını bünyesinde bulunduran Türkiye Ağaç İ leri Esnaf ve Sanatkar-ları Federasyonu ile makine, sıhhi tesisat, ısıtmacı ve benzer meslek gruplarının içinde bulunduğu Türkiye Madeni E ya Esnaf ve Sanatkarları Federasyonuna büyük görev ve sorumluluk dü mektedir. Eğer adı geçen Federasyonlarda Mensubları ile ilgili yönetmelikleri çıkar-

tır, yürürlüğe koyarlarsa Türkiye'de yetkilerini kullanabilen Fen Adamı sayısı 3'e katlanacaktır. Böylece Fen Adamlarının gücü artacaktır. Bugün için Fen adamlarının sorumluluklarını sırtında taşıyan TÜRKİ-YE ELEKTRİK ELETRONİK VE BENZERLERİ TEKNİSYENLERİ ESNAF VE SANATKARLARI FEDERASYONU'nun yükü hafifleyecektir.

3795 sayılı yasa ile hale getirilmelidir.

Yıllardır Fen Adamlarının yükü Federasyonumuzca taşınmaktadır. Yine 12.05.1992 tarih ve 21226 Sayılı Resmî Gazetede yayınlanan Teknisyenleri ilgilendiren "BAZI LİSE VE FAKÜLTE MEZUNLARINA UNVAN VERİLMESİ HAKKINDA KANUN" vardır ki, yıllardır kadük kalmı , bir türlü hayata geçirilmemiştir. Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğünün bu konudaki çalışmaları biliyoruz, ancak kafi gelmemektedir. Eğer bir ülkede yasama kurumunca bir kanun çıkartılıyor, bu kanun ülkede bazı güçler (lobiler) tarafından uygulamaya geçirilmiyorsa, acaba yasamadan da etkili ve kuvvetli güçler mi var bu ülkede diye düşünürüz. Aslında bu kanunda her şey yerli yerine oturulmuş Teknik Elemanların aldığı eğitime göre unvan verilmiş , unvan sahibine de çıkarılacak yönetmeliklerle yetki verilecektir. Üstelik eğitimi veren Bakanlık tarafından yönetmelik çıkartılacak.

Ayrıca ilk kez bu kanunla teknik elemanların önü açılmış , alacakları artı eğitimlerle ki iler yetkilerini artırma imkanlarına kavuşmuşlardır. SAYIN MİLLÎ EĞİTİM BAKANININ KONU İLE İLGİLENECEĞİNİ Teknik elemanlar adına umuyor ve bekliyoruz.

MÜHENDİSLER MİMARLAR VE BEHİR PLANCILARI DİBİNDE KALAN FEN ADAMLARININ YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLARI HAKKINDA YÖNETMELİKLER;

YAYIN TARİHİ: 02.11.1985 R.G.

18916 Madde 6 2.paragraf B bendi

Yapının bulunduğu yer Belediye ve mücavir alan sınırları içinde Belediyece, Belediye tekilatı olmayan yerlerde ise aynı il sınırları içerisindeki en yakın Belediye ve mücavir alan sınırları içinde yüklenileceği mesuliyeti deruhte edebilecek mesafe de ilgili idarece ihtisas ve iktisadî konularına göre faaliyet icra eden serbest Mimar ve Mühendis bulunmadığı tevsik edildiği takdirde ve sürece her türlü yapıların.....

(Özellikleri sayılıyor burada)

Fenni mesuliyetini deruhte ederek tatbikatını yapmaya.....

(yine yapıların özellikleri belirtiliyor kat, alan, yükseklik gibi) plan proje, re-

sim ve hesaplarını yapmaya yetkilidirler.

Görüldüğü gibi bu madde çeli kilerle dolu

- a- Fen adamı belirtilen özellik ve büyüklüklerdeki yapılarda yetkili değilse hiçbir yerle im biriminde proje çizmemeli ve fenni mesuliyet almamalıdır.
- b- Küçük ve ücra yerle im birimlerinde yapıla maya ikinci derecede mi önem verilmektedir.
- c- Mühendis ve Mimarların küçük yerle im birimlerine gitmeme isteğinin hatırına mı bu yetkiler fen adamlarına verilmiştir.
- d- Fen adamlarının yaptığı projeleri ve fenni mesuliyetini aldığı binalar yalnız, büyük yerle im merkezlerinde mi dayanaksız çıkıyorlar ve çöküyorlar,
- e- Yönetmeliğin çeli kili ifadeleri ark kurnazlığına bir örnektir. Bu tip örneklerle mesleğimizde sık sık kar ıla ıyoruz.

BU YÖNETMELİĞİN 1989'DAN YANİ 3542 SAYILI İMAR YASASINDAN ÖNCE ÇIKTIĞINI İLGİLİ FEDERASYONLARIN YÖNETMELİĞİN DEĞİŞTİRİLMESİ İÇİN HİÇBİR ÇABA SARFETMEDİKLERİNİ RAHATLIKLA SÖYLEYEBİLİRİZ.

ÖNERİLERİMİZ

- A- Mesleki Teknik eğitime gerekli önem verilmeli orta öğrenimde Mesleki ve Teknik eğitim gören öğrencilerin oranı % 60'lara çıkarılmalıdır. (Bugün % 30-40 arasındır)
- B- Mesleki ve Teknik eğitim cazip hale getirilmelidir.
- C- Teknisyenlerin yetki, görev ve sorumlulukları (bütün meslekler için) belirleyen yönetmelikler çıkarılmalıdır.
- D- Mesleki Teknik eğitim mezunları (Özellikle teknik lise mezunları) eğitim gördükleri dalda yükseköğrenime yönlendirilmelidirler.
- E- Mesleki Teknik Eğitim, pahalı bir eğitimidir. (genel lise eğitimine göre 6-10 kat pahalıdır) Planlama yapılmalı eğitim yaptıkları alanda istihdam mutlaka sağlanmalıdır.
- F- Mesleki Teknik eğitimin içerisine mutlaka sivil toplum örgütleri alınmalı, hatta etkinlik TESK, TOB, TÜMOB v.b kurulu lara verilmelidir.
- G- Meslek standardı çalı malarına hız verilmeli tüm mesleklerin Avrupa Birliği ülkelerinde geçerliliği ve dola ımı sağlanmalıdır.

H- Büyük ölçekli i letmelere çalı tıracağı teknik elemanları yeti tirecek

eğitim kurumları amaları konusunda kolaylıklar sağlanmalıdır.

- I- Teknik elemanların mesleklerinde ihtisasla maları sağlanmalı bu konuda Milli Eğitim Bakanlığı ve sivil toplum örgütleri her yıl periyodik olarak eğitim verdikleri gibi teknisyenleri ölçme ve değerlendirmeye tabi tutmalıdır.
- J- Teknik elemanların özel oda kanunları mutlaka çıkarılmalıdır.
- K- Her eyi bilen, her eyi yapan, her konuda yetkili mühendis yeti tirilmesi uygulamasından vazgeçilmelidir.
- L- Elektrik mesleğini ilgilendiren yönetmelik deği ikliklerinde Bakanlık Genelgelerinde mutlaka muhatap meslek kurulu larından görü alınmalıdır ve aynı konuyu i leyen farklı yönetmeliklerin ilgili maddeleri paralel hale getirilmelidir.

BAŞKAN Y. TEMEL ENDEROĞLU

Te ekkür ederiz. Buyurun Zehra Hanım. Söz sizde. Süreniz 15 dakika.

ZEHRA KAYA

Te ekkür ediyorum Sayın Ba kan,
Sayın Katılımcılar,

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün sabahtan bu yana konuyu e itli yönleriyle tartı tık. Ben son dan bir önceki konu macıyım ve doğal olarak söyleyeceğim bir çok husus diğer konu macılar tarafından ifade edildi. Bu nedenle ben genel bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Toplantının ve panelin genel anlamda konusu mesleki ve teknik eğitimin sorunları, özelde ise fen adamlarının görev ve yetkilerinin belirlenmesi ve belgelendirilmesi ile ilgili sorunların tartı ılması... Mesleki ve teknik eğitimin ülkemiz açısından ne denli önem ta ıdığını bu salonda bulunan herkes bili-yor. Daha önce konu an katılımcılar da bu önemin altını çizen konulara de-đindiler. Ben mesleki ve teknik eğitimin önemi üzerinde daha fazla konu - mak istemiyorum. Ancak TESK olarak mesleki eğitim konusunda yürüttüğü-müz çalı malar hakkında kısa bir bilgi vermek istiyorum.

Bilindiği gibi ülkemizin önünde Avrupa Birliğine tam üyelik hedefi doğrutusunda a ılması gereken zorlu bir süreç bulunuyor. Bu süreçte ülkemiz bir takım avantajlara ve dezavantajlara sahiptir. Hem avantaj ve hem de dezavantaj olarak nitelendirebileceğimiz bir özelliğimiz genç nüfus yapımız... AB sürecinde genç nüfus yapımızı bir avantaj olarak kullanmak istiyorsak, bu

nüfusu nitelikli insan gücü haline getirmemiz gerekiyor, Hem kamu sektöründe, hem de özel sektörde bir çok kişi ve kurum bu yönde çalımlar yapıyorlar.

TESK olarak, mesleki eğitim en önemli çalımla alanlarımızdan birisidir. Davetliler arasında bulunan oda başkanları, tekilat yöneticileri, genel sekreterler gayet iyi bilirler. Milli Eğitim Bakanlığının mevzuatı kadar olmamakla birlikte, mesleki eğitim konusunda TESK'in ve tekilatının uyguladığı oldukça geni bir iç mevzuatı vardır. Mesleki eğitimle ilgili bu kadar yoğun çalımlarımızın bulunmasının nedeni, çıraklık eğitimi ile esnaf ve sanatkar camiasının yüz yıllardan bu yana ilgileniyor ve geleneksel olarak uyguluyor olmasıdır. 1986 yılında Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu ile yasal çerçeveye alınan çıraklık eğitimi, 12.yüzyıldan bu yana esnaf ve sanatkarlar tarafından ba arılı bir ekilde uygulanmış ve Suat Başkanımın da belirttiği gibi diğer ülkelere de model olmuştur. 3308 sayılı Kanunun hazırlanmasında, yasalaşmasında ve uygulanmasında TESK ve tekilat yöneticilerinin büyük katkısı ve emeği bulunmaktadır.

Çıraklık eğitiminin 3308 sayılı Kanun ile yasal çerçeveye alınmasının ardından, bu geleneksel modelin iyileşmesi yönünde çalımlar yaptık. Sistemdeki boşlukları dolduran ve meslek kuruluşlarına görev olarak verilmiş bir çok düzenlemeyi kendi iç mevzuatımıza yansıttık. Çıraklık eğitimi dışında örgün mesleki eğitim veren okullarla da meslek odalarımızın yakın işbirliği ve ortak çalımları bulunuyor. Bunları söylemenin nedeni, TESK ve tekilatı olarak mesleki eğitim konusunda bir çok çalımla yürüten ve dolaşısıyla söz sahibi bir camia olduğumuzu vurgulamaktır.

3308 sayılı Kanun, sosyal diyalog anlamında ülkemizdeki bir çok yapıdan daha ileridedir. Kanun, mesleki eğitimin iş hayatı ile işbirliğini öngören bir çok mekanizmayı kurmuştur. Zaten böyle olması da zorunludur. AB ülkelerine baktığımızda, mesleki eğitim ve iş hayatının farklı yöntemlerle, değişik enstrümanları kullanarak, ama mutlaka işbirliği içinde yürütüldüğünü görüyoruz.

Almanya, 3308 sayılı Kanunu hazırlarken örnek aldığımız bir ülke ve bugün konu macıların hemen hepsi Almanya örneğini kullandılar. Almanya'da mesleki eğitim sistemi içinde meslek odaları gerçekten büyük bir ağırlığa ve önemli sorumluluklara sahip bulunuyorlar. Geçen hafta mesleki eğitimle ilgili bir toplantıda, bir Alman eğitimcinin öyle bir tespiti oldu. Almanya'da mesleki eğitimi verenler ile değerlendirenler farklı olmak zorundadır. Hem eğitimi verip hem de arkasından bu eğitimin ba arısı ölçmek aynı kurum tarafından yapılamaz. Almanya'da, mutlaka işbirliği de yapılarak eğitim programını belli kurumlar hazırlarlar, eğitim ağırlıklı olarak işletmelerde yine kurullar çerçevesinde yürütülür. Ama eğitim alanların yeterliliğini tespit edecek

sınavı, merkezi olarak meslek odaları yaparlar. Çünkü eğitim alanları i letmelerinde istihdam edecek olanlar, değerlendirmeyi de en iyi ekilde yapacak olanlardır. Meslek odaları eğitim sürecinin her a amasında geni yetkilere ve sorumluluklara sahiptir ve olması gereken de budur.

Ülkemizde i hayatı ile eğitim veren kurumlar arasında yeteri kadar i birliği olmadığından hep ikayet edilir. Eğitimi tamamlayıp belgesini alan kiler, eğer i letmenin istediği yeterliliğe sahip değilse bir de i letmelerde bir uyum ve yeniden öğrenme süreci ya ayabiliyor. Ancak bu rekabet ortamında i letmeler, yeni elemanlarına yeni bir eğitim yatırımı yapmak istemiyorlar. Çıraklık eğitiminin avantajı, eğitim alanların sürekli olarak i hayatının içinde mesleğini öğrenmesidir. Ancak okula dayalı meslek eğitiminde i letme tecrübesinin yeteri kadar edinilemediği bir gerçek...

3308 sayılı Kanun ile i birliğini öngören, katılımcı bir yapının kurulduğu biraz önce söylemi tim. Peki bu mekanizmaları yeterince i letebiliyor muyuz? Aslında yeteri kadar i letemiyoruz ve bu yüzden de sık sık mesleki eğitimin sorunları konulu paneller ve toplantılar düzenliyoruz.

Mesleki eğitim alanında en önemli eksikliklerden birisi, i ve ihtiyaç analizlerinin yeterince ve düzenli olarak yapılmamasıdır. Kastettiğim, hangi meslek alanlarında nitelikli elemana ihtiyacımız bulunuyor, bu ihtiyaç hangi kademeleri kapsıyor (üniversite mezunu ya da ara kademe i gücü gibi..), hangi alanlarda piyasa i gücüne ihtiyaç duymuyor, i te bunları düzenli olarak ortaya koyan bir çalı ma yapmıyoruz. Pilot projeler ile sınırlı bir takım çalı malar bulunuyor ancak bunlar genele yansıyan sonuçlara ula mak için yeterli değil... Bunun sonucunda doğal olarak temel eğitimden sonra öğren-cileri ihtiyaç duyulan alanlara yönlendirmek mümkün oluyor.

Öğrenciler, toplum tarafından kabul gören, popüler alanlara kayıyor. So-nuçta büyük bir kaynak israfına yol açan üniversiteye girebilme süreci ya a-nıyor, ihtiyacımız olmayan alanlarda binlerce insanı yeti tiriyoruz, bu ki iler okullarından mezun olunca eğitimi gördükleri mesleklerde değil, buldukları i lerde çalı yıyorlar ya da yapmaları gereken i eğitimi gördükleri i lerden farklı i ler olmaya ba lıyor. Bu yanlış yönlendirmenin etkisiyle, bir süre sonra özellikle mühendislik ile ilgili alanlarda, bir mühendisin yapması gere-ken i lerin giderek ara kademe i gücünün yaptığı i lere doğru kaydığını gö-rüyoruz. Burada istihdam kaygısı ön plana çıkıyor. Ancak bir mühendis ye-ti tirmek ile bir teknisyen yeti tirmek arasında her eyden önce büyük bir maliyet farkı var. Bunun yanında mevcut bir yasal yapılanma ve buna daya-nılarak edinilmi belgeler ve kazanımlı haklar var.

Bu konuda Milli Eğitim Bakanlığını, Çalı ma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını, Sanayi ve Ticaret Bakanlığını, Devlet Planlama Te kilatını suçlayabiliriz. Ancak i hayatı olarak bizim de sorumluluğumuz bulunuyor. Sektörün

hangi niteliklerde ne kadar i gücüne ihtiyaç duyduğunu, bağlı i letmeleri ile gerekli koordinasyonu sağlayarak belirleyip ilgili kurumlara iletme konusunda meslek odalarımız da sorumluluk ta imaktadır.

Fen adamlarının yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi ve belgelendirilmesi, fen adamı unvanını ta ıyan üyelerimiz açısından mağduriyet yaratan bir sorun haline gelmiştir. Üyelerimiz yetki ve sorumluluklarının belirsizliği nedeniyle piyasada i yapamaz hale gelmiştir.

AB'ye üyelik sürecinde, teknik elemanların yetki ve sorumluluklarının belirlenerek, bu ki ilerin elde ettikleri belgelerin en azından AB düzeyinde denkliğinin sağlanması ülkemiz insan gücü açısından son derece önemli bir konudur. Bu anlamda, temelde ülkemizde eğitim-istihdam ili kisini en iyi e-kilde sağlayan bir eğitim, sınav ve belgelendirme sisteminin oluşturulması gerekmektedir. Bu sistemde; öncelikle meslek standartları belirlenmeli, bu standartlara dayalı olarak eğitim standartları geliştirilmeli ve bunların üzeri-ne de eğitim programları in a edilmelidir. Ayrıca, sistemin temellerinden birini te kil eden ve yurt dı ı ile denkliği sağlayacak ya am boyu eğitim ilkesi ile bütünlü mi bir yeterlik sistemi de üzerinde önemle durulması gereken bir konudur.

Bir çok geli mi ülkede, diploma tek ba ına bir ey ifade etmemekte, yeterlikler deği ik sistemlere bağlı olarak daha farklı ekilde ele alınmaktadır. İ ya amı diplomadan çok yeterlilik belgelerini önemsemektedir. Bu belgelere eğitim yoluyla ula ılacağı gibi, i ba ında elde edilen deneyimler de belgeye ula ma da bir yol olarak görülmektedir. Ki iler ya am boyu eğitim mantığı içerisinde, tüm ya amları ve dolayısıyla tüm i ya amları boyunca ilerleyebilmekte, alacakları deği ik kurslar, eğitimler ya da i ya amında elde ettikleri tecrübeler ile yeni unvanlara ve yetki-sorumluluklara sahip olabilmektedirler. İ hayatı eğitim sisteminin yeti emediği derecede hızlı bir tempoya sahiptir. Bu nedenle yeterlilik belgeleri diplomanın üstüne çıkabilmektedir.

Özetlemek gerekirse, fen adamlarının görev ve yetkilerinin belirlenmesi ve belgelendirmesi konusunda birkaç bakanlığı, meslek kurullarını ve yüz binlerce fen adamını ilgilendiren bir sorun ya anmakta, sorunun çözümü yönünde yasal düzenlemeler hazırlanmakta, onlarca yazı ma yapılmakta, ancak haklı oldukları davada fen adamları haksızlığa uğramaktadır. Sorunun çözümsüzlüğünün temelinde ilgili kurumlar arasında ya anan koordinasyonsuzluk yatmaktadır. Kısa bir süre önce 3 bakanlığa ve ilgili bir kurum bu yönde bir yazı yazıldı. Ancak bu bakanlıklardan biri yönetmeliği diğer bir bakanlığın çıkardığı gerekçesiyle bu konunun kendi i olmadığını bildirdi, bir diğeri sorunu diğer bakanlıklarla çözüp daha sonra bir araya gelmeyi önerdi. Sonuç olarak ilgili bakanlıklar arasındaki koordinasyon eksikliği ve

bunun yanında diğer ilgili meslek kurulu larının baskıları ile fen adamları mağdur edilmeye devam ediliyor.

Son olarak konuyu Mesleki Eğitim Kurulunun gündemine ta ıdığk. Bu kurul 3308 sayılı Kanunla kurulmu olan ve mesleki eğitimle ilgili çalı ma yürüten tüm kurumların bir arada olduğu, politika geli tiren, öneri üreten, kararları doğrudan Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren bir üst kuruldur. Haziran 2004 içinde toplanması gündemde olan Kurulun gündemine, fen adamlarının belgelendirilmesi, yetkilerinin belirlenmesi, verilmi olan yetkilerini kullanamaması konularının alınmasını önerdik. Sanıyorum Eylül 2004'de toplanacak olan Mesleki Eğitim Kurulunda, bu soruna taraf olan ba-kanlıkların üst düzey temsilcileri de bulunacak ve sorun bir kez de burada tartı ılacak.

Srenin kısıtlı olması nedeniyle söylediklerimi toparlayarak sözlerime son vermek istiyorum. Bu meslek dalı, insanın can güvenliği ile doğrudan ilgili bir meslek dalı olduğu için, bu alanda yeti en insanların eğitiminin niteliği gerçekten çok önemli... Bir tüketicisi olarak elinde elektrikçilik dalında us-talık belgesi ya da diploması olan ki iye güven duyabilmeliyim. Bu bağlam-da, elektrikçilik alanında verilen eğitimin niteliğini tartı abiliriz, daha katı ku-rallar ve sınırlamalar getirilmesini isteyebiliriz. Ama bunu yaparken elmalar-la armutları toplamak yanlı ına d memeliyiz. Fen adamlarının görev ve yetkileri ve belgelendirilmeleri, ilgili bakanlıklar tarafından ve mutlaka fen adamlarının bağlı olduğu meslek kurulu larının görü  alınarak belirlenmeli, kazanılmı hak sahibi yüz binlerce insan keyfi bir takım kararlarla oldu-bittiye getirilmemeli, özellikle de bazı gruplara istihdam alanı yaratmak adı-na meslek mensupları mağdur edilmemelidir. Bu yönde Konfederasyon ola-rak çalı malarımız sürecektir.

Sabırla dinlediğiniz için te ekkür ediyor ve saygılar sunuyorum.

PANEL

İKİNCİ TUR

BAŞKAN Y. TEMEL ENDEROĞLU

Evet bu ekinde 1. Tur bitmi oluyor imdi sizlerden katkılarınızı ve sorularınızı alacağız: Süre bir hayli geçti onun için kısaca önce kendinizi tanıtın soruyu da hangi paneliste yöneltiyorsanız onun ismini de söyleyin. Buyurun, gezici mikrofonunuz var mı, kürsüye gelip konu urmanız daha iyi olacak, bu-yurun söz alacaklar ön sıralara gelsinler zamandan istifade ederiz.

EYÜP İL

Ba layabilirmiyim Sayın Ba kan, Federasyon olaraktan ilk defa böyle bir paneli düzenlemi oldukları için federasyon yönetim kuruluna tekkür ettim. Burada Kadir Has Üniversitesinde, Kadir Has Üniversitesini tanıdık. Vakfımızı öğrendik, bilim adamlarının değerli konularına vakıf olduk ge-rekli bilgi donanımına sahip olduk kendilerine çok tekkür ediyorum, fakat biz esnaf sanatkar ve fen adamıyız yani normalde esnaf olan ki ilerden ar-tı olaraktan sanatkarlığımız vardır artı fen adamlığımız vardır uç özelliği üzerimizde bulundururuz. Bizim esnaf olaraktan sıkıntılarımız var sanatkar olaraktan sıkıntılarımız var, fen adamlığı olaraktan sıkıntılarımız var ve çö-züm mercii olduğuna inandığımız değerli büyüklerimizi biz burada görmek isterdik. Bugün ben inanıyorum ki İstanbul Elektrik Mühendisleri Odası bira-kın federasyonu bir tarafa Türkiye’de 13 tane federasyon var bir tanesi bi-zim. İstanbul Elektrik Mühendisleri Odası, burda bu paneli düzenleseydi enaz 25-30 Mühendis milletvekili gelirdi sayın ba kan bir dakika milletvekili gelirdi destek verirdi. Sayın Abbas Güçlü çok güzel konu tu kendisine katı-lıyorum. Bizim daha çok ekmek yememiz lazım ama kendiside basındır bunları gazetesinde i lesin konu haline getirsin bizden yana desteğini ver-sin biz çok fazla bir ey istemiyoruz. Bir ikincisi imdi Bayındırlık İskan Ba-kanı adına konu an sayın konu macı dedi ki daha doğrusu herkes sizin ya-nınızdayız, hanımefendi biz Feridun DUYGULUER’den 4 ay randevu ala-madık, siz biliyormusunuz benim federasyon ba kanım burdadır teyidini ya-pabilirsiniz yetkiler konusunda, sürveyanlık konusunda, tısluk konusunda geçmi dönemlerde ba layan uygulamalarda 4 ay randevu alamadık biz. Binalarımız kar ılıklı sayın tez konu macısına bir ey söylemek istiyorum hanım efendi biz..... kurulan bürodayız federasyonuz bizim sorunlarımız dün olmadı geçmi ten gelen sorunlar bunlar ve milyonları temsil eden bir camiadasınız, biz size bunları size zaman zaman faxla bildirdik, telefon aç-tık bildirdik ama geldiğimiz nokta burada halen bunları konu uyoruz. Sayın

TEDAŞ yetkilisi dedi ki polemik yapmayalım. Sayın müdürüm ...

BAŞKAN Y. TEMEL ENDEROĞLU

Beyefendi 3 dakikayı geçiyorsunuz bakın bu kadar millet söz alacak...

EYÜP İL

Efendim bakın imdi hep siz konu tunuz biz sustuk. Bırakın biz konu alım birazda. Konu mamız isteniyor sayın ba kan iki daha aldık 4 yaptı. TEDAŞ adına konu an mühendisimiz diyor ki sizin yanınızdayız polemik yapmayalım. Müdürüm, bugün elektrik mühendisleri temsilcileri aynı zamanda TEDAŞ da görevli siz biliyor musunuz? Biz gidiyoruz sorunlarımızı TEDAŞ da görü mek için ildeki müdürlüğe aynı zamanda EMO da görevli o insanlar. Ben ba kan diye mi hitap edeceğim müdür diye mi hitap edeceğim? İ ine geldiği gibi konu uyor kendisi. Kendi camiasını korumak adına bunu yapıyor. Siz de biliyorsunuz bunu. Aynı frekansa sahip oldukları için biz bu gü-ne kadar hep mağdur halde kaldık. Sorunlarımızı aktaramadık bir tasarruf varsa hep mühendislerden yana kullanıldı. Sayın MEB adına gelen müste-ar yardımcımız pardon sayın Hüseyin bey imdi ben 1986 yılı yüksek okul mezunuyum. Ben üniversiteden ayrıldığı zaman beni bir tarafa bırakalım buradaki bir sürü insanlar zamanında ustalık belgesine sahip oldu. Bu in-sanlar sahip olduğu sene ustalık belgesini hak edip ticari hayata atıldığı se-ne 30 daire i yapıyordu. O hakka sahipti. O belge oraya kadardı. Yıl 2004 6 daireye dü tü. Bu mahkeme davasıdır bir, ikincisi bugün mezun ol-mu

BAŞKAN Y. TEMEL ENDEROĞLU

Beyefendi bakın herkesin sorusu var, cevap verilecek zaten 1,5 saat rö-tarımız var. Lütfen diğerlerine de söz hakkı tanıyın. Cevap da verecekler

EYÜP İL

Ba kanım bugün Cumartesi, bugün Cumartesi bakın Türkiye'nin her tarafından bu kadar insan dükkan kapadı buraya geldi. Neden geldi biliyormu-sunuz? Bu davaya sahip çıktığı için geldi. Federasyon yönetimi çağırdığı için geldi buraya. Ben Milli Eğitim Bakanına Hüseyin Bey'e bir ey sormak istiyorum. Bugün mezun olmu bir elektrik mühendisi karde imiz 19 ya ın-da sonsuz derecede yetkiye sahip Keban Barajının altına da imza atıyor Ak Merkezin altına da imza atıyor. Yıllarını bu i e vermi bu insanlar 5 tane mi i yapacak? Te ekkür ederim.

BAŞKAN Y. TEMEL ENDEROĞLU

Peki te ekkür ederiz. Ba ka.

CAVİT BEYDEMEZ

Sayın ba kan Cavit Beydemez. Denizli Elektrikçiler Odası ba kanıyım. Sayın ba kanım öncelikle bu panelin düzenlenmesinde emeği geçen tüm panelistlere te ekkür ediyorum. Özellikle Abbas Güçlü hocama heyecanlı konuşmasından dolayı bizim tam damarımızdan girdiği için ona ayrıca te-ekkür ediyorum. Benim burada bir tane sorum olacak birbirine bağlantılı. O da ne yazık ki Bayındırlık İskan Bakanlığından katılan ube müdürümüz olacak. Bizler yetkileri kısıtlı sınırlı bir fen adamıyız. Bizim teknik uygulama ve fenni mesuliyet sorumluluğumuz var. Bunu, zaman zaman belediyeler bi-zim adımıza sorarlar bu ubeye derler ki elektrik fen adamları fenni mesuli-yet üstlenir mi? Bana da sorsanız ben hayır derim. Sebebini söylemek isti-yorum. Hayır derim. Bunlar da hayır diyorlar. Neden biliyor musunuz? Ger-çekten imar kanununun 28.maddesine göre fenni mesuliyeti sadece in aat mühendisi mimarlar üstlenir. Kanunda böyle der. Ama sonra çıkan dördü fenni mesuliyete göre her bran tan fenni mesuliyetler çıkmı tır. Bu Danı ta-yın kararıdır. Bu Danı tay kararını bizim de temyizimize rağmen Danı tay Dava dairelerinin kararında yazdığı gibi ube müdürümüzün de çok iyi bil-diği halde bizim defalarca odalar olarak federasyonlar olarak yazdığımız Danı tay kararının uygulanması yasa gereği olduğu halde hiçbir kurum Da-nı tay kararı üzerinde olmadığı halde ne yazık ki uygulamamaktadırlar. Se-bebi de udur Denizli u anda pilot ildir Denizli. Yapı denetim kanunu gir-mi tir. Ama eskiden devam eden projeler vardır ube müdürüm çok iyi bilir. Her proje 5 yılda bir vize olur. Bu vize olan proje benim yetkimde olduğu hal-de Denizli Belediyesi bana fenni mesuliyet üstlendirmemektedir. Ben bu Da-nı tay kararını koyduğum halde önüne bu ube yazıları yazıldığı halde bi-zim lehimizi bırakın cevap bile verilmemektedir. Bizim dilekçelerimiz orada-dır. Gittiğinizde bakabilirsiniz. Ben bunu böyle söylüyorum. Bir de unu söy-lemek istiyorum. Yapı denetim kanunu çıkarken bizim defalarca uyarmamı-za rağmen bakın burada panelistler niye toplandık burada. Bu orta öğretim-den sonra bu kadar eğitim veren insanlara hani birazcık yetki verilecekti? Ne yaptınız bizi orada? 4708'e bizi budadınız gene. Neymi bizi orada an-tiyede bekçi haline getirdiniz. Bizim unvanımızı söylemişiniz oradaki. Biz in aatta bekçimiyiz artık bu saatten sonra. Ne kadar olması lazım bizim yet-kimiz? Okuduğumuz kadar olsun. Biz mühendisin yetkisini istemiyoruz. Ben özellikle bu sorularımın cevabını istiyorum. Te ekkür ederim. Sağ olun.

BAŞKAN Y. TEMEL ENDEROĞLU

Siz de sağ olun. Evet ba ka ba ka. Evet isminiz....

CUMHUR BENCANBAZ

İzmir Elektrik Teknisyenleri Oda Ba kanı Cumhuriyet Bencanbaz. Bimdi sorum hem Milli Eğitime hem Bayındırlık yetkilisine olacak. İkinci grup fen adamıyım. TC. Devleti dahilinde tahsilimi yaptım. Genelde piyasaya çıktım. Hepimizde biliyoruz TC. Devleti Hukuk Devleti. İtirazı olan yok herhalde. TEDAŞ yetkilisine soruyorum. Sayın Ekrem Bey'e. 60. Maddeyi kullanmak için İzmir TEDAŞ Müessese Müdürlüğüne müracaat ettim. Dedi-ler ki siz bu yetkiyi kullanamazsınız. Neden dedim. Bu yetki mühendislik yetkisidir dedi. Niye mühendislik yetkisidir dediler kuvvetli akımın 60. Maddesi. İzmir İdari Mahkemesine müracaat ettim yürütmeyi durdurma kararı aldım. TEDAŞ, Bölge İdare Mahkemesine müracaat etti bölge idare mahkemesi reddetti. İzmir 1. İdare Mahkemesi esastan kararı verdi. TEDAŞ, Danı taya gitti. Bu meyan da uygulama yapılmadı. Danı tay kararı onadı geldi. Tekrar TEDAŞ'a müracaat ettim. 30 gün süresi var. İdari yargılama usülü kanununa göre. Dediler ki bu mahkeme kararı çeli ki olu turmaktadır. Kendilerine dedim ki bakın beyler TC. Hukuk Devletidir. Hiçbiriniz hukukun üstünde olamazsınız. İdari yargılama mahkemesine tam yargı davası açtım. TEDAŞ 1,5 milyar tazminata mahkum oldu. Dün ve bugün almadım. 1998'den beri o parayı almıyorum. Onlarda ödemiyorlar. Yani benim amacım TEDAŞ'ı hırpalamak veya kamuoyunda rencide etmek değil. Bimdi bakın bir eyleri tartı ıyoruz. Herkes bir eyler söylü-yor. Ben burada sanki bir veli toplantısına geldim. Herkes temennide bulunuyor. Yetkili mercii Milli Eğitim. Bana diploma vermi . Ben TEDAŞ'ı dava ettiğim zaman isterdim ki Milli Eğitim Bakanlığı müdahil olarak katılsın. Çünkü diplomayı veren Milli Eğitim Bakanlığı bana. Beni savunacak olan kim? Hukuk Devleti ilkelerinde. Ben kendi kendimi savundum. Bayındırlık Bakanlığı yetkilisi dedi ki fen adamları yetki yönetmenliğinde YÖK'ün görü ü. YÖK'ün görü ü yönetmenlik alınırken çıkar. Yasama ve yürütme organını yürürlüğe koymu olduğu yönetmenlik yürürlüğe girdikten sonra yasama ve yürütme yetkisi Milli Eğitim Bakanlığıyla Bayındırlık Bakanlığına aittir. YÖK'ün o yönetmenlik hakkında yürütme yetkisi yoktur. Resmi Gazete burada. Bunu sulandırıp sulandırıp YÖK'ü getirip yok efendim Milli Eğitimin diğer birimlerini Milli Eğitim Bakanlığı burada konuya imdi size bir soru soracağım.

Cevap vermek için demiyorum. Olaya bir açıklık getirir misiniz. Mahkemeye ba vururken birinci grup olarak mı ikinci grup olarak mı?

EYÜP İL

Tabii ikinci grup fen adamıyım ben. Bakın bizim yönetmenliğimiz.....

EKREM RESUL KARAHAN

Pardon ikinci grup fen adamı olarak mı mahkemeye müracaat ettiniz?

EYÜP İL

Tabi ikinci grup fen adamı olarak mahkemeye ba vurdum. Mahkeme belgeleri sizde de var. Hatta ve hatta zamanın 4.Ağır Ceza Mahkemesinde yargılattım. Tekrar TEDAŞ'ın ileri gelenleri devreye girince davayı geriye çektim. Benim anlamak istediğim yasama ve yürütme organları bir yönetmenlik yürürlüğe koymu dayanağı da 3194 sayılı imar kanunu doğru olur yanlı olur bunu hiçbir bürokratin yorum yapma yetkisi yoktur. Ya kanunlar yorum ve tefsire tutulamaz o zaman hukuk devletinin anlamı kalmaz, siz ba ka tabir edersiniz karga aya yol açar burada ben unu öğrenmek istiyorum ben Teda yetkilisiyim, Teda 'ta çalı ıyorum. OG tesislerinde demin Milli Eğitime dediniz ki Milli Eğitim Meslek Lisesi mezunlarının almı olduk-ları eğitimler Teda birimlerinde yetmiyor imdi siz Teda 'da ki teknisyenle-ri mühendis yetkisinde çalı tırıyorsunuz, dikkat edin tesislerde manevra yaptırıyorsunuz. OG tesislerinde manevra yaptırıyorsunuz bir dakika trafo deği tirtiyorsunuz, hangi ekibinizin ba ında mühendis var onu sorarım ben size u ekibimizin ba ında mühendis var deyin ben bu mesleği bırakırım. Pekiyi unu da söyleyeyim size TEDAŞ'da çalı ıyorum kuvvetli akım yönet-menliğine göre bir aylık sizin ifade ettiğiniz bakanlığın size vermi olduğu yetkiyle bana kuvvetli akım tesislerinde çalı ma yetki belgesi verdiniz. Doğ-ru mu? TEDAŞ da her OG tesisine gireceğim her federe gireceğim. Her fe-dere de manevra yapacağım enerji keseceğim trafoların arızalarını gidere-ceğim doğru mudur? Vermi olduğunuz eğitime göre doğru mudur? Çünkü soru geni leyecek doğrudur değil mi? TEDAŞ'dan emekli oldum. Sahaya çıktım, serbest çalı maya ba ladım vergi mükellefi oldum. Kar ımızda di-yorsunuz ki benim size vermi olduğum eğitimle sen dı arıda bu i i yapı-mazsın. Yani bu nasıl çeli ki. Ben kurumda çalı ırken bunu bana yaptırıyor-sunuz, vermi olduğunuz eğitim doğru, ben can pazarına çıkıyorum olası bir olayda 60.maddeye zaten atıf etmi sizin demi sizin ki bu tesiste çalı an bi-zim yetki belgesi verdiğimiz veya fen adamlarının kendi hatalarından dola-yı doğabilecek kusurlardan sorumlu elektrik mühendisi sorumlu değildir. Doğru mudur? 60. Maddeyi iyi biliyorum açık ve net bu. Yani bir takım ki i-ler kendilerini sorumluluktan kurtarmı lar. Ama benim teknisyen arkada ımı TEDAŞ'da çalı ırken ölüme itiyorsunuz. Rahatlıkla gidiyor orada öldüğü yerde kalıyor. Çünkü belirli bir eğitimi yok yani siz inanıyormusunuz bir ay-lık manevra tesisiyle eğitim birimlerine verdiğiniz tesislerde OG tesislerinde can ve mal güvenliği sağlayacak ekilde teknisyenlerinizin çalı ması müm-kün mü? Sonra ikinci bir çeli kiniz bakın mahkeme kararlarına esas te kil eden personel dairesi disiplin mevzuat müdürlüğü ile dağıtım ebeke i let-me bakım müdürlüğü'nün bende iki tane yazısı var. Ayrı ayrı birimlerin. Böy-

le kısaca okuyorum. Elektrik ile ilgili fen adamları yetki görev ve sorumluluk-ları hakkında yönetmenliğin 4.maddesine göre bir ve ikinci grup da yer alan elektrik ile ilgili fen adamları bu gruplar içersinde belirlenmi yetkilerini hür mühendisin sorumluluğu ve gözetimi altında olmadan kullanmaya yetkili olduğu kuvvetli akım tesisleri yönetmenliğinin 60.maddesi ise yetkileri kanun-la belirlenmemi kimseleri kapsadığı anlaşılmı tır diyor. Bu sizin TEDAŞ biriminizden vermi olduğunuz belgeler. Yani bu nasıl çeli kidir ben anlamıyorum. Bir biriminiz bu mühendis olmadan kullanabilir diyor, bir biriminiz gene mühendis olmadan kullanabilir diyor, siz TEDAŞ adına çıkıyorsunuz diyorsunuz ki fen adamları yetki yönetmenliği yürürlükte olmasına rağmen mühendis olmadan kullanamaz diyorsunuz. Bunun cevabını bekliyorum.

PANEL

ÜÇÜNCÜ TUR

BAŞKAN Y. TEMEL ENDEROĞLU

Tamam mı efendim. Soruları soran arkada ımızı alkı landığına göre herkesin hissiyatına tercüman oldu demektir. Te ekkür ederim. Şimdi cevaplara geçelim.

EKREM RESUL KARAHAN

Bize sadece konu macı olarak 15 dakika süre verildi. Anlatacaklarımızı 15 dakikaya sığdıracamız diye çok hızlı konu mak zorunda kaldık. Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliğı burada, 60. maddeyi isterseniz aynen okuyacağım size.

Şimdi, TEDAŞ elektriğın dağıtımını tabii ki, bu kanunlara ve kanunlara göre hazırlanmı olan diğere mevzuata bağılı olarak yapmak zorunda. Sizin yetki olarak dü ündüğünüz, Elektrikle ilgili Fen Adamları Yönetmeliğı 4. maddedeki 1. grupta İ letme ve Bakım i lerini buradan aynen okuyorum: “Bağılantı gücü 1500 kw’a kadar 35 kilovolt dahil tesisler”. Bakın, Bağılantı Gücünün ifadesi nedir? Kaç tane yönetmelikte Bağılantı Gücünün hesaplan-ması var, göreceğiz. Siz de biliyorsunuz ki, bir “Mü teri Hizmetleri Yönetme-liğı” var, Madde 3/10’da “Bağılantı Gücünün” nasıl hesaplanacağı açıklanı-yor. Bu yönetmeliğı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu çıkardı, biz de ona yani yönetmeliğe bağılıyız.

Bir saniye beyefendi, hayır yetki meselesi değıil, Bağılantı Gücünün hesaplanmasını anlatıyorum. Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliğı Madde 57’de Bağılantı Gücünün hesaplanması var. Elektrikle İlgili Fen Adamları Yönetmeliğı Madde 7’de Bağılantı Gücünün hesaplanması var. Şimdi burada bunu çok fazla tartı ma fırsatı bulamayacağız. İsterseniz bundan sonra oturalım, açalım bu üç yönetmeliğın “Bağılantı Gücü” hesaplamasını, sorunu görelim.

Ben size yönetmelikten bahsediyorum, yönetmeliğın dı ında bir eyden bahsedemem ki...Onun için kar ılıklı polemik haline getirmeden soruna çözümler aramak istiyorsak, eğer maksadınız gerçekten, çözümler aramaksa TEDAŞ Genel Müdürlüğü olarak Türkiye genelinde dağıtımını yaptığımız elektrik alanındaki “Elektrikle ilgili Fen Adamlarının problemlerini ortaya koyarız. Ondan sonra da bir komisyon olu tururuz. Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliğini hazırlayan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Mü teri Hizmetleri Yönetmeliğini hazırlayan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Elektrikle ilgili-

li Fen Adamları Yönetmeliği'ni hazırlayan da Milli Eğitim Bakanlığı ile Bayındırlık Bakanlığı. Bu yönetmeliklere TEDAŞ uymak durumunda, ama bunlar Bağlantı Gücünün hesaplanmasında çelikiye düüyorlar. Kurulu Gücü Bağlantı Gücüne çevirirken farklı yöntemler uyguluyorlar. Bakın, burada bu sorunu karılıklı konu arak çözmemiz imkansız. Gelin bir komisyon oluuralım. Siz de olun, Milli Eğitim Bakanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu, Bayındırlık Bakanlığı temsilcileri de olsun. Yönetmelikler arasındaki farklılığı ortadan kaldıramadığımız sürece bizim burada karılıklı konu arak anlamamız ve soruna çözüm bulmamız imkansız. Ben bir çok sorunu dile getirdim, sizin sorularınıza göre de sorunları aldım, bunu götürüp ileteceğim. TEDAŞ Genel Müdürlüğü elektriğin dağıtım alanı olarak, sizin Elektrik Teknisyenleri Konfederasyonu mensuplarının çalıma alanının önemi temel ta larından biridir. Hem teknisyen, hem tekniker ve hem de teknik öğretmen olarak çalıyorsunuz. Bağlantı Gücü hesaplamalarında yanlışlıklar veya tenakuzlar olmasına rağmen işletme hakları istiyorsunuz. O halde, böyle çok geni ve mükemmel bir çalıma alanında karılıklı polemige girmeden sorunlarımızı karılıklı oturarak çözmek zorundayız. Aksi takdirde, 15 dakikalık bir konu mayla ya da benim sizinle 5 dakikalık bir konu mamla sorunu çözmemiz mümkün değil. Gelin konu alım, problemleri masaya yatıralım. TEDAŞ adına problemlerinizi varsa TEDAŞ'la ve diğer Kurumlarla sorunları ancak böyle çözeriz.

Te ekkür ederim.

BAŞKAN Y. TEMEL ENDEROĞLU

Bir dakika, birer dakika bakın süre doldu Abbas Bey ayrılma durumunda ben size vereyim

ABBAS GÜÇLÜ

Bakın arkadaşlar bu kafayla bu yöntemle giderseniz siz Türkiye'de hiçbir sorunlarınızı çözemezsiniz her eyden önce teknik adam demek her eyden önce saate uymak demek bilime uymak demek yani saat uçu gidiyor sorunlar varsa toplantı biter onunda ötesinde konulur. Burda karınızda ki temsilcilere ağılayarak yada kızdırarak yada onları köye sıkı tırarak hiçbir sorunu çözemezsiniz. Yani burda sorunlar tespit edilsin ve ben imdi bir gazeteci olarak bu toplantıdan çıkıp ne yazacağım aklım da kalacak tek ey herkes birbirine saldırıyor. Böyle sorun çözülür mü yani bunların çözülme yöntemleri bellidir teknik adamların ben teknik okulda unu öğrendim bir ey zamanında ba layıp zamanında bitirmeyi öğren-

dim. Her eyden önce ama biz burda teknik adamlar olarak en önce zamanı ihlal ettik zamanı ihlal eden bir teknik adam olur mu olmaz ve bunu bozmak içinde elimizden geleni yapıyoruz. Böyle bir panelin yapısı zaten yanlış 7 ki iyle 8 ki iyle panel olmaz birde bakanlar gelseydi herhalde gecenin onunda bitecekti. Bu paneli düzenleyenler yanlış düzenlemeler ya-nı ben ilk konu mada da onu söylüyorum herkesi ele tiryorum da urada yaptığımız i te çok sakat bu yöntemle siz hiçbir ekilde sonuç alamazsınız. Bu eğitim sistemiyle hiçbir ekilde sonuç alamazsınız, diplomaya yetki verilsin diyorsunuz. Türkiye'deki okullar doğudaki ile batıdakini bırakın aynı İstanbul'un bir semtinde ki 2 okul arasında çağ farkı varken o diploma-yaya nasıl yetki verirsiniz, hem yeterlilik belgesi getirilir o yeterlilik belge-sini kim bilgisi ile hak ediyorsa o yeterlilik ona verilir noktasına gelinmeli-dir ve bu yeterliliklerde 3 yılda 5 yılda bir yeniden tazelenmelidir. Hem bunları siz üç kelimedede be kelimedede özetleyip koyun ortaya medya ola-rak bizde bunu savunalım. Bakanları da çağıralım buraya onları da ama bu laf karga asında o yönetmelik o yasa o bilmem ne falan dersiniz Tür-kiye'ye sorunlarınızı anlatamazsınız, bakanlara da sorunlarınızı anlata-mazsınız, siyasete de anlatamazsınız ve sorunlarınıza hiçbir ekilde de çözüm bulamazsınız. Bence sorunlarınızı kendi içinizde toplayıp, burada önce tebliğ sunulurdu o tebliğden sonra bu sorunların nasıl çözümlüğü tartışılırdı ve bu tartışma 1 saat içinde bitirdi. Ama biz imdi üç saattir tartışıyoruz ortada hiçbir ey yok hala, hala arkadaşlar bazı eyler bitsin hepimiz di arı çıkacağız di arıda oturun saatlerce konu un ama burda bu toplantının havasınıistediklerinizi bence bu toplantının bir sonucu olarak bir tebliğ olarak kamuoyuna açıklayın buradaki arkadaşlarımıza da verin kamuoyuna da açıklayın. Türkiye'ye de açıklayın ve arkasında da durun yani burda polemige gerek yok. Yetkiydi uydu siz bu kafayla gider-seniz u andaki elinizde ki yetkilerde gider benim anlatmaya çalı tığım o yani.

BAŞKAN Y. TEMEL ENDEROĞLU

Teşekkür ederiz. Siz Abdullah Bey.

ABDULLAH KAYA

Değerli arkadaşlarım burada esas vurgulanmak istenen konu, u iki tür-lü yönetmelik var bir tanesi biliyorsunuz bizim hak ve yetkilerimizi sınırlayan ve yetki veren yönetmelik, 2.side düzeltiyorum gerek Enerji Bakanlığının gerekse diğer bakanlıkların çıkarttıkları yönetmelikleri imdi burada vurgulamak istediğim nokta u, dikkatinizi çekiyorum Bayındırlık Bakanlığı ve M.E.B.'nin birlikte çıkarttığı elektrikle ilgili fen adamları yönetmeliği bizim esas yönetmeliğimizdir. Yani buna hukuk dilinde özel hukuk metni diyorlar, arkadaşlar bütün yetkilerimiz bu yönetmelikle ilgilidir. Bu yönetmelikte sak-

İdır. Eğer Enerji Bakanlığının hepinize syluyorum bakın yarın illerinize gideceksiniz Enerji Bakanlığı gerek i tesisler yönetmeliğinde gerek diğer y-netmeliklerde tasarruf da bulunursa ve i tesisler yönetmeliği ve diğer y-netmelikler benim yetkilerimi sınırlayan elektrikle ilgili fen adamları yönet-meliğine eli irse esas olan benim ynetmeliğimdir. Arkada lar bunu lütfen i letmelerinize bildirin ve uyulmaması savcılığa suç duyurusunda bulunul-masını gerektirir tekrar ediyorum. Benim zel hukuk metni olan yönetmeli-đim Bayındırlık İskan Bakanlığıyla beraber M.E.B.'nin m tereken çıkarttı-đı elektrikle ilgili fen adamları yönetmeliğindeki hükümlerdir. Diğer yönetme-liklerde ilgili maddeler arasında bir eli ki olursa benim ynetmeliğim geçer-lidir çünkü özel hukuk metnidir. Bunu dikkatlerinize sunuyorum te ekkür ederim.

HÜSEYİN ACIR

İki arkada ımız bize soru yöneltti. Bir tanesi Bursa'dan Eyüp Bey diğe-ri İzmir'den Cumhuriyet Benanbaz. Değerli dostlar yönetmelik çalı masının süreciyle ilgili ben sizi bilgilendirdim. Hazırlanan Taslak yönetmelik bu. Bunu hep beraber çalı tık. Sizde bu i in iindeydiniz. Bu komisyonlarda, alt komisyonlarda 150'ye yakın arkada ımız tek tek satır satır kelime ke-lime aylarca günlerce bunun üzerinde çalı tık. Ama hukuki metnin çıkma-sı için bir süreç var, nedir bunlar? görü ler alınıyor, bildiriliyor, falan. Biz bu süreçte sıkıntı ya ıyoruz, ilgililerde diyorlar ki u kanun, u kanun, u yönetmeliğe göre hayır diyorlar ve nihayetinde sonuca gidemiyoruz. Milli Eğitim Bakanlığı olarak bu i in yanındayız. Halen bu sürecide ya ıyoruz. Biraz önce sayın ba kanla da görü tk 27 İubat 2004 de bir toplantı yaptık, bu konuyu gündeme getirdik, yani bunun halledilmesi lazım dedik. İ-ligili birimlerden dairelerden, bakanlıklardan her yerden ilgili herkes katıldı. Milli Eğitim Bakanlığı Ba ğretmen toplantı salonunda toplantı yaptık. Bu konuyu tartı tık mhendisimizde vardı, teknik ğretmenimizde vardı, tek-nikerimiz, teknisyenimiz herkes vardı, bir noktada bulu tuk. Neydi bu? Ko-nuyu bir değerlendirelim dairelerimize gidelim ve gr lerimizi bildirelim demi tık. Ama u an görü ler net olarak bize intikal bile etmi değil, ama biz halen Milli Eğitim Bakanlığı olarak bu i in pe indeyiz, ne için? Teknik ğretmen için teknisyen için tekniker için pe indeyiz. Arkada lar bunu so-nulandırmak durumundayız. Eğer bunda nihai bir sonuca gidemiyor isek 3795 sayılı kanunu bir tadil edilmesinin yerinde olacağını d nyorum. Te ekkür ediyorum.

ZEHRA KAYA

Değerli ba kanlar TESK bu konuda ne yapıyor bu kadar yıldan beri biz sorun ya ıyoruz gibi bir ele tiri yöneltildi. Bir bürokrat olarak TESK'te çalı-an bir memur olarak söyleyebileceğim u. Sorunlarınız bize gelir ilgili ba-

kanlıklara iletiriz. Bu konuyla ilgili düzenlenen toplantılara katılırız. Çok teknik bir konu yani fen adamlarının görev yetki ve sorumlulukları gerçekten çok teknik bir konu. Federasyondan temsilciler gelir katılır bu tip toplantılara bu eklede devam eder. Daha fazla yapılabilecek bir eyler mutlaka vardır. Siyasi anlamda politika düzeyinde üst düzeyde ba kanlar düzeyinde. Bende dn te bu dileğinizi bir toplantı raporuyla ba kanlarıma ileteneğim. Görüyorum ki bu toplantı geç kalmı bir toplantı. Ke ke daha önce olsaydı. Yada bundan sonra daha sık olsun. Böyle ba kanların bir araya gelip dertle melerinde fayda olduğunu görüyorum. Bu bile herhalde pek çok ba kan açısından son derece yararlı oldu en azından benim açımdan yararlı oldu. Sabırla dinlediğiniz için te ekkür ediyorum sorunlarınızın çözülmesini diliyorum.

DENİZ DEMİRCİOĞLU

Genel müdürden 4 ay randevu alınamadığına ili kin bir ele tiri gelmi ti bu ki isel bir ey olduğu için ben cevap veremeyeceğim. Diğeri bir Danı - tay kararından söz edildi sanırım sözü edilen 1998/674 esas 2204 sayılı karar numarasıyla kesinle en yargı kararıdır. Burda fenni mesuliyet yetkilerinin imar kanununun 38. ve 44. maddelerinden geldiği ve belirlenen bağlantı gücüne kadar yapıların elektrikle ilgili plan ve projelerinin uygulanmasında fenni mesuliyet üstlenebilecekleri karara bağlanmı tır. Bakanlığımız deminde sözüne ettiğim gerekli düzenleme yapılınca kadar yargı kararı doğrultusunda uygulama yapılması gerektiği hususunda gerekli kurum ve kurullara bilgi iletmektedir. Beyefendinin eline niye ula madı onu bilmiyorum. Ama yazı yazıldı birkaç kere aynı doğrultuda yazı yazıldı. Diğeri Y..K'n yürütme yetkisi yoktur. Böyle bir yanlı anla ılmaya sebep oldum herhalde ben unu kastetmi tim söz konusu elektrikle ilgili fen adamları ile ilgili yönetmeliği yürütme yetkisi Bayındırlık İskan Bakanlığı ve M.E.B.'na aittir. Ancak 3795 sayılı kanun çerçevesinde ya bu kanun 6. Maddesi çerçevesinde yapılacak çalı malarda 6. Madde uyarınca sözüne ettiğim tüm kurumlardan olumlu görü alınması gerekmektedir.

MİTHAT SERTKAYA

Sayın ba kanım bir tek kısa söz. Sayın ba kan çok te ekkür ediyorum bana bu söz hakkını verdiğiniz için, imdi Deniz hanımdan bir istirhamım olacak. Ben Antalya Elektrikçiler Odası Ba kanı Mithat SERTKAYA'yım. Ben yapı denetimcilerle çok ciddi problemler ya ıyoruz bu yetki konusunda hesaplamalarımızda bu hesaplarla ilgili tüm Türkiye genelindeki Teda yetkililerine bir bizim sınırlarımızı bildirirseniz çok sevineceğim. Bu konuda çünkü fen adamları yönetmeliğinin 8. Maddesinde 10 amperin altında ki pi-rizlerin aydınlatma grubuna girdiği açık seçik bellidir fakat yapı denetimci firmalar Antalya'da kurulu gücü baz almaktalar bu konuda çok ciddi sıkıntılar

rımız var, ben mahkemelik olacağım birkaç tanesiyle. 18 tane yapı denetim var hepsiyle de mahkemelik olmak istemiyorum. Bu konuda yardımcı olma-nızı istiyorum te ekkür ediyorum.

ANKARA'DAN GÖNDERİLEN BİR MESAJ

Sayın

İKTİSADİ ARAŞTIRMALAR VAKFI

19 Mayıs Cad. No: 1 Golden Plaza Kat:8

34360 Be li / İSTANBUL

Çok Değerli Yetkili,

Türkiye'ye, Endüstriyel Teknik ve Mesleki Eğitime ve Eğitimcisine hizmet vermek varlık nedenimiz parolasıyla 16 yıl önce kurulan Teknik Eğitim Vakfı (TEKEV) Merkez Yönetim Kurulu Başkanı olarak;

Ülkemizin gelişmesi, insanımızın ekonomik refah düzeyinin artırılması ile, sosyal barın, mutluluk ve huzuru için, toplumumuz ve üyelerimizin içerisinde bulunduğu sorunların çözümü noktasında, dün olduğu gibi bugünde katkıda bulunmaya devam etmekte olan **bir Gönüllü Sivil Toplum Kurulu-u olarak**, Bahsınızda kurumunuzun, demokratik ve evrensel değerleri, ül-kemizde yerle tirmeye yönelik çabalarınızı ve bu tür seminer çalı malarını-zı içtenlikle desteklediğimizi bilmenizi isterim.

Bu duygu ve dü ünçeyle çok değerli Milli Eğitim Bakanımız, Sayın Doç.

Dr. Hüseyin ÇELİK Bey'inde katılarak onurlandırdığı “**Türkiye'de Mesleki ve Teknik Eğitimin Sorunları**” konulu 172. Seminer çalı manızın başarılı geçmesini diliyorum.

Türkiye Elektronik ve Benzerleri Teknisyenleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu ile birlikte, çok önemli bir yüksek öğretim kurumumuz olan **Kadir Has Üniversitesi** içerisinde yürütülen bu çalı ma dolayısı ile, iki dü-üncemi izninizle katılımcılarla paylaşmak isterim.

1. Özellikle erken ya lardaki bazı tercihler nedeniyle, gençlerin farklı alanlarda yeni meslekler edinme haklarının engellenmesi hiçbir çağda eğitim anlayışıyla izah edilemez. **Bunun için önceki eğitimleri ne olursa olsun, herkesin mevcut yeterlilikleriyle baş vurabilecekleri programları izlemelerinin önündeki her türlü suni engel kaldırılmalıdır.**

2. Mesleki ve teknik eğitimin akademik eğitimi sürdürmeyecek gençlere sunulan bir seçenek olarak görülmesi, bu alandaki sorunların baş lıcaları arasında yer almaktadır. Böylesine sığ ve anlamsız kategorilerle karşılaşmak maalesef taraftar bulmaktadır. **Bugün meslek liselerinin bazı bölümlerinde baş arılı olmak için öğrencide aranacak akademik yeterlilikler, genel liselerden daha yüksektir.** Mesleki ve teknik öğretimin el beceri ağırlıklı mesleklerle sınırlı olduğu ön yargısından kurtularak gerçeklerle yüzleşmesi gerekmektedir.

Geli mi ülkelerde genel eğitim ile mesleki - teknik eğitim birbirine yakla tırılırken ülkemizde bu eğitim türleri arasında adeta yeni duvarlar örülmeye çalı ılmaktadır.

Mesleki ve teknik öğretimde **YAPISAL** deği iklığe ihtiyaç bulunmaktadır. **Sorun**, bu alan meslek okullarına öğrenci bulmanın çok ötesinde, **zihniyet deği iklıği ile çözülebilecektir.**

Çok Değerli Yetkili,

Bu vesileyle, **Sizlere** çalı malarınız da ba arılar diler, saygılar sunarım.

Oğuz POYRAZOĞLU

TEKEV MYK Genel Ba kanı

(MTEM Projesi İstanbul Bölge Koordinatörü)

BAŞKAN Y. TEMEL ENDEROĞLU

Bu ekilde, “Türkiye’de Mesleki Teknik Eğitimin Sorunları”, semineri sona ermi bulunmaktadır. Ben öncelikle siz değerli katılımcılara, bu saatlere kadar beklediğiniz için, sabırlarınız için tekkür ediyorum.

Ayrıca, sayın panelistlerin herbirine, Ankara’dan gelenler de var yaptıkları katkılar için ükranlarımı sunuyorum.

Seminerin tamamı kitap haline getirilecektir. Sendikaya da yeteri kadar gönderilecektir. Seminerin hayırlı olmasını diliyor, hepinizi tekrar sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Kokteyl varmı bekleniyorsunuz.

